

Broj:01/ *295*

Podgorica, 20.02.2025.godine

UNIVERZITET CRNE GORE
-Odboru za doktorske studije i Senatu-

PODGORICA

Predmet: Materijal za sjednicu Odbora i Senata

Poštovani,

U skladu sa članom 43. Pravila doktorskih studija, dostavljamo Vam materijal za narednu sjednicu Odbora za doktorske studije odnosno Senata Univerziteta Crne Gore i to:

-Ocjenu doktorske disertacije (obrazac D3) za doktoranda mr Miloša Žarkovića.

DEKAN
Mijat Jocović
Prof.dr Mijat Jocović

**UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
DOKTORSKE STUDIJE**

Br. 01/ 399
Podgorica, 20.02.2025.god.

Na osnovu čl. 64. Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 29. Pravila doktorskih studija, Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 20.02.2025.godine donijelo

O D L U K U

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije „**Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica**“ doktoranda **mr Miloša Žarkovića**.
2. Predlaže se Odboru za doktorske studije i Senatu UCG da prihvati doktorsku disertaciju „**Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica**“ doktoranda **mr Miloša Žarkovića** i imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije u sastavu:
 - Dr Srđan Redžepagić, redovni profesor, Univerzitet Azurne obale, Nica, Francuska; Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Union univerzitet, Republika Srbija mentor;
 - Dr Gordana Đurović, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, član.
 - Dr Jasmina Četković, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, član.
3. Odluka se dostavlja Centru za doktorske studije Univerziteta Crne Gore na dalji postupak.

O B R A Z L O Ž E N J E

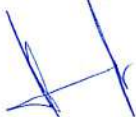
Komisija za ocjenu doktorske disertacije „**Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica**“ doktoranda **mr Miloša Žarkovića** je napisala i predala Izvještaj Vijeću fakulteta, koji je Vijeće fakulteta razmatralo na sjednici održanoj 20.02.2025.godine.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

DEKAN
Mijat Jocović
Prof. dr Mijat Jocović

DOSTAVLJENO:

- a/a
- referentu doktorskih studija,
- Centru za doktorske studije,
- Senatu UCG

OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU		
Titula, ime i prezime	Mr Miloš Žarković	
Fakultet	Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore	
Studijski program	Doktorske studije ekonomije	
Broj indeksa	D 8/16	
MENTOR/MENTORI		
Prvi mentor	Prof. dr Srdjan Redžepagić	Univerzitet Azurne Obale, Francuska i Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Union Univerzitet, Srbija
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE		
Prof. dr Gordana Đurović, predsjednik Komisije	Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Prof. dr Srdjan Redžepagić, mentor	Univerzitet Azurna Obala, Francuska i Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, Union Univerzitet, Srbija	
Prof. dr Jasmina Četković, član	Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora	
Datum značajni za ocjenu doktorske disertacije		
Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dostavljen Biblioteci UCG	26.12.2024.	
Javnost informisana (dnevne novine) da su Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dati na uvid	27.12.2024.	
Sjednica Senata na kojoj je izvršeno imenovanje komisije za ocjenu doktorske disertacije	24.12.2024.	
Uvid javnosti		
U predviđenom roku za uvid javnosti je bilo primjedbi?	Nije bilo primjedbi.	
OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE		
1. Pregled disertacije Doktorska disertacija pod nazivom „Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica” doktoranda mr Miloša Žarkovića, napisana je latiničnim pismom (font Cambria, veličina 12, prored 1,5) na 344 stranice A4 formata. Nakon početnih stranica disertacije koje uključuju osnovne podatke o kandidatu i disertaciji, slijedi rezime na crnogorskom i engleskom jeziku, zatim posveta i sadržaj disertacije, pa uvod, sedam poglavlja, popis literature i biografija kandidata i prilozi. Disertacija sadrži 54 grafika, 19 tabela i 13 slika, koji olakšavaju razumijevanje, kako teorijskog, tako i empirijskog dijela rada, posebno u		

domenu utvrđivanja uticaja determinanti na ekonomski rast u starim odnosno novim EU članicama, te rezultata dobijenih njihovom primjenom.

Disertacija sadrži obiman i relevantan literalni pregled od 503 reference – naučne radove, knjige i stručne publikacije.

Disertacija je pažljivo strukturirana u sedam poglavlja, pri čemu svako poglavlje detaljno obrađuje specifične aspekte istraživane teme, uz jasno definisane ciljeve i metodološki pristup, koji omogućavaju temeljnu analizu i donošenje zaključaka.

Uvodni dio disertacije pruža sveobuhvatan i detaljan prikaz ključnih elemenata istraživanja, uključujući jasno objašnjenje značaja istraživane teme i obrazloženje izbora teme disertacije. Takođe, prikazani su predmet istraživanja, motivi koji su vodili kandidata u izradi teze, kao i naučni doprinos koji se očekuje od ovog rada. U uvodu su jasno definisani ciljevi istraživanja, zajedno sa teorijsko-hipotetičkim okvirom koji uključuje formulaciju glavnih hipoteza. Kandidat se bavi i metodama istraživanja, opisuje način prikupljanja i obrade podataka, te daje pregled strukture doktorskog rada, čime formira temeljnu osnovu za dalji razvoj disertacije.

Prvo poglavlje pruža detaljan pregled osnova koncepta ekonomskog rasta, uz duboku analizu ključnih determinanti koje ga oblikuju. Kao jedno od najdinamičnijih i najsloženijih područja ekonomske analize, ekonomski rast ima bogatu i kompleksnu istoriju koja je značajno varirala kroz različite vremenske periode i među različitim regionima. U ovom dijelu disertacije razmatrani su ključni istorijski događaji i promjene koje su oblikovale ekonomski rast, sa posebnim naglaskom na ključne prekretnice i razvojne trendove. Takođe, analizirani su faktori koji imaju presudan uticaj na ekonomski rast, kao što su ulaganja u fizički i humani kapital, inovacije i tehnološki napredak, makroekonomska stabilnost, razvoj finansijskih i međunarodnih trgovinskih sistema, pravni okvir, infrastruktura, kao i zaštita životne sredine. U ovom kontekstu, naglašena je duboka međusobna povezanost između ekonomskog rasta i razvoja, uz detaljno razmatranje sličnosti i razlika između ta dva koncepta, čime se jasno oslikava njihova komplementarnost i važnost za održivi napredak.

Drugo poglavlje detaljno analizira najvažnije modele ekonomskog rasta, koji čine temelj za dublju analizu i razumijevanje dinamičnih procesa u ekonomiji. U disertaciji su predstavljeni ključni ekonomski modeli, kao što su klasični, kejnzijanski, neoklasični, endogeni modeli, kao i noviji pristupi teoriji rasta. Svaki od ovih modela razmatran je kroz prizmu njegovih osnovnih postavki, razvojnih faza i primjena u različitim ekonomskim uslovima. Takođe, pružen je sažet pregled istorijskog razvoja teorija rasta, naglašavajući kako su se ove teorije razvijale u skladu sa promjenama u različitim fazama kapitalističke ekonomije. Posebna pažnja posvećena je teorijski važnim pitanjima koja su bila specifična za različite faze kapitalizma, kao i načinima na koji su ovi modeli uticali na oblikovanje ekonomskih politika. Svaki model je pažljivo elaboriran, ukazujući na njegove prednosti, slabosti i specifične okolnosti u kojima je najefikasniji, čime se stvara solidna osnova za dalja istraživanja u ovom području.

U trećem poglavlju, kandidat se fokusira na model ekonomskog rasta Evropske unije (EU), s obzirom na značaj EU ekonomije u globalnom kontekstu. Analizirani su evropski podmodeli rasta, sa naglaskom na razlike između novih i starih članica EU. Posebna pažnja posvećena je konceptu održivog ekonomskog rasta, koji se integriše u EU politike kroz Evropski ugovor. Razmatran je uticaj održivih investicija na ekonomski rast, sa fokusom na ESG kriterijume (faktori zaštite životne sredine, društvene zajednice i korporativnog upravljanja) i izazove koje donosi ekološki

održiva budućnost. Takođe, analizirana je uloga međunarodne finansijske podrške u postizanju održivog razvoja.

Četvrto poglavlje obuhvata detaljan pregled teorijskih i empirijskih istraživanja o determinantama ekonomskog rasta, kao osnova za kreiranje ekonometrijskog modela predstavljenog u disertaciji. Kandidat je identifikovao ključne determinante i podijelio ih u četiri grupe: odabrane makroekonomske varijable koje utiču na stabilnost ekonomija (otvorenost ekonomije, kapitalne investicije, državna potrošnja, inflacija, javni dug i nezaposlenost), varijable sa uticajem na koncept održivog ekonomskog rasta (ICT, obnovljivi i neobnovljivi izvori energije i GHG emisije), varijable sa uticajem na humani kapital (izdaci za obrazovanje i izdaci za zdravstvo), varijable koje definišu politički i pravni kontekst ekonomskog rasta (vladavina prava, politička stabilnost i percepcija korupcije). Takođe, u ovom poglavlju su razmatrane razlike u uticaju ovih determinanti između novih i starih članica EU.

U petom poglavlju detaljno su opisani predmet i ciljevi empirijskog istraživanja, kao i istraživačke hipoteze koje su postavljene u okviru disertacije. Takođe, predstavljena je metodologija koja je korišćena za analizu podataka i testiranje hipoteza. Za potrebe konstruisanja ekonometrijskog modela determinanti ekonomskog rasta, primijenjene su napredne ekonometrijske metode, uključujući metodu razlike u razlici (eng. difference-in-differences – DiD) i autoregresivne modele sa distribuiranim zaostacima (eng. autoregressive distributed-lagged – ARDL). Ove metode su objašnjene kroz detaljan teorijski okvir, koji omogućava njihovu primjenu u kontekstu istraživanja. Rezultati ekonometrijskog modela pažljivo su analizirani, a zatim komparirani sa rezultatima sličnih istraživanja iz prethodnih perioda. Ovaj pristup omogućava ne samo provjeru valjanosti dobijenih rezultata, već i njihovu integraciju u širi okvir postojećih teorija i empirijskih saznanja u oblasti ekonomskog rasta.

Na osnovu detaljno analiziranih rezultata, u šestom poglavlju disertacije predstavljene su ključne preporuke za kreatore politika i donosiocje odluka, s ciljem poboljšanja ekonomskog razvoja i dugoročne stabilnosti. Preporuke se fokusiraju na nekoliko ključnih oblasti, među kojima se izdvaja obnovljiva energija, kao ključni faktor za održivi rast i smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva. Takođe, posebna pažnja posvećena je optimizaciji državne potrošnje, kako bi se efikasnije raspodjelili resursi, te unapređenju privlačenja stranih direktnih investicija, koje mogu značajno doprinijeti ekonomskom rastu. Uključeni su i faktori kao što su ICT, politička stabilnost, kapitalne investicije, trgovina, obrazovanje i zdravstvo, koji su od esencijalne važnosti za ostvarivanje održivog razvoja. Preporuke su osmišljene tako da adresiraju specifične izazove i prilike u svakoj od navedenih oblasti, uz preporuke koje omogućavaju unapređenje ključnih dimenzija ekonomskog sistema, uz održiv pristup i socijalnu odgovornost.

U zaključnom dijelu disertacije sumirani su rezultati prema postavljenim ciljevima i postavljenim istraživačkim hipotezama. U ovom poglavlju, kandidat detaljno ukazuje na glavne nalaze svog istraživanja, pružajući duboko razumijevanje o analiziranim temama i njihovim implikacijama za dalji razvoj ekonomske teorije i prakse. Takođe, kandidat je prepoznao ograničenja svog istraživanja, ukazujući na faktore koji su mogli uticati na rezultate i daje preporuke za njihovo prevazilaženje u budućim studijama.

2. Vrednovanje disertacije

2.1. Problem

Istraživački problem ove disertacije leži u potrebi za identifikacijom i analizom determinanti ekonomskog rasta u zemljama Evropske unije, sa posebnim osvrtom na razlike između starih i novih članica EU. Osnovna dilema koju disertacija nastoji da riješi jeste kako različiti faktori, poput otvorenosti ekonomije, kapitalnih investicija, državne potrošnje, inflacije, javnog duga, nezaposlenosti, informaciono-komunikacione tehnologije, obnovljivih i neobnovljivih izvora energije, GHG emisija, izdataka za obrazovanje, izdataka za zdravstvo, vladavine prava, političke stabilnosti i percepcije korupcije, utiču na stopu rasta BDP-a u ovim zemljama.

Ovaj problem je posebno relevantan u kontekstu različitih nivoa ekonomskog razvoja, institucionalnih struktura i socioekonomskih karakteristika starih i novih članica EU. Veliki broj istraživanja u dosadašnjoj literaturi fokusirao se na analizu uticaja ovih varijabli na ekonomski rast na nivou Evropske unije u cjelini. Međutim, znatno manji broj studija posvetio je pažnju razlikama između starih i novih članica EU, što ostavlja prostor za dublje razumijevanje specifičnih dinamika u okviru ove dvije grupe zemalja. Stare članice EU, koje su šest decenija razvijale zajedničke politike i institucionalne okvire, imaju stabilnije ekonomije i veću institucionalnu zrelost. Nasuprot tome, nove članice, koje su se pridružile nakon 2004. godine, suočavaju se sa izazovima tranzicije, usklađivanja sa EU standardima i postizanja konvergencije sa razvijenijim članicama. Ove razlike stvaraju složenu dinamiku koja zahtijeva detaljno istraživanje, kako bi se identifikovali faktori koji doprinose ubrzanju ekonomskog rasta i smanjenju razlika između dve grupe zemalja.

Dodatno, disertacija analizira i potencijalne izazovi sa kojima se susrijeću nove članice, kao što su ograničeni kapaciteti za efikasnu apsorpciju fondova, institucionalne slabosti i sporiji prelazak na visoko produktivne industrije. S druge strane, za stare članice, disertacija razmatra kako očuvanje konkurentskih prednosti i prilagođavanje globalnim ekonomskim promjenama utiče na njihovu dugoročnu održivost rasta. Rezultati istraživanja svakako doprinose i širem razumijevanju procesa evropskih integracija, ukazujući na faktore koji podržavaju ekonomsku stabilnost i ujednačen razvoj unutar EU.

Disertacija takođe uzima u obzir i uticaj velikih ekonomskih i političkih šokova, poput globalne finansijske krize 2008. godine, pandemije COVID-19 i aktuelnih geopolitičkih tenzija, na ekonomske performanse zemalja EU. Pored toga, istraživački problem obuhvata i pitanje kako nacionalne politike mogu biti oblikovane na osnovu rezultata ovog istraživanja kako bi se podstakao održivi ekonomski rast i smanjile regionalne razlike.

Uz sve ove aspekte, ključna pitanja koja disertacija pokušava da riješi odnose se na uzročno-posljedične veze između odabranih determinanti i ekonomskog rasta, kao i na mogućnost praktične primjene rezultata istraživanja u oblikovanju politika koje podržavaju održivi rast i razvoj. Ovo istraživanje ima potencijal da pruži suštinsko razumijevanje mehanizama koji pokreću ekonomski rast u EU i doprinese donošenju relevantnih odluka koje mogu unaprijediti ekonomske performanse i smanjiti razlike u nivou razvoja među članicama.

Jedno od ključnih pitanja koje disertacija postavlja jeste da li su politike Evropske unije, poput strukturnih fondova i zajedničkog tržišta, uspješne u smanjenju ekonomskih dispariteta između starih i novih članica EU. Pitanje konvergencije posebno je relevantno jer omogućava ispitivanje koliko su nove članice uspješne u smanjenju razlika u ekonomskom razvoju u odnosu na razvijenije

zemlje EU. Kandidat se fokusira na identifikaciju faktora koji podržavaju ili ometaju ovaj proces i nudi preporuke za unapređenje politika koje imaju za cilj ubrzanje konvergencije.

Pored teorijskog doprinosa, rezultati ovog istraživanja imaju značajnu praktičnu primjenu, posebno za zemlje kandidate za članstvo u EU, Crnu Goru i druge zemlje Zapadnog Balkana. Ove države mogu koristiti nalaze disertacije za oblikovanje svojih ekonomskih politika. Na primjer, naglašavanje ulaganja u obrazovanje i informaciono-komunikacione tehnologije može doprinijeti ubrzanju ekonomskog rasta i smanjenju razlika u odnosu na razvijenije zemlje. Takođe, unapređenje institucionalnog okvira, smanjenje korupcije i povećanje političke stabilnosti predstavljaju ključne preduslove za privlačenje stranih investicija i podsticanje rasta. Za Crnu Goru, koja je u procesu pregovora o članstvu u EU, rezultati disertacije mogu poslužiti kao vodič za donošenje odluka u oblasti energetske politike, posebno u pogledu povećanja učešća obnovljivih izvora energije.

Relevantnost metoda i nalaza kandidat je potvrdio i publikovanjem radova iz oblasti doktorske disertacije u renomiranim časopisima iz predmetne oblasti.

Kandidat je objavio radove iz ovog dokorskog istraživanja na kojima je prvi autor u časopisima sa SCI/SSCI liste, gdje su prezentovani rezultati dokorskog istraživanja:

- **Žarković, M., Četković, J., Redzepagic, S., Đurović, G., Vujadinović, R., & Živković, A.** (2022). Economic growth determinants in new and old EU countries with focus on construction. *Technological and Economic Development of Economy*, 28(6), 1622-1648. <https://doi.org/10.3846/tede.2022.17598>
- **Žarković, M., Lakić, S., Četković, J., Pejović, B., Redzepagic, S., Vodenska, I., & Vujadinović, R.** (2022). Effects of renewable and non-renewable energy consumption, GHG, ICT on sustainable economic growth: Evidence from old and new EU countries. *Sustainability*, 14(15), 9662. <https://doi.org/10.3390/su14159662>
- **Žarković, M., Četković, J., & Cvijović, J.** (2024). Economic Growth Determinants in Old and New EU Countries. *Panoeconomicus*, 1-32. (online first) <https://doi.org/10.2298/PAN21122007Z>

Objavljivanjem radova, kandidat je postigao zadate ciljeve definisane u disertaciji. Na ovaj način potvrđena je validnost primijenjenih modela, ali i relevantnost i aktuelnost analizirane tematike. Osim toga, kandidat je u svojim radovima pokazao sposobnost kritičkog razmišljanja, te sposobnost primjene teorijskih i metodoloških koncepata na konkretne, realne podatke.

2.2. Ciljevi i hipoteze disertacije

Imajući u vidu značaj istraživanja ekonomskog rasta za ekonomiju kao nauku, snaženje ekonomske aktivnosti, kao i ekonomskog blagostanja uopšte, cilj istraživanja u ovoj disertaciji je konstruisanje modela kako bi se sagledao uticaj određenog broja izabranih determinanti na ekonomski rast, na primjeru zemalja EU.

Na osnovu detaljnog uvida u rezultate velikog broja teorijskih i empirijskih istraživanja, kandidat je definisao četiri osnovne hipoteze, koje su bile predmet testiranja u ovoj doktorskoj disertaciji, i to:

H1. Odabrane makroekonomske varijable koje dominantno utiču na stabilnost ekonomije, a odnose se na trgovinsku otvorenost, kapitalne investicije i SDI su pozitivno korelisane sa ekonomskim rastom, dok je korelacija ekonomskog rasta sa državnom potrošnjom, javnim dugom, nezaposlenosti i inflacijom negativna.

Prva hipoteza istražuje kako ključne makroekonomske varijable utiču na ekonomski rast, sa posebnim fokusom na trgovinsku otvorenost, kapitalne investicije i strane direktne investicije (SDI), koje se posmatraju kao pozitivni faktori rasta. Ove varijable doprinose jačanju produktivnosti, tehnološkim inovacijama i stvaranju novih radnih mjesta. S druge strane, državni dug, nezaposlenost, inflacija i prekomjerna državna potrošnja često negativno utiču na ekonomski rast zbog stvaranja makroekonomske nestabilnosti, erozije kupovne moći i smanjenja resursa za privatni sektor. Testiranje ove hipoteze omogućava dublje razumijevanje kako različiti ekonomski faktori oblikuju rast i stabilnost ekonomije unutar EU.

H2. Rast učešća potrošnje iz obnovljivih izvora energije, ICT i GHG emisija pozitivno je korelisan sa ekonomskim rastom, dok je potrošnja iz neobnovljivih izvora energije u negativnoj korelaciji sa ekonomskim rastom.

Ova hipoteza fokusira se na uticaj energetske faktora, kao što su obnovljivi izvori energije, informaciono-komunikacione tehnologije (ICT) i emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG), na ekonomski rast. Rast učešća obnovljivih izvora energije i ICT sektora podstiče ekonomsku efikasnost, smanjuje zavisnost od uvoza energije i otvara nova tržišta. Nasuprot tome, oslanjanje na neobnovljive izvore energije može negativno uticati na ekonomski rast zbog visokih troškova i ekoloških posledica. Ova hipoteza omogućava istraživanje tranzicije ka održivim energetske politikama i njihovog uticaja na rast, što je posebno značajno za članice EU koje se suočavaju sa ciljevima dekarbonizacije.

H3. Iz grupe varijabli koje se odnose na humani kapital, izdaci za obrazovanje imaju pozitivan uticaj na ekonomski rast, dok rast izdataka za zdravstvo nije uvijek efikasan faktor rasta.

Treća hipoteza ispituje različite aspekte humanog kapitala, sa fokusom na obrazovanje i zdravstvo. Rast izdvajanja za obrazovanje često ima pozitivan uticaj na ekonomski rast jer podiže nivo vještina radne snage, podstiče inovacije i povećava produktivnost. Međutim, izdaci za zdravstvo ne donose uvijek očekivani rast zbog potencijalno neefikasne potrošnje ili neprikladne alokacije sredstava. Analiza ove hipoteze može pomoći u razumijevanju kako zemlje EU mogu optimizovati ulaganja u humani kapital za maksimizaciju ekonomskih koristi.

H4. Varijable koje definišu politički i pravni kontekst ekonomskog rasta, a odnose se na vladavinu prava, političku stabilnost i percepciju korupcije u pozitivnoj su korelaciji sa ekonomskim rastom.

Ova hipoteza istražuje kako politički i pravni faktori, poput vladavine prava, političke stabilnosti i percepcije korupcije, utiču na ekonomski rast. Snažne i stabilne institucije podstiču povjerenje investitora, smanjuju transakcione troškove i omogućavaju efikasnu alokaciju resursa, što pozitivno utiče na ekonomski rast. Nasuprot tome, korupcija i politička nestabilnost ometaju rast, jer dovode do neefikasnosti i smanjenja investicija. Ova hipoteza je posebno značajna za nove članice EU, gdje su institucionalne reforme i borba protiv korupcije ključni faktori održivog razvoja.

Kandidat u disertaciji koristi kvantitativnu metodologiju, uključujući panel analize, kako bi se empirijski testirao hipoteze. Rezultati ove disertacije pružaju dublje razumijevanje regionalnih razlika i nude preporuke za prilagođavanje politika unutar EU, s ciljem postizanja ravnomjernijeg, održivijeg i inkluzivnijeg ekonomskog rasta. Ova disertacija doprinosi teorijskim diskusijama o konvergenciji i institucionalnoj ekonomiji, ali pruža i praktične smjernice za kreatore politika na nacionalnom i evropskom nivou.

Sve hipoteze u disertaciji jasno definišu pravce istraživanja i pružaju okvir za testiranje ključnih determinanti ekonomskog rasta u kontekstu evropskih politika.

2.3. Bitne metode koje su primijenjene u disertaciji i njihovu primjerenost. Ako je primijenjena nova ili dopunjena metoda, opišite šta je novo.

U empirijskoj literaturi, kao metodološki pristupi ekonomskog rasta najviše su korišćene analiza više zemalja (eng. cross-country analysis), analiza na nivou jedne zemlje (eng. single-country analysis) i panel regresije. Panel regresije su najzastupljeniji metodološki pristup ekonomskog rasta u novijoj literaturi, koje se najčešće ocjenjuju primjenom različitih metoda kao što su: metod običnih najmanjih kvadrata (eng. ordinary least squares – OLS), dvostepeni najmanji kvadrati (eng. two stage least squares), trostepeni najmanji kvadrati (eng. three stage least squares), uopšteni metod momenata (eng. generalized method of moments – GMM), autoregresioni modeli sa distribuiranim docnjama (eng. autoregressive distributed-lagged – ARDL) i drugi.

Kandidat Žarković je konstruisao model determinanti ekonomskog rasta koji se odnosi na dvije grupe zemalja – stare i nove EU zemlje, a obuhvatio je period 2000-2022. godine. U ovoj disertaciji, kandidat se opredijelio za dvije ekonometrijske metode koje su često u upotrebi, i to: metoda razlike u razlici (DiD) i autoregresioni modeli sa distribuiranim docnjama (ARDL). Pored DiD metode, u disertaciji je, u cilju utvrđivanja uticaja određenih nezavisnih na zavisnu varijablu, primijenjena i ARDL metoda, koja pruža mogućnost za kombinaciju kratkoročne sa dugoročnom dinamikom.

Metoda razlike u razlici (DiD) predstavlja jednu od najčešće korišćenih ekonometrijskih tehnika za analizu efekata promena u sistemu. Ova metoda se koristi za procjenu uticaja određenih intervencija, politika ili faktora, tako što identifikuje razlike između grupa koje su izložene određenim promjenama (tretmanska grupa) i onih koje nisu (kontrolna grupa). Konkretno, DiD metoda omogućava poređenje efekata tokom vremena, analizirajući promjene u tretmanskoj grupi naspram kontrolne grupe. U kontekstu ovog istraživanja, nove članice EU predstavljaju tretmansku grupu, dok stare članice EU služe kao kontrolna grupa. Ova metoda omogućava analizu četiri scenarija – karakteristika obje grupe prije i poslije intervencije, što pomaže u identifikaciji razlika u promjenama između grupa i njihovog uzročno-posljedičnog odnosa.

S druge strane, regresioni ARDL modeli su postali ključni alat u savremenim ekonometrijskim analizama za procjenu dugoročnih odnosa između vremenskih serija, posebno kada podaci nisu stacionarni. Ova metoda kombinuje kratkoročne i dugoročne dinamike, pružajući uvid u autokorelaciju i heteroskedastičnost u podacima. ARDL modeli se često koriste za analizu ekonomskih varijabli kao što su BDP, inflacija, nezaposlenost, i druge. Njihova prednost je što omogućavaju procjenu dugoročnih efekata ekonomskih politika, kao što su fiskalna ili monetarna politika, na ključne ekonomske indikatore. Tako ova metoda može istražiti uticaj promjena

kamatnih stopa na investicije ili efekat fiskalnih mjera na rast BDP-a, pružajući precizne uvide za donošenje politika.

U okviru metodologije istraživanja, posebna pažnja posvećena je integraciji kvalitativnih i kvantitativnih tehnika analize kako bi se postigao što sveobuhvatniji uvid u determinante ekonomskog rasta. Pored primjene DiD i ARDL metoda, istraživanje je uključilo i robusne testove validacije rezultata kroz primjenu alternativnih ekonometrijskih pristupa i podgrupa podataka. Ovakav multidimenzionalni pristup omogućio je ne samo potvrdu statističke značajnosti ključnih varijabli već i analizu različitih scenarija uticaja politika na ekonomije starih i novih članica EU. Na taj način, dobijeni rezultati ne samo da doprinose teorijskom razumijevanju mehanizama ekonomskog rasta već nude i praktične smjernice za kreatore politika, omogućavajući njihovu prilagođavanje specifičnim potrebama različitih država članica.

Ekonometrijski model korišćen u istraživanju obuhvata 28 zemalja članica EU, u periodu od 2000. do 2022. godine, koristeći godišnje podatke. Cilj istraživanja je analiza ekonomskog rasta različitih EU ekonomija u prethodnim decenijama i procjena uticaja ekonomskih i neekonomskih varijabli na ekonomski rast. Za pouzdanije zaključivanje i provjeru robustnosti nalaza, razvijena su dva modela. Prvi model odnosi se na 15 zemalja članica koje su činile EU do 2004. godine, poznat kao „old EU model (EU-15)“, dok drugi model obuhvata nove članice koje su se pridružile EU tokom velikog talasa proširenja 2004. godine i kasnije, nazvan „new EU model (EU-13)“.

Ekonometrijski model za procjenu efekata različitih varijabli na ekonomski rast zasniva se na sljedećoj jednačini:

$$\begin{aligned} gdpgrowth_{it} = & \alpha_0 + \beta_1 investment_{it} + \beta_2 inflation_{it} + \beta_3 unemployment_{it} \\ & + \beta_4 consumption_{it} + \beta_5 trade_{it} + \beta_6 fdi_{it} + \beta_7 debttogdp_{it} \\ & + \beta_8 health_{it} + \beta_9 education_{it} + \beta_{10} ict_{it} + \beta_{11} ruleoflaw_{it} \\ & + \beta_{12} corruption_{it} + \beta_{13} stability_{it} + \beta_{14} nonrenewables_{it} \\ & + \beta_{15} renewables_{it} + \beta_{16} ghg_{it} + \beta_{17} crisis_{it} + \beta_{18} eumembership_{it} \\ & + \varepsilon_{it} \quad (13) \end{aligned}$$

gdje se *gdpgrowth* odnosi na stopu ekonomskog rasta, *investment* predstavlja kapitalne investicije, *inflation* stopu inflacije, *unemployment* se odnosi na stopu nezaposlenosti, *consumption* je oznaka za vladinu potrošnju, *trade* se odnosi na trgovinsku otvorenost, dok *fdi* predstavlja strane direktne investicije, *debttogdp* odnos javnog duga i BDP-a, *health* se odnosi na izdatke za zdravstvo, *education* se odnosi na izdatke za obrazovanje, *ict* predstavlja informaciono-komunikacionu tehnologiju, *ruleoflaw* je oznaka za vladavinu prava, *corruption* označava percepciju korupcije u zemlji, *stability* označava političku stabilnost, *nonrenewables* se odnosi na udio neobnovljivih energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije, a *renewables* predstavlja udio obnovljivih energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije, dok se *ghg* odnosi na emisije gasova staklene bašte. U modelu su prisutne i dvije vještačke varijable, *crisis* koja označava krizni period koji obuhvata period globalne finansijske krize i krize javnog duga i *EUmembership* koja se odnosi na period članstva u EU. Ove varijable uzimaju vrijednosti 0 i 1, odnosno 0 za godine prije i nakon krize (2000-2007. i 2013-2022.), a 1 za krizni period (2008-2012. godina). Sa druge strane, u godinama kada neka država još nije postala članica Unije dobija vrijednost 0, odnosno 1 u godinama kada je primljena u članstvo. Sve varijable koje se koriste predstavljaju stope rasta, tj. procentualnu godišnju promjenu u odnosu na prethodnu godinu.

Kombinacija ovih metoda omogućila je kandidatu da empirijski testira postavljene hipoteze i pruži robustne zaključke. Dodatno, primjena savremenih ekonometrijskih tehnika povećava validnost i pouzdanost rezultata.

2.4. Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Doktorska disertacija mr Miloša Žarkovića sprovedena je u skladu sa jasno definisanim tematskim okvirom, ciljevima, postavljenim hipotezama i istraživačkim pitanjima koja su bila naznačena u prijavi teme doktorske disertacije. Takođe, disertacija je uspješno prošla ocjenu podobnosti teze i kandidata. Kroz svoje istraživanje, kandidat je sproveo temeljnu analizu, primijenio efikasne metodološke pristupe i pružio jasno objašnjenje veoma relevantne i aktuelne teme. Komisija za ocjenu rada jednoglasno zaključuje da ova doktorska disertacija predstavlja značajan doprinos kako u teorijskom, tako i u praktičnom i metodološkom smislu. Pored toga, disertacija nudi nove uvide koji mogu biti korisni za dalji razvoj istraživanja u ovoj oblasti, čime potvrđuje svoju vrijednost i značaj za širu akademsku zajednicu, ali i za primjenu u realnoj ekonomiji.

Iako determinante ekonomskog rasta predstavljaju jedno od najvažnijih i najistraživanijih pitanja u ekonomskoj literaturi, kandidat Žarković je pregledom postojećih istraživanja potvrdio da odabrane determinante u doktorskoj disertaciji imaju snažnu teorijsku i empirijsku osnovu. Međutim, ne postoji opšti konsenzus o njihovom uticaju, što rezultira različitim nalazima u dosadašnjim studijama. Upravo zbog ovakvih neslaganja, bilo je potrebno istražiti efekat ključnih ekonomskih varijabli na rast ekonomije u zemljama Evropske unije s različitim nivoima razvijenosti, što je jedan od značajnih doprimosa ove disertacije. Ovo istraživanje predstavlja značajan doprinos literaturi o ekonomskom rastu ne ograničavajući se samo na članice EU, već pružajući uvide i u širi globalni kontekst.

Tokom istraživanja je analiziran uticaj odabranih ekonomskih varijabli na rast u dvije grupe EU zemalja, starih i novih članica, s fokusom na razlikovanje njihovog efekta u dva perioda – prije i poslije proširenja EU. U tom cilju, korišćene su DiD i ARDL ekonometrijske metode koje omogućavaju identifikaciju promjena u ekonomskom rastu pod uticajem specifičnih varijabli. Prvo, potvrđeno je da trgovinska otvorenost i kapitalne investicije imaju pozitivan uticaj na rast u oba klastera zemalja, dok su državna potrošnja i javni dug pokazali negativan efekat na ekonomske performanse. Zanimljivo je da su strane direktne investicije imale značajan uticaj na rast u starim članicama prije proširenja, dok je u novim članicama ovaj efekat bio statistički neznatan, što ukazuje na razlike u sposobnosti privlačenja i korišćenja stranih investicija. S tim u vezi, prva hipoteza je djelimično potvrđena.

Takođe, istraživanje je otkrilo da obnovljivi izvori energije i ICT tehnologije donose pozitivne efekte na rast, dok negativni uticaji neobnovljivih izvora energije ukazuju na potrebu za većim fokusom na zelenu i digitalnu tranziciju. Kod obje grupe zemalja rast učešća potrošnje obnovljive energije i rast učešća ICT proizvoda statistički značajno i pozitivno utiču na rast BDP u dugom roku, dok rast potrošnje energije iz neobnovljivih izvora dovodi do smanjenja BDP-a, takođe u dugom roku. Međutim, u kratkom roku, kandidat je dokazao da kod obje grupe zemalja rast GHG emisija je praćen rastom BDP-a. Na osnovu naprijed prezentovanih rezultata ocijenjenog modela, kandidat je potvrdio hipotezu H2.

U okviru testiranja treće hipoteze, koja ispituje uticaj varijabli humanog kapitala na ekonomski rast, dobijeni rezultati ukazuju da izdvajanja za zdravstvo nisu uvijek efikasan pokretač ekonomskog rasta. Naime, u objema grupama zemalja, prije proširenja EU, izdaci za zdravstvo su pokazali

negativnu korelaciju sa ekonomskim rastom, dok njihov uticaj nakon proširenja nije bio statistički značajan. S druge strane, tokom cjelokupnog posmatranog perioda, izdaci za obrazovanje su u starim članicama EU imali statistički značajan i pozitivan efekat na ekonomski rast. Kod novih članica, ovaj uticaj nije bio statistički značajan prije njihovog pristupanja Uniji, ali je postao značajan i pozitivan nakon proširenja Unije. Ovim je kandidat potvrdio hipotezu H3.

Na kraju, kandidat je testirao hipotezu H4, koja analizira uticaj političkih i pravnih faktora, poput vladavine prava, političke stabilnosti i percepcije korupcije, na ekonomski rast. Rezultati su pokazali pozitivnu povezanost između političke stabilnosti i ekonomskog rasta u novim članicama EU duž cijelog posmatranog perioda. Kod starih članica, politička stabilnost pozitivno je uticala na ekonomski rast prije proširenja Unije, dok je nakon pristupanja novih članica njen uticaj postao blago negativan. Vladavina prava u novim članicama pokazala je statistički značajan i pozitivan uticaj na ekonomski rast tek nakon njihovog pristupanja EU, dok je u starim članicama tokom celog posmatranog perioda imala značajan i pozitivan efekat. Sa druge strane, indeks percepcije korupcije, kao još jedna varijabla koja definiše politički i pravni kontekst, nije se pokazao statistički značajnim za ekonomski rast u novim članicama EU tokom cjelokupnog posmatranog perioda. U starim članicama, rast ovog indeksa koji je bio povezan sa ekonomskim rastom, često nije imao značajan uticaj ili se pokazivao kao statistički nerelevantan. Na taj način, kandidat je djelimično potvrdio hipotezu H4.

Ovi rezultati pružaju značajne smjernice za postojeće članice, ali i za zemlje koje teže članstvu, ukazujući na greške koje je moguće izbjeći u procesu konvergencije, te na načine kako postići održiv i inkluzivan razvoj, zasnovan na ključnim ekonomskim, političkim i društvenim faktorima.

Dodatno, rezultati ove disertacije mogu imati značajne naučne implikacije u dijelu razvijanja empirijskih modela, kao i implikacije za praktične politike, pružajući empirijske dokaze, koji mogu pomoći kreatorima politika da donesu informisane odluke o podršci ekonomskom rastu i konvergenciji među EU članicama. Dodatno, ovo doktorsko istraživanje je utvrdilo uticaj determinanti koje doprinose održivom ekonomskom rastu, uzimajući u obzir zelenu i digitalnu tranziciju, kao najnovije trendove. Svakako, ovaj aspekt može biti koristan za formulisanje politika koje efikasnije koriste evropske fondove i druge mehanizme podrške.

2.5. Zaključci (usaglašenost sa rezultatima i logično izvedeno tumačenje)

Konstruisanim modelom, kandidat je temeljito analizirao statističku značajnost i smjer uticaja ključnih ekonomskih i neekonomskih varijabli na ekonomski rast u zemljama Evropske unije, koristeći sofisticirane metodološke tehnike i relevantan skup podataka. Kroz ovu analizu, kandidat Žarković je uspješno identifikovao specifične faktore koji najviše utiču na rast u različitim ekonomijama unutar EU, te otkrio interesantne i značajne rezultate koji donose nova saznanja o tome kako određene varijable utiču na ekonomsku dinamiku u zemljama sa različitim stepenima razvijenosti. Ostvareni rezultati istraživanja pružaju konkretne empirijske dokaze koji mogu doprinijeti preciznijem oblikovanju ekonomskih politika na nacionalnom i regionalnom nivou, čime se doprinosi daljem razumijevanju složenih veza između ekonomskih faktora i rasta unutar EU. Kandidat je utvrdio statističku značajnost i smjer uticaja određenih ekonomskih i neekonomskih varijabli na rast u EU zemljama i došao do interesantnih rezultata, i to:

- Potvrđen je pozitivan uticaj trgovinske otvorenosti i kapitalnih investicija na ekonomski rast tokom ukupnog opservacionog perioda, kod obje grupe zemalja. Ovi nalazi potvrđuju važnost strateškog pristupa u podsticanju međunarodne trgovine i privlačenju kapitala kao

ključnih faktora za održiv ekonomski razvoj, čime se pružaju konkretni smjernice za politiku koja bi mogla unaprijediti konkurentnost i rast zemalja unutar EU.

- Utvrđena je negativna korelacija između državne potrošnje i javnog duga, sa jedne strane i ekonomskog rasta, sa druge strane, tokom ukupnog perioda posmatranja, kod obje grupe zemalja. Ovaj nalaz potvrđuje da prekomjerna fiskalna opterećenja mogu smanjiti prostor za investicije u produktivne sektore i stvaranje konkurentnog poslovnog okruženja, čime se ograničavaju mogućnosti za održiv ekonomski rast. U kontekstu zemalja sa visokim nivoom javnog duga, posebno u novim članicama EU, dugoročna zaduženost može smanjiti povjerenje investitora, povećati kamatne stope i smanjiti dostupnost kapitala za razvojne projekte. Slično tome, visoka državna potrošnja koja nije usmjerena na produktivne investicije može dovesti do povećanja inflacije i smanjenja makroekonomske stabilnosti, što sve zajedno usporava ekonomski rast. Ovi rezultati podržavaju potrebu za fiskalnom disciplinom i uravnoteženom fiskalnom politikom koja može stvoriti povoljnije uslove za rast i razvoj, posebno u zemljama koje se suočavaju s izazovima u vezi sa održivim upravljanjem javnim finansijama.
- Dokazan je pozitivan uticaj SDI na ekonomski rast, samo kod starih EU članica, prije priključenja novih članica Uniji, dok se kod novih članica uticaj ove determinante pokazao statistički bez značaja. Starije članice, usljed stabilnijih institucionalnih i ekonomskih okvira, bile su u mogućnosti da efikasnije iskoriste strane investicije za podsticanje rasta, unaprjeđenje infrastrukture i modernizaciju svojih ekonomija. Nove članice još uvijek u potpunosti nijesu iskoristile potencijal stranih investicija, što može biti posljedica različitih izazova, kao što su nesavršenost tržišta, slabija institucionalna struktura i druge prepreke koje ometaju privlačenje i efikasniju distribuciju stranih investicija. Ovaj nalaz ukazuje na potrebu za daljim institucionalnim reformama, poboljšanjem poslovne klime i uslova za investitore u novim članicama EU, kako bi se obezbijedilo da direktne strane investicije igraju značajniju ulogu u njihovom ekonomskom razvoju.
- Negativan uticaj inflacije na ekonomski rast potvrđen je prije EU proširenja kod obje grupe zemalja, dok je negativan uticaj nezaposlenosti na ekonomski rast potvrđen kod novih članica, nakon njihovog pridruživanja Uniji. Ovaj nalaz sugerise da inflacija i nezaposlenost imaju ključnu ulogu u oblikovanju ekonomskog rasta, ali i da je njihov uticaj specifičan u različitim fazama razvoja zemalja, kao i u različitim fazama integracije u Evropsku uniju. Nove članice, suočavaju se sa određenim izazovima u vezi sa nezaposlenošću, usljed strukturnih promjena na tržištu rada, prilagođavanja na nove tržišne uslove, kao i nesklada između ponude i potražnje za određenom radnom snagom.
- Kod obje grupe zemalja, potvrđeno je da rast učešća potrošnje obnovljive energije i ICT pozitivno utiče na rast BDP u dugom roku, dok rast potrošnje energije iz neobnovljivih izvora dovodi do smanjenja BDP-a, takođe u dugom roku. U kratkom roku, kod obje grupe zemalja rast GHG emisija je praćen rastom BDP-a. Dobijeni rezultati sugerisu da u dugom roku rast potrošnje obnovljive energije i ICT pozitivno utiče na ekonomski rast, dok potrošnja energije iz neobnovljivih izvora smanjuje BDP. U kratkom roku, rast GHG emisija povezan je s rastom BDP-a, što ukazuje na kratkoročne koristi od tehnologija sa visokim GHG emisijama, dok dugoročno ovakve prakse mogu imati negativne ekonomske i ekološke posljedice.

- Izdaci za zdravstvo su u obje grupe zemalja negativno korelisani sa ekonomskim rastom prije proširenja, dok uticaj ove varijable poslije proširenja Unije nije statistički značajan. Tokom ukupnog opservacionog perioda, uticaj izdataka za obrazovanje na ekonomski rast u starim EU članicama je pozitivan, dok je kod novih članica bez statističkog značaja prije njihovog priključenja Uniji, odnosno statistički značajan i pozitivan, po njihovom proširenju;
- Utvrđena je pozitivna korelacija između političke stabilnosti i ekonomskog rasta kod novih EU zemalja tokom cijelog opservacionog perioda, dok kod starih EU članica uticaj ove varijable na ekonomski rast je pozitivan prije ulaska novih članica u EU. Kod novih članica EU, politička stabilnost je konstantno pozitivno korelisana sa ekonomskim rastom, što sugerise da stabilni politički uslovi doprinose ekonomskom napretku u tim zemljama, jer omogućavaju povoljniji okvir za investicije i ekonomske reforme. Kod starih članica EU, politička stabilnost je bila pozitivno povezana sa rastom prije proširenja, ali se u kasnijem periodu taj uticaj smanjuje, što ukazuje na to da su u starim članicama EU već uspostavljeni stabilni politički sistemi, pa je dodatna stabilnost manje relevantna za ekonomski rast. Vladavina prava u novim EU članicama je pozitivno korelisana sa ekonomskim rastom poslije njihovog pristupanja EU, dok je u starim EU članicama, pozitivno korelisana duž ukupnog perioda posmatranja. U novim članicama EU, vladavina prava je postala pozitivno korelisana sa ekonomskim rastom tek nakon pristupanja EU, što sugerise da su integracija u EU i usklađivanje sa njenim pravnim standardima doprinijeli jačanju vladavine prava, što je, zauzvrat, podstaklo ekonomski razvoj. Kod starih članica, vladavina prava je bila pozitivno povezana sa rastom tokom ukupnog perioda, što potvrđuje da je ovaj faktor kontinuirano imao važnu ulogu u stabilizaciji ekonomskih uslova i podsticanju rasta. Indeks percepcije korupcije se nije pokazao kao varijabla koja je statistički značajna za ekonomski rast kod grupe novih EU zemalja, dok kod starih EU zemalja, rast ovog indeksa nije uvijek dovodio do ekonomskog rasta, ili se pokazalo da je statistički bez uticaja na rast. Istraživanje je pokazalo da u novim članicama EU, indeks percepcije korupcije nije imao značajan uticaj na ekonomski rast, što može ukazivati na to da su druge varijable, poput političke stabilnosti i vladavine prava, bile više bitne za ekonomski napredak. U starim članicama EU, sa snažnijim institucionalnim razvojem, izostao je direktan uticaj korupcije na ekonomiju, ili su postojale druge kompenzatorske varijable koje su neutralisale negativne efekte korupcije.

Rezultati ovog istraživanja mogu biti od izuzetnog značaja za zemlje kandidate za članstvo u EU, omogućavajući da se, oslanjajući se na iskustva i izazove sa kojima su se suočavale i sa kojima se suočavaju članice Unije, identifikuju ključni faktori koji mogu negativno uticati na njihov ekonomski rast. Ove zemlje će imati priliku da na osnovu izazova i uspjeha drugih država bolje oblikuju svoje ekonomske politike, implementiraju efikasnije strategije razvoja i izbjegnu prepreke koje su u prošlosti usporavale ekonomski napredak. Na taj način, predmetno istraživanje pruža dragocjen uvid u optimalne pristupe koji mogu doprinijeti bržem i održivom ekonomskom rastu u procesu integrisanja u EU.

3. Konačna ocjena disertacije

3.1. Usaglašenost sa obrazloženjem teme

Dostavljena disertacija je potpuno usaglašena sa obrazloženjem teme. Svi naslovi i podnaslovi su pravilno, gradualistički i logički strukturirani, sistematizovani i metodološki obilježeni. Kandidat je

jasno definisao ključne probleme koji su istraženi u disertaciji, a postavljeni ciljevi i hipoteze dosljedno su izvedeni iz početnog obrazloženja teme. Disertacija se bavi aktuelnim pitanjem determinanti ekonomskog rasta u Evropskoj uniji, što je relevantno za kreatore politika, kako na nacionalnom, tako i evropskom nivou.

3.2. Mogućnost ponovljivosti

Kandidat Žarković je u doktorskoj disertaciji koristio javno dostupne podatke iz relevantnih izvora kao što su Svjetska banka i Eurostat, koji su pouzdani i široko korišćeni u ekonomskoj literaturi, što omogućava drugim istraživačima da repliciraju analizu. Metodologija je detaljno opisana, uključujući korake u analizi podataka, definisanje varijabli, izvore podataka i postupke validacije rezultata. Kandidat koristi višegodišnje vremenske serije podataka, što omogućava analizu dugoročnih trendova i efekata politika na ekonomski rast. Ovaj pristup povećava relevantnost i primjenjivost rezultata u različitim kontekstima. Osim toga, sprovedeni su robustni testovi validacije rezultata kako bi se obezbijedila tačnost i pouzdanost zaključaka. Korišćenje alternativnih ekonometrijskih modela i scenarija dodatno povećava mogućnost ponovljivosti istraživanja.

Na osnovu svega navedenog, disertacija pruža solidnu osnovu za buduća istraživanja, omogućavajući drugim istraživačima da koriste iste ili slične metodološke pristupe kako bi analizirali ekonomski rast u različitim regionima ili u kontekstu drugih ekonomskih politika. Rezultati ove disertacije mogu imati značajne naučne implikacije u dijelu razvijanja empirijskih modela, kao i implikacije za praktične politike, pružajući empirijske dokaze, koje mogu pomoći kreatorima politika da donesu informisane odluke o podršci ekonomskom rastu i konvergenciji među EU članicama.

3.3. Buduća istraživanja

Disertacija otvara nekoliko važnih pravaca za buduća istraživanja. Prvo, potrebno je dalje istražiti efekte zelene i digitalne tranzicije na ekonomski rast u različitim regionima EU. Ovi procesi postaju sve značajniji u kontekstu globalnih izazova, kao što su klimatske promjene i tehnološke inovacije. Dalje, buduća istraživanja mogu obuhvatiti i uticaj demografskih promjena na ekonomski rast. Starenje stanovništva, migracije i promjene u strukturi radne snage predstavljaju značajne izazove za buduću rast ekonomija članica EU. Analiza ovih faktora može pružiti korisne smjernice za prilagođavanje ekonomskih politika novim demografskim uslovima.

Takođe, preporuka za buduća istraživanja može biti rad na sličnoj analizi za grupu zemalja koje karakterišu slični nivoi dohotka, s obzorom da su razlike u razvijenosti evidentne i unutar analiziranih grupa. Dodavanje novih varijabli u model, kao i obuhvatanje post-COVID perioda, dovelo bi do razlika u rezultatima. Interesantno bi bilo uzeti u obzir i prostornu dimenziju grupisanja zemalja, s obzirom na činjenicu da pojedinačne zemlje nijesu izolovane jedinice, već se među njima uspostavljaju brojne i raznovrsne veze. Svakako je za očekivati da ovakvih i sličnih istraživanja bude više, kako bi ista poslužila kao osnova donosiocima odluka.

3.4. Ograničenja disertacije i njihov uticaj na vrijednost disertacije

Ovo istraživanje je rađeno pod određenim okolnostima i uz određena ograničenja. Naime, djelimična nepotpunost statističkih podataka predstavljala je izvjesno ograničenje istraživanja, koje nije ugrozilo korektnost postupka modelovanja i validnost ostvarenih rezultata. S obzirom da se

zemlje obuhvaćene istraživanjem nalaze na različitom stepenu razvijenosti i posmatraju u dva različita perioda (prije i poslije EU proširenja), uticaji istih varijabli na ekonomski rast se manifestuju na različite načine. Za očekivati je da bi uticaji pojedinih varijabli na ekonomski rast bili drugačiji kada bi se ova analiza sproveda na nivou pojedinih zemalja ili podgrupe u okviru postojećih klastera zemalja, što bi u perspektivi mogao biti predmet posebnog istraživanja.

Dodatno ograničenje odnosi se na mjerenje kvaliteta institucionalnih reformi. Kvalitet institucija je kompleksan i teško mjerljiv koncept, a podaci koji se koriste za mjerenje vladavine prava, političke stabilnosti i korupcije često se zasnivaju na subjektivnim percepcijama. Iako je autor koristio najpouzdanije dostupne izvore, Svjetska banka, ovakvi podaci mogu biti podložni greškama. Ipak, rezultati su validirani kroz različite metodološke pristupe kako bi se obezbijedila pouzdanost nalaza.

Originalni naučni doprinos

Doktorska disertacija mr Miloša Žarkovića sprovedena je u skladu sa jasno definisanim tematskim okvirom, ciljevima, postavljenim hipotezama i istraživačkim pitanjima koja su bila naznačena u prijavi teme doktorske disertacije. Takođe, disertacija je uspješno prošla ocjenu podobnosti teze i kandidata. Kroz svoje istraživanje, kandidat je sproveo temeljnu analizu, primijenio efikasne metodološke pristupe i pružio jasno objašnjenje veoma relevantne i aktuelne teme. Komisija za ocjenu doktorske disertacije jednoglasno zaključuje da ova doktorska disertacija predstavlja značajan doprinos kako u teorijskom, tako i u praktičnom i metodološkom smislu. Pored toga, disertacija nudi nove uvide koji mogu biti korisni za dalji razvoj istraživanja u ovoj oblasti, čime potvrđuje svoju vrijednost i značaj za širu akademsku zajednicu, ali i za primjenu u realnoj ekonomiji.

Iako determinante ekonomskog rasta predstavljaju jedno od najvažnijih i najistraživanijih pitanja u ekonomskoj literaturi, kandidat Žarković je pregledom postojećih istraživanja potvrdio da odabrane determinante u doktorskoj disertaciji imaju snažnu teorijsku i empirijsku osnovu. Međutim, ne postoji opšti konsenzus o njihovom uticaju, što rezultira različitim nalazima u dosadašnjim studijama. Upravo zbog ovakvih neslaganja, bilo je potrebno istražiti efekat ključnih ekonomskih varijabli na rast ekonomije u zemljama Evropske unije s različitim nivoima razvijenosti, što je jedan od značajnih doprinosa ove disertacije. Ovo istraživanje predstavlja značajan doprinos literaturi o ekonomskom rastu ne ograničavajući se samo na članice EU, već pružajući uvide i u širi globalni kontekst.

Tokom istraživanja je analiziran uticaj odabranih ekonomskih varijabli na rast u dvije grupe EU zemalja, starih i novih članica, s fokusom na razlikovanje njihovog efekta u dva perioda – prije i poslije proširenja EU. U tom cilju, korišćene su DiD i ARDL ekonometrijske metode koje omogućavaju identifikaciju promjena u ekonomskom rastu pod uticajem specifičnih varijabli. Prvo, potvrđeno je da trgovinska otvorenost i kapitalne investicije imaju pozitivan uticaj na rast u oba klastera zemalja, dok su državna potrošnja i javni dug pokazali negativan efekat na ekonomske performanse. Zanimljivo je da su strane direktne investicije imale značajan uticaj na rast u starim članicama prije proširenja, dok je u novim članicama ovaj efekat bio statistički neznačajan, što ukazuje na razlike u sposobnosti privlačenja i korišćenja stranih investicija. Takođe, istraživanje je otkrilo da obnovljivi izvori energije i ICT tehnologije donose pozitivne efekte na rast, dok negativni uticaji neobnovljivih izvora energije ukazuju na potrebu za većim fokusom na zelenu i digitalnu tranziciju. Politička stabilnost i vladavina prava su se pokazale kao ključni faktori za postizanje održivog ekonomskog rasta, naročito u novim članicama nakon njihovog pristupanja EU. Ovi

rezultati pružaju značajne smjernice za postojeće članice, ali i za zemlje koje teže članstvu, ukazujući na greške koje je moguće izbjeći u procesu konvergencije, te na načine kako postići održiv i inkluzivan razvoj, zasnovan na ključnim ekonomskim, političkim i društvenim faktorima.

Dodatno, rezultati ove disertacije mogu imati značajne naučne implikacije u dijelu razvijanja empirijskih modela, kao i implikacije za praktične politike, pružajući empirijske dokaze, koji mogu pomoći kreatorima politika da donesu informisane odluke o podršci ekonomskom rastu i konvergenciji među EU članicama. Dodatno, ovo istraživanje je utvrdilo uticaj determinanti koje doprinose održivom ekonomskom rastu, uzimajući u obzir zelenu i digitalnu tranziciju, kao najnovije trendove. Svakako, ovaj aspekt može biti koristan za formulisanje politika koje efikasnije koriste evropske fondove i druge mehanizme podrške.

Mišljenje i prijedlog komisije

Iako determinante ekonomskog rasta predstavljaju jedno od najvažnijih i najistraživanijih pitanja u ekonomskoj literaturi, kandidat Žarković je pregledom postojećih istraživanja potvrdio da odabrane determinante u doktorskoj disertaciji imaju snažnu teorijsku i empirijsku osnovu. Ove determinante, kao što su institucionalne karakteristike, kapitalne investicije, inovacije, trgovinska otvorenost i humani kapital, prepoznate su kao ključni faktori koji utiču na ekonomski rast. Međutim, i pored velike pažnje posvećene ovoj temi, ne postoji opšti konsenzus o njihovom uticaju, što rezultira različitim nalazima u dosadašnjim studijama, koje često pokazuju različite rezultate u zavisnosti od metodoloških pristupa, vremenskog okvira ili specifičnih karakteristika istraživanih zemalja. Ovakva neslaganja i diverzifikacija u nalazima potvrđuju složenost fenomena ekonomskog rasta i nejednakosti među zemljama sa različitim nivoima razvijenosti.

Upravo zbog ovakvih neslaganja i izazova u tumačenju rezultata, bilo je potrebno detaljno istražiti efekat ključnih ekonomskih varijabli na rast ekonomije u zemljama Evropske unije sa različitim nivoima razvijenosti. Ovo je jedan od značajnih doprinosa ove disertacije, jer se kandidat nije samo oslonio na opšte teorijske okvire, već je kroz primjenu naprednih metodoloških tehnika, kao što je panel analiza, nastojao da precizno identifikuje i analizira specifične faktore koji utiču na ekonomije zemalja EU u različitim fazama razvoja. Time, disertacija doprinosi razumijevanju složenih veza između makroekonomskih varijabli i ekonomskog rasta, čime je proširila postojeće teorijske okvire koji su u velikoj mjeri zasnovani na analizama pojedinačnih zemalja ili homogenim skupovima zemalja sa sličnim karakteristikama.

Međutim, ovo istraživanje, ne predstavlja samo doprinos literaturi o ekonomskom rastu u kontekstu Evropske unije. Disertacija nudi i uvide koji prevazilaze granice EU, jer se njenim rezultatima može pristupiti u širem globalnom kontekstu. Analizom determinanti ekonomskog rasta u različitim fazama ekonomskog razvoja, kandidat Žarković je pružio dragocjene uvide koji mogu biti korisni i za zemlje u razvoju, kao i za ekonomije u tranziciji, omogućavajući tako proširenje opsega istraživanja na globalne ekonomske procese. Pored toga, njegove preporuke u vezi sa ekonomskim politikama mogu poslužiti kao osnova za formulisanje strategija koje treba da doprinesu održivom razvoju u različitim regionalnim i globalnim okvirima.

Polazeći od navedenih ocjena, analiza i konstatacija, članovi Komisije su, nakon detaljnih konsultacija i temeljne razmjene mišljenja, zauzeli jedinstven i pozitivan stav u pogledu razmatrane disertacije doktoranda mr Miloša Žarkovića pod nazivom „Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica“. Ovaj stav temelji se na temeljitoj evaluaciji svih ključnih aspekata disertacije, koja je u potpunosti ispunila sve potrebne naučno-metodološke uslove i standarde. Istraživačka tema je od izuzetne aktuelnosti, jer se bavi pitanjem koje je od

velike važnosti za savremene ekonomske analize, posebno u kontekstu razlika između starijih i novijih članica Evropske unije. Dodatno, rad otvara brojne mogućnosti za dalja istraživanja u oblasti ekonomskog rasta, što je od posebne vrijednosti za budući razvoj teorije i prakse u ovom polju. Komisija je takođe uočila visoki nivo kvaliteta disertacije u pogledu sadržajnosti, sistematičnosti i konceptijske strukture, s jasno definisanim ciljevima, metodološkim pristupom i koherentnim razvojem teorijske i empirijske analize. Argumentacija koju autor koristi je temeljna, zasnovana na relevantnim podacima i analizama, a rezultati su jasno prezentovani i logički povezani.

Disertacija se ističe visokim stepenom originalnosti, kako u izboru istraživačke teme, tako i u načinu obrade relevantnih teorija, informacija i podataka. Autor je, u skladu sa savremenim naučnim standardima, pokazao sposobnost stvaranja nove vrijednosti u istraživačkom procesu, što njegov rad čini još vrednijim. Pored toga, rad je odlikovan stilskom i jezičkom izražajnošću, što doprinosi lakoj razumljivosti i jasnoći izložene problematike. Konačno, tehnička opremljenost disertacije, uključujući formatiranje, citiranje izvora i upotrebu relevantnih naučnih alata, u potpunosti odgovara najvišim akademskim standardima. S obzirom na sve navedeno, Komisija je jednoglasno konstatovala da disertacija doktoranda mr Miloša Žarkovića predstavlja značajan naučni doprinos, koji zadovoljava sve kriterijume kvaliteta i akademskih standarda, te je u cjelosti preporučena za odbranu.

Nadalje, članovi Komisije su stava da ova disertacija predstavlja veoma značajan naučni doprinos, kako u teorijskom, tako i u empirijskom smislu. Originalnost ove disertacije ogleda se u tome što pruža temeljnu komparativnu analizu determinanti ekonomskog rasta u starim i novim članicama Evropske unije, čime doprinosi boljem razumijevanju razlika i sličnosti među različitim ekonomskim strukturama unutar jedinstvenog ekonomskog okvira. Kroz detaljno istraživanje specifičnih izazova i prilika, sa kojima se suočavaju zemlje sa različitim fazama ekonomskog razvoja, disertacija donosi nove uvide u faktore koji utiču na ekonomski rast unutar EU, što predstavlja značajan korak ka unaprjeđenju ekonomskih politika i strategija Unije.

Dodatno, ova disertacija se izdvaja po tome što konsultuje bogat set empirijskih dokaza i koristi inovativne metodološke pristupe, među kojima je posebno značajna primjena panel analize. Korišćenje ovog metodološkog alata omogućava identifikaciju ključnih faktora rasta u različitim fazama razvoja članica EU, pružajući na taj način detaljnu analizu dinamike ekonomskog rasta koja je specifična za svaku grupu zemalja unutar Unije. Ovaj metodološki pristup, koji uključuje upotrebu naprednih statističkih tehnika i obimnog skupa podataka, omogućava precizno uočavanje povezanosti između ekonomskih politika i rasta, te doprinosi širem razumijevanju ekonomskih mehanizama koji oblikuju ekonomske performanse zemalja članica.

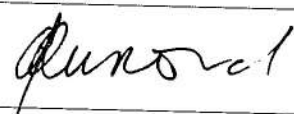
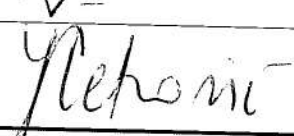
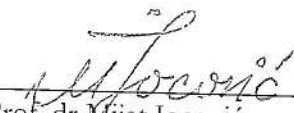
Kandidat Žarković je u disertaciji posebno istakao i detaljno analizirao regionalne razlike koje se javljaju unutar Evropske unije, uočivši kako različite ekonomske, institucionalne i političke karakteristike utiču na razvojni put zemalja članica. Kroz analizu regionalnih specifičnosti, kandidat je uspio da identifikuje ključne prepreke i prilike za ravnomjerniji ekonomski razvoj unutar EU. Na osnovu tih saznanja, disertacija nudi konkretne preporuke za razvoj politika koje mogu doprinijeti smanjenju razlika među regionima, što je od velikog značaja za oblikovanje strategija koje podstiču inkluzivni ekonomski rast i ravnomjernu distribuciju koristi od članstva u EU. Ove preporuke, zasnovane na empirijskim istraživanjima, mogu biti korisne za donosiocje politika u EU, kao i za buduće istraživače u oblasti ekonomije.

Osim što predstavlja važan teorijski doprinos, rad ima i izrazito značajnu praktičnu vrijednost, koja je od ključne važnosti za oblikovanje ekonomskih politika na nivou Evropske unije. Komisija naglašava značaj ove disertacije, posebno zbog donošenja zaključaka koji nisu generički, već se temelje na detaljnoj analizi specifičnih determinanti ekonomskog rasta koje se razlikuju među starim i novim članicama EU. Kroz precizno identifikovane faktore rasta, disertacija nudi konkretna rješenja koja mogu da se primijene u stvarnim ekonomskim uslovima, čime doprinosi unaprijeđenju ekonomskih politika koje uzimaju u obzir specifičnosti regiona unutar Unije. Dodatno, duboko razumijevanje determinanti ekonomskog rasta koje je ponuđeno u ovoj disertaciji, kao i analiza njihove međusobne povezanosti, pomaže u izradi politika koje mogu efikasno smanjiti ekonomske razlike između starih i novih članica EU. Takve politike mogu doprinijeti stvaranju uslova za ravnomjerniji razvoj, čime se omogućava ravnomjerniji ekonomski napredak unutar Unije. Ove preporuke takođe imaju potencijal da smanje socijalne nejednakosti, jer se fokusiraju na smanjenje jaza u životnom standardu između razvijenijih i manje razvijenih regiona. Na taj način, disertacija doprinosi jačanju inkluzivnog ekonomskog rasta, koji nije usmjeren samo na povećanje bruto domaćeg proizvoda, već i na poboljšanje životnog standarda svih građana, čime se promoviše socijalna pravda i stabilnost. Kroz konkretne preporuke, disertacija predstavlja korisnu osnovu za formulaciju politika koje mogu smanjiti regionalne i socijalne nejednakosti. Takođe, rad može poslužiti kao osnova za dalje istraživanje u oblasti ekonomskih politika i razvojnih strategija, što dodatno povećava njegovu vrijednost u praktičnom smislu.

Na osnovu svega navedenog, članovi Komisije su jednoglasni u ocjeni da je riječ o originalnom i veoma kvalitetnom naučnom radu, koji sadrži sve potrebne elemente i ispunjava visoke akademske standarde. Disertacija mr Miloša Žarkovića se odlikuje temeljitošću u pristupu, jasnom metodološkom okviru, te pažljivom analizom i interpretacijom podataka, bez bitnih i /ili vidljivih nedostataka koji bi mogli umanjiti validnost ili pouzdanost prezentiranih rezultata istraživanja. Kandidat je uspješno integrisao relevantne teorijske i empirijske aspekte, čime je osigurao dosljednost i koherentnost cjelokupnog istraživačkog procesa. Osim toga, jasnoća u predstavljanju zaključaka i njihova argumentacija, kao i upotreba odgovarajućih istraživačkih tehnika, doprinose visokom kvalitetu disertacije i omogućavaju lako praćenje i razumijevanje svih ključnih saznanja.

Istovremeno, članovi Komisije smatraju da razmatrana doktorska disertacija mr Miloša Žarkovića predstavlja značajan doprinos ekonomskoj nauci, na lokalnom i regionalnom akademskom prostoru, ali i šire. Predmetno istraživanje ne samo da nudi nova saznanja koja mogu unaprijediti postojeće teorijske okvire, već pruža i praktične smjernice koje mogu imati konkretne koristi za vođenje ekonomske politike. Analize koje su predstavljene u disertaciji mogu poslužiti kao referentna tačka za dalja istraživanja, kao i za kreiranje strategija koje mogu doprinijeti održivom ekonomskom razvoju. Na ovaj način, rad mr Žarkovića posjeduje potencijal da utiče na dalji razvoj ekonomske nauke i oblikovanje politika, što potvrđuje njegov značaj u širem akademskom i društvenom kontekstu.

Shodno svim gore navedenim ocjenama, članovi Komisije sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuju doktorsku disertaciju mr Miloša Žarkovića i predlažu Vijeću Ekonomskog fakulteta u Podgorici da prihvati Izvještaj o ocjeni disertacije kandidata mr Miloša Žarkovića pod nazivom „*Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica*“ i predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvate ovaj izvještaj, kao i da odobre javnu odbranu doktorske disertacije.

Izdvojeno mišljenje		
Ni jedan od članova Komisije nije izdvojio mišljenje.		
Napomena		
/		
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE		
Dr Gordana Đurović, predsjednik Komisije, redovni profesor Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore	Oblast: Makroekonomija	
Dr Srdjan Redžepagić, mentor, redovni profesor Univerziteta Azurna Obala, Francuska i Fakulteta za bankarstvo, osiguranje i finansije, Union Univerzitet, Srbija	Oblast: Makroekonomija	
Dr Jasmina Četković, član Komisije, redovni profesor Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore	Oblast: Mikroekonomija	
Datum i ovjera (pečat i potpis odgovorne osobe)		
U Podgorici, 16. januar 2025. godine		
		DEKAN Prof. dr Mijat Jocić

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, donijetoj na sjednici održanoj 16.12.2024. godine, a na predlog Vijeća Ekonomskog fakulteta, imenovana je Komisija za ocjenu doktorske disertacije kandidata mr Miloša Žarkovića, pod nazivom

„Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica”

Na osnovu člana 41 Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, članovi Komisije u sastavu: dr Gordana Đurović, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, Predsjednica Komisije, dr Srdjan Redžepagić, redovni profesor Univerziteta Azurne Obale i Fakulteta za bankarstvo, osiguranje i finansije Univerziteta Union, mentor i dr Jasmina Četković, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, član Komisije, detaljno su izučili doktorsku tezu kandidata i razmotrili sve najznačajnije aspekte: strukturne, naučno-metodološke i analitičke, kao i njen naučni doprinos, rezultate istraživanja i zaključke. S tim u vezi, Komisija podnosi sljedeći:

**I Z V J E Š T A J
O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE**

I OPŠTE KARAKTERISTIKE

1. Podaci o kandidatu

Miloš Žarković je rođen 26.03.1987. godine u Podgorici. Osnovnu školu „Štampar Makarije“ u Podgorici, završio je 2002. godine, srednju Gimnaziju „Slobodan Škerović“ u Podgorici, 2006. godine. Dobitnik je diplome Luča. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, kao jedan od najboljih studenata u generaciji sa prosječnom ocjenom 9,85. Na Univerzitetu Limerick u Irskoj je magistrirao 2013. godine, iz oblasti globalnog biznisa i međunarodnog menadžmenta. Drugu magistraturu iz primijenjene biznis analitike stekao je 2019. godine na Univerzitetu u Bostonu, Sjedinjene Američke Države. Iste godine, na najprestižnoj poslovnoj jedinici Bostonskog univerziteta, Questrom School of Business, dobio je diplomu mini MBA. U periodu 2018-2019. godine, boravio je na Univerzitetu u Bostonu, kao dobitnik Fulbrightove stipendije.

Nakon završetka studija, kandidat je svoj profesionalni angažman započeo u crnogorskom bankarskom sektoru, gdje je radio u vodećim bankama u zemlji, uključujući NLB banku, Erste banku, Societe Generale banku i CKB banku. Od 2020. godine, zaposlen je u CKB banci na poziciji eksperta u Direkciji za finansije i upravljanje kapitalom. Trenutno je angažovan na poziciji rukovodioca tima za dnevno bankarstvo u međunarodnom

direktoratu za stanovništvo u OTP banci u Budimpešti, u Mađarskoj. Pored toga, imao je dugogodišnje angažmane kao konsultant u međunarodnim organizacijama poput UNOPS-a (Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne aktivnosti) i UNDP-a (Razvojni program Ujedinjenih nacija) u Njujorku, SAD. Takođe, bio je angažovan kao demonstrator na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, gdje je bio angažovan kao demonstrator na predmetima Monetarna ekonomija i Bankarstvo.

Miloš Žarković je autor brojnih projekata, studija, analiza i ekspertiza, a učestvovao je i na brojnim međunarodnim konferencijama. Posebno se istakao kao jedan od rijetkih učesnika koji je imao priliku da predstavi svoje istraživanje na najvećoj konferenciji za doktorande iz oblasti ekonomije, održanoj na Univerzitetu Južne Kalifornije u Los Angelesu, u SAD organizovanoj od strane Instituta za novu ekonomsku misao. Tokom boravka u SAD-u, bio je vodeći istraživač u Globalnom centru za razvojnu politiku na Bostonskom univerzitetu, gdje je radio na projektu o kineskom kreditiranju zemalja Latinske Amerike. Takođe, učestvovao je kao jedan od ključnih aktera na Samitu mladih, organizovanom od strane Svjetske banke u Vašingtonu 2019. godine.

Svoje stručno usavršavanje obavljao je kroz različite programe Evropske unije na prestižnim univerzitetima, uključujući Univerzitet u Beču, Austrija, 2008.; Ekonomski univerzitet u Bratislavi, Slovačka, 2008-2009.; Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska 2009.; Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, 2009-2010.; Stellenbosch University u Kejptaunu, Južnoafrička republika, 2012.; Ruska predsjednička akademija za ekonomiju, Moskva, Rusija, 2016.; Radboud University, Nijmegen, Holandija, 2018.; Univerzitet Azurna Obala, Nica, Francuska, 2018.; Humboldt-Universität, Berlin, Njemačka, 2019.).

Učestvovao je na dva bilateralna projekta za sufinansiranje naučne i tehnološke saradnje između Crne Gore i Austrije i Crne Gore i Slovenije.

Za svoj akademski uspjeh, nagrađen je godišnjom nagradom Ekonomskog fakulteta za pet najboljih studenata u generaciji 2007. godine. Takođe, bio je stipendista Ministarstva prosvjete Crne Gore za talentovane studente u periodu 2007–2010. godine, kao i stipendista Evropske unije za master studije na University of Limerick u Irskoj (2011–2013). Godine 2016. dobio je stipendiju Ruske predsjedničke akademije za ekonomiju. Pored toga, osvojio je prestižnu Hubert H. Humphrey stipendiju američkog Stejt departmenta, koja se svake godine dodjeljuje samo 100 izabranih kandidata iz cijelog svijeta, za period 2018–2019. Za profesionalna dostignuća, dobitnik je nagrade ATTF Ministarstva finansija Luksemburga za FRM sertifikaciju 2014. godine.

Tečno govori engleski, španski i francuski jezik.

2. Osnovni podaci o doktorskoj disertaciji

Doktorska disertacija pod nazivom „Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica” doktoranda mr Miloša Žarkovića, napisana je latiničnim pismom (font Cambria, veličina 12, prored 1,5) na 343 stranice A4 formata.

Nakon početnih stranica disertacije koje uključuju osnovne podatke o kandidatu i disertaciji, slijedi rezime na crnogorskom i engleskom jeziku, zatim posveta i sadržaj disertacije, pa uvod, sedam poglavlja, popis literature i biografija kandidata i prilozi. Disertacija sadrži 54 grafika, 19 tabela i 13 slika, koji olakšavaju razumijevanje, kako teorijskog, tako i empirijskog dijela rada, posebno u domenu utvrđivanja uticaja determinanti na ekonomski rast u starim odnosno novim EU članicama, te rezultata dobijenih njihovom primjenom.

Disertacija sadrži obiman i relevantan literalni pregled od 503 reference – naučne radove, knjige i stručne publikacije.

II TEORIJSKO – HIPOTETIČKI OKVIR ISTRAŽIVANJA, METODOLOGIJA I STRUKTURA RADA

1. Teorijsko – hipotetički okvir istraživanja

Teorijsko-hipotetički okvir ove disertacije temelji se na razmatranju različitih teorijskih pristupa ekonomskom rastu, uz poseban fokus na specifičnosti starih i novih članica Evropske unije. Klasične teorije rasta, poput Solowljevog modela, pružaju osnovu za razumijevanje značaja akumulacije kapitala i tehnološkog napretka, dok endogene teorije, predvođene Romerovim i Lucasovim modelom, ističu ulogu inovacija, humanog kapitala i institucionalne stabilnosti u podsticanju rasta. Pitanje konvergencije posebno je relevantno za ovu analizu, jer omogućava ispitivanje da li manje razvijene zemlje (nove članice EU) sustižu razvijenije ekonomije (stare članice EU), te u kojoj mjeri su politike i fondovi Evropske unije uspešni u smanjenju regionalnih dispariteta. U okviru ovog okvira, detaljno su razmotrene determinante koje smo grupisali u sljedeće četiri grupe: a) odabrane makroekonomske varijable koje utiču na stabilnost ekonomija (otvorenost ekonomije, kapitalne investicije, državna potrošnja, inflacija, javni dug i nezaposlenost), b) varijable sa uticajem na koncept održivog ekonomskog rasta (ICT, obnovljivi i neobnovljivi izvori energije i GHG emisije), c) varijable sa uticajem na humani kapital (izdaci za obrazovanje i izdaci za zdravstvo), d) varijable koje definišu politički i pravni kontekst ekonomskog rasta (vladavina prava, politička stabilnost i percepcija korupcije).

Na osnovu teorijskog pregleda, formulisane su istraživačke hipoteze koje testiraju razlike u determinantama rasta između starih i novih članica EU, uz naglasak na različite efekte institucionalnih reformi i strukturnih politika. Na primjer, pretpostavlja se da nove članice beleže brži rast zahvaljujući konvergenciji, dok kvalitet institucija ima značajniji uticaj u

tim zemljama zbog specifičnosti njihove tranzicije. Takođe, disertacija koristi kvantitativnu metodologiju, uključujući panel analize, kako bi se empirijski testirale te hipoteze. Rezultati ove disertacije pružaju dublje razumijevanje regionalnih razlika i nude preporuke za prilagođavanje politika unutar EU, s ciljem postizanja ravnomjernijeg, održivijeg i inkluzivnijeg ekonomskog rasta. Ova disertacija doprinosi teorijskim diskusijama o konvergenciji i institucionalnoj ekonomiji, ali pruža i praktične smjernice za kreatore politika na nacionalnom i evropskom nivou.

Dodatno, disertacija analizira i potencijalne izazovi sa kojima se susrijeću nove članice, kao što su ograničeni kapaciteti za efikasnu apsorpciju fondova, institucionalne slabosti i sporiji prelazak na visoko produktivne industrije. S druge strane, za stare članice, disertacija razmatra kako očuvanje konkurentskih prednosti i prilagođavanje globalnim ekonomskim promjenama utiče na njihovu dugoročnu održivost rasta. Rezultati istraživanja svakako doprinose i širem razumijevanju procesa evropskih integracija, ukazujući na faktore koji podržavaju ekonomsku stabilnost i ujednačen razvoj unutar EU.

Kandidat je na osnovu prikupljenih godišnjih podataka, za vremenski period 2000–2022. godine, testirao nekoliko modela uticaja determinanti ekonomskog rasta na stopu rasta BDP-a.

Na osnovu detaljnog uvida u rezultate teorijskih i empirijskih istraživanja, kandidat je definisao četiri osnovne hipoteze, koje su bile predmet testiranja u ovoj doktorskoj disertaciji, i to:

H1. Odabrane makroekonomske varijable koje dominantno utiču na stabilnost ekonomije, a odnose se na trgovinsku otvorenost, kapitalne investicije i SDI su pozitivno korelisane sa ekonomskim rastom, dok je korelacija ekonomskog rasta sa državnom potrošnjom, javnim dugom, nezaposlenosti i inflacijom negativna.

Prva hipoteza istražuje kako ključne makroekonomske varijable utiču na ekonomski rast, sa posebnim fokusom na trgovinsku otvorenost, kapitalne investicije i strane direktne investicije (SDI), koje se posmatraju kao pozitivni faktori rasta. Ove varijable doprinose jačanju produktivnosti, tehnološkim inovacijama i stvaranju novih radnih mjesta. S druge strane, državni dug, nezaposlenost, inflacija i prekomjerna državna potrošnja često negativno utiču na ekonomski rast zbog stvaranja makroekonomske nestabilnosti, erozije kupovne moći i smanjenja resursa za privatni sektor. Testiranje ove hipoteze omogućava dublje razumijevanje kako različiti ekonomski faktori oblikuju rast i stabilnost ekonomije unutar EU.

H2. Rast učešća potrošnje iz obnovljivih izvora energije, ICT i GHG emisija pozitivno je korelisan sa ekonomskim rastom, dok je potrošnja iz neobnovljivih izvora energije u negativnoj korelaciji sa ekonomskim rastom.

Ova hipoteza fokusira se na uticaj energetske faktora, kao što su obnovljivi izvori energije, informaciono-komunikacione tehnologije (ICT) i emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG), na ekonomski rast. Rast učešća obnovljivih izvora energije i ICT sektora podstiče ekonomsku efikasnost, smanjuje zavisnost od uvoza energije i otvara nova tržišta. Nasuprot tome, oslanjanje na neobnovljive izvore energije može negativno uticati na ekonomski rast zbog visokih troškova i ekoloških posledica. Ova hipoteza omogućava istraživanje tranzicije ka održivim energetske politikama i njihovog uticaja na rast, što je posebno značajno za članice EU koje se suočavaju sa ciljevima dekarbonizacije.

H3. Iz grupe varijabli koje se odnose na humani kapital, izdaci za obrazovanje imaju pozitivan uticaj na ekonomski rast, dok rast izdataka za zdravstvo nije uvijek efikasan faktor rasta.

Treća hipoteza ispituje različite aspekte humanog kapitala, sa fokusom na obrazovanje i zdravstvo. Rast izdvajanja za obrazovanje često ima pozitivan uticaj na ekonomski rast jer podiže nivo vještina radne snage, podstiče inovacije i povećava produktivnost. Međutim, izdaci za zdravstvo ne donose uvijek očekivani rast zbog potencijalno neefikasne potrošnje ili neprikladne alokacije sredstava. Analiza ove hipoteze može pomoći u razumijevanju kako zemlje EU mogu optimizovati ulaganja u humani kapital za maksimizaciju ekonomskih koristi.

H4. Varijable koje definišu politički i pravni kontekst ekonomskog rasta, a odnose se na vladavinu prava, političku stabilnost i percepciju korupcije u pozitivnoj su korelaciji sa ekonomskim rastom.

Ova hipoteza istražuje kako politički i pravni faktori, poput vladavine prava, političke stabilnosti i percepcije korupcije, utiču na ekonomski rast. Snažne i stabilne institucije podstiču povjerenje investitora, smanjuju transakcione troškove i omogućavaju efikasnu alokaciju resursa, što pozitivno utiče na ekonomski rast. Nasuprot tome, korupcija i politička nestabilnost ometaju rast, jer dovode do neefikasnosti i smanjenja investicija. Ova hipoteza je posebno značajna za nove članice EU, gdje su institucionalne reforme i borba protiv korupcije ključni faktori održivog razvoja.

Ocijenjeni model determinanti ekonomskog rasta u ovoj disertaciji ukazao je na interesantne rezultate, koje ćemo u najkraćem predstaviti u nastavku.

Potvrđen je pozitivan uticaj trgovinske otvorenosti i kapitalnih investicija na ekonomski rast, dok je negativna korelacija potvrđena između državne potrošnje i javnog duga, sa jedne strane i ekonomskog rasta, sa druge strane, tokom ukupnog perioda posmatranja. Utvrdili smo da postoji pozitivna korelacija SDI i ekonomskog rasta na primjeru starih EU članica, prije priključenja novih članica Uniji. Negativan uticaj inflacije na stopu rasta BDP potvrđen je prije EU proširenja kod obje grupe zemalja, dok je negativna korelacija

između nezaposlenosti i ekonomskog rasta dokazana kod novih EU članica, nakon njihovog pridruživanja Uniji. Time je djelimično potvrđena hipoteza H1.

Kod obije grupe zemalja, ocijenjeni model je pokazao da rast učešća potrošnje obnovljive energije i ICT proizvoda u dugom roku statistički značajno i pozitivno utiču na rast BDP, dok rast potrošnje energije iz neobnovljivih izvora dovodi do smanjenja ekonomskog rasta. Sa druge strane, u kratkom roku, dokazali smo da je kod obije grupe zemalja rast GHG emisija praćen rastom BDP-a. Time je hipoteza H2 potvrđena.

U dijelu uticaja varijabli humanog kapitala na ekonomski rast, naši rezultati pokazuju da izdvajanja za zdravstvo nijesu uvijek efikasan faktor rasta, s obzirom na njihovu negativnu korelisanost sa ekonomskim rastom prije i statističku neznačajnost nakon EU proširenja. Sa druge strane, uticaj izdataka za obrazovanje na ekonomski rast u starim EU članicama je statistički značajan i pozitivan, dok je kod novih članica bez statističkog značaja prije njihovog priključenja Uniji, odnosno statistički značajan i pozitivan, po njihovom proširenju. Dobijeni rezultati su u potpunosti potvrdili hipotezu H3.

Prilikom sagledavanja uticaja varijabli koje definišu politički i pravni kontekst na ekonomski rast, rezultati našeg modela sugerišu pozitivan uticaj političke stabilnosti na ekonomski rast kod novih EU zemalja. Kod iste grupe zemalja potvrđen je statistički značajan i pozitivan uticaj vladavine prava na ekonomski rast nakon njihovog pristupanja EU, dok u starim EU članicama isti uticaj je potvrđen duž ukupnog perioda posmatranja. Indeks percepcije korupcije se nije pokazao kao varijabla koja je statistički značajna za ekonomski rast kod novih EU članica, dok kod starih EU članica, rast ovog indeksa nije uvijek dovodio do povećanja stope rasta BDP, ili je izostao statistički uticaj ove determinante na ekonomski rast. Time je hipoteza H4 djelimično potvrđena.

Za očekivati je da rezultati ovog istraživanja pruže korisne informacije donosiocima odluka u procesu upravljanja ekonomskim rastom u zemljama članicama EU, a posebno u zemljama aspirantima za članstvo u Uniju.

2. Metodologija istraživanja i nalazi disertacije

U empirijskoj literaturi, kao metodološki pristupi ekonomskog rasta najviše su korišćene analiza više zemalja (eng. cross-country analysis), analiza na nivou jedne zemlje (eng. single-country analysis) i panel regresije. Panel regresije su najzastupljeniji metodološki pristup ekonomskog rasta u novijoj literaturi, koje se najčešće ocjenjuju primjenom različitih metoda kao što su: metod običnih najmanjih kvadrata (eng. ordinary least squares – OLS), dvostepeni najmanji kvadrati (eng. two stage least squares), trostepeni najmanji kvadrati (eng. three stage least squares), uopšteni metod momenata (eng. generalized method of moments – GMM), autoregresioni modeli sa distribuiranim docnjama (eng. autoregressive distributed-lagged – ARDL) i drugi (Wooldridge, 2013).

Kandidat Žarković je konstruisao model determinanti ekonomskog rasta koji se odnosi na dvije grupe zemalja – stare i nove EU zemlje, a obuhvatio je period 2000-2022. godine. U ovoj disertaciji, kandidat se opredijelio za dvije ekonometrijske metode koje su često u upotrebi, i to: metoda razlike u razlici (DiD) i autoregresioni modeli sa distribuiranim docnjama (ARDL). Pored DiD metode, u disertaciji je, u cilju utvrđivanja uticaja određenih nezavisnih na zavisnu varijablu, primijenjena i ARDL metoda, koja pruža mogućnost za kombinaciju kratkoročne sa dugoročnom dinamikom.

Metoda razlike u razlici (DiD) predstavlja jednu od najčešće korišćenih ekonometrijskih tehnika za analizu efekata promena u sistemu. Ova metoda se koristi za procjenu uticaja određenih intervencija, politika ili faktora, tako što identifikuje razlike između grupa koje su izložene određenim promjenama (tretmanska grupa) i onih koje nisu (kontrolna grupa). Konkretno, DiD metoda omogućava poređenje efekata tokom vremena, analizirajući promjene u tretmanskoj grupi naspram kontrolne grupe. U kontekstu ovog istraživanja, nove članice EU predstavljaju tretmansku grupu, dok stare članice EU služe kao kontrolna grupa. Ova metoda omogućava analizu četiri scenarija – karakteristika obije grupe prije i poslije intervencije, što pomaže u identifikaciji razlika u promjenama između grupa i njihovog uzročno-posljedičnog odnosa.

S druge strane, regresioni ARDL modeli su postali ključni alat u savremenim ekonometrijskim analizama za procjenu dugoročnih odnosa između vremenskih serija, posebno kada podaci nisu stacionarni. Ova metoda kombinuje kratkoročne i dugoročne dinamike, pružajući uvid u autokorelaciju i heteroskedastičnost u podacima. ARDL modeli se često koriste za analizu ekonomskih varijabli kao što su BDP, inflacija, nezaposlenost, i druge. Njihova prednost je što omogućavaju procjenu dugoročnih efekata ekonomskih politika, kao što su fiskalna ili monetarna politika, na ključne ekonomske indikatore. Tako ova metoda može istražiti uticaj promjena kamatnih stopa na investicije ili efekat fiskalnih mjera na rast BDP-a, pružajući precizne uvide za donošenje politika.

U okviru metodologije istraživanja, posebna pažnja posvećena je integraciji kvalitativnih i kvantitativnih tehnika analize kako bi se postigao što sveobuhvatniji uvid u determinante ekonomskog rasta. Pored primjene DiD i ARDL metoda, istraživanje je uključilo i robusne testove validacije rezultata kroz primjenu alternativnih ekonometrijskih pristupa i podgrupa podataka. Ovakav multidimenzionalni pristup omogućio je ne samo potvrdu statističke značajnosti ključnih varijabli već i analizu različitih scenarija uticaja politika na ekonomije starih i novih članica EU. Na taj način, dobijeni rezultati ne samo da doprinose teorijskom razumijevanju mehanizama ekonomskog rasta već nude i praktične smjernice za kreatore politika, omogućavajući njihovu prilagođavanje specifičnim potrebama različitih država članica.

Relevantnost metoda i nalaza kandidat je potvrdio i publikovanjem radova iz oblasti doktorske disertacije u renomiranim časopisima iz predmetne oblasti.

Kandidat je objavio radove iz ovog doktorskog istraživanja na kojima je prvi autor u časopisima sa SCI/SSCI liste, gdje su prezentovani rezultati doktorskog istraživanja:

- **Žarković, M.**, Ćetković, J., Redzepagic, S., Đurović, G., Vujadinović, R., & Živković, A. (2022). Economic growth determinants in new and old EU countries with focus on construction. *Technological and Economic Development of Economy*, 28(6), 1622-1648. <https://doi.org/10.3846/tede.2022.17598>
- **Žarković, M.**, Lakić, S., Ćetković, J., Pejović, B., Redzepagic, S., Vodenska, I., & Vujadinović, R. (2022). Effects of renewable and non-renewable energy consumption, GHG, ICT on sustainable economic growth: Evidence from old and new EU countries. *Sustainability*, 14(15), 9662. <https://doi.org/10.3390/su14159662>
- **Žarković, M.**, Ćetković, J., & Cvijović, J. (2024). Economic Growth Determinants in Old and New EU Countries. *Panoeconomicus*, 1-32. (online first) <https://doi.org/10.2298/PAN211122007Z>

Objavljivanjem radova, kandidat Žarković je postigao zadate ciljeve definisane u disertaciji. Na ovaj način potvrđena je validnost primijenjenih modela, ali i relevantnost i aktuelnost analizirane tematike. Osim toga, kandidat je u svojim radovima pokazao sposobnost kritičkog razmišljanja, te sposobnost primjene teorijskih i metodoloških koncepata na konkretne, realne podatke.

3. Struktura disertacije

Disertacija je pažljivo strukturirana u sedam poglavlja, pri čemu svako poglavlje detaljno obrađuje specifične aspekte istraživane teme, uz jasno definisane ciljeve i metodološki pristup, koji omogućavaju temeljnu analizu i donošenje zaključaka.

Uvodni dio disertacije (str. 22–31) pruža sveobuhvatan i detaljan prikaz ključnih elemenata istraživanja, uključujući jasno objašnjenje značaja istraživane teme i obrazloženje izbora teme disertacije. Takođe, prikazani su predmet istraživanja, motivi koji su vodili kandidata u izradi teze, kao i naučni doprinos koji se očekuje od ovog rada. U uvodu su jasno definisani ciljevi istraživanja, zajedno sa teorijsko-hipotetičkim okvirom koji uključuje formulaciju glavnih hipoteza. Kandidat se bavi i metodama istraživanja, opisuje način prikupljanja i obrade podataka, te daje pregled strukture doktorskog rada, čime formira temeljnu osnovu za dalji razvoj disertacije.

Prvo poglavlje (str. 31–49) pruža detaljan pregled osnova koncepta ekonomskog rasta, uz duboku analizu ključnih determinanti koje ga oblikuju. Kao jedno od najdinamičnijih i

najsloženijih područja ekonomske analize, ekonomski rast ima bogatu i kompleksnu historiju koja je značajno varirala kroz različite vremenske periode i među različitim regionima. U ovom dijelu disertacije razmatrani su ključni historijski događaji i promjene koje su oblikovale ekonomski rast, sa posebnim naglaskom na ključne prekretnice i razvojne trendove. Takođe, analizirani su faktori koji imaju presudan uticaj na ekonomski rast, kao što su ulaganja u fizički i humani kapital, inovacije i tehnološki napredak, makroekonomska stabilnost, razvoj finansijskih i međunarodnih trgovinskih sistema, pravni okvir, infrastruktura, kao i zaštita životne sredine. U ovom kontekstu, naglašena je duboka međusobna povezanost između ekonomskog rasta i razvoja, uz detaljno razmatranje sličnosti i razlika između ta dva koncepta, čime se jasno oslikava njihova komplementarnost i važnost za održivi napredak.

Drugo poglavlje (str. 49–101) detaljno analizira najvažnije modele ekonomskog rasta, koji čine temelj za dublju analizu i razumijevanje dinamičnih procesa u ekonomiji. U disertaciji su predstavljeni ključni ekonomski modeli, kao što su klasični, kejnzijanski, neoklasični, endogeni modeli, kao i noviji pristupi teoriji rasta. Svaki od ovih modela razmatran je kroz prizmu njegovih osnovnih postavki, razvojnih faza i primjena u različitim ekonomskim uslovima. Takođe, pružen je sažet pregled historijskog razvoja teorija rasta, naglašavajući kako su se ove teorije razvijale u skladu sa promjenama u različitim fazama kapitalističke ekonomije. Posebna pažnja posvećena je teorijski važnim pitanjima koja su bila specifična za različite faze kapitalizma, kao i načinima na koji su ovi modeli uticali na oblikovanje ekonomskih politika. Svaki model je pažljivo elaboriran, ukazujući na njegove prednosti, slabosti i specifične okolnosti u kojima je najefikasniji, čime se stvara solidna osnova za dalja istraživanja u ovom području.

U trećem poglavlju (str. 101–141), kandidat se fokusira na model ekonomskog rasta Evropske unije (EU), s obzirom na značaj EU ekonomije u globalnom kontekstu. Analizirani su evropski podmodeli rasta, sa naglaskom na razlike između novih i starih članica EU. Posebna pažnja posvećena je konceptu održivog ekonomskog rasta, koji se integriše u EU politike kroz Evropski ugovor. Razmatran je uticaj održivih investicija na ekonomski rast, sa fokusom na ESG kriterijume (faktori zaštite životne sredine, društvene zajednice i korporativnog upravljanja) i izazove koje donosi ekološki održiva budućnost. Takođe, analizirana je uloga međunarodne finansijske podrške u postizanju održivog razvoja.

Četvrto poglavlje (str. 141–228) obuhvata detaljan pregled teorijskih i empirijskih istraživanja o determinantama ekonomskog rasta, kao osnova za kreiranje ekonometrijskog modela predstavljenog u disertaciji. Kandidat Žarković je identifikovao ključne determinante i podijelio ih u četiri grupe: odabrane makroekonomske varijable koje utiču na stabilnost ekonomija (otvorenost ekonomije, kapitalne investicije, državna potrošnja, inflacija, javni dug i nezaposlenost), varijable sa uticajem na koncept održivog ekonomskog rasta (ICT, obnovljivi i neobnovljivi izvori energije i GHG emisije), varijable sa uticajem na humani kapital (izdaci za obrazovanje i izdaci za zdravstvo), varijable koje

definišu politički i pravni kontekst ekonomskog rasta (vladavina prava, politička stabilnost i percepcija korupcije). Takođe, u ocom poglavlju su razmatrane razlike u uticaju ovih deteminanti između novih i starih članica EU.

U petom poglavlju (str. 228-267) detaljno su opisani predmet i ciljevi empirijskog istraživanja, kao i istraživačke hipoteze koje su postavljene u okviru disertacije. Takođe, predstavljena je metodologija koja je korišćena za analizu podataka i testiranje hipoteza. Za potrebe konstruisanja ekonometrijskog modela determinanti ekonomskog rasta, primijenjene su napredne ekonometrijske metode, uključujući metodu razlike u razlici (eng. difference-in-differences – DiD) i autoregresivne modele sa distribuiranim zaostacima (eng. autoregressive distributed-lagged – ARDL). Ove metode su objašnjene kroz detaljan teorijski okvir, koji omogućava njihovu primjenu u kontekstu istraživanja. Rezultati ekonometrijskog modela pažljivo su analizirani, a zatim komparirani sa rezultatima sličnih istraživanja iz prethodnih perioda. Ovaj pristup omogućava ne samo provjeru valjanosti dobijenih rezultata, već i njihovu integraciju u širi okvir postojećih teorija i empirijskih saznanja u oblasti ekonomskog rasta.

Na osnovu detaljno analiziranih rezultata, u šestom poglavlju disertacije (str. 267-280) predstavljene su ključne preporuke za kreatore politika i donosiocce odluka, s ciljem poboljšanja ekonomskog razvoja i dugoročne stabilnosti. Preporuke se fokusiraju na nekoliko ključnih oblasti, među kojima se izdvaja obnovljiva energija, kao ključni faktor za održivi rast i smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva. Takođe, posebna pažnja posvećena je optimizaciji državne potrošnje, kako bi se efikasnije raspodjelili resursi, te unapređenju privlačenja stranih direktnih investicija, koje mogu značajno doprinijeti ekonomskom rastu. Uključeni su i faktori kao što su ICT, politička stabilnost, kapitalne investicije, trgovina, obrazovanje i zdravlje, koji su od esencijalne važnosti za ostvarivanje održivog razvoja. Preporuke su osmišljene tako da adresiraju specifične izazove i prilike u svakoj od navedenih oblasti, uz preporuke koje omogućavaju unapređenje ključnih dimenzija ekonomskog sistema, uz održiv pristup i socijalnu odgovornost.

U posljednjem, sedmom poglavlju disertacije (str. 280-285), kandidat Žarković sumira ključne zaključke iz prethodnih poglavlja, analizirajući rezultate istraživanja u kontekstu postavljenih ciljeva i formulisanih hipoteza. On detaljno ukazuje na glavne nalaze svog istraživanja, pružajući duboko razumijevanje o analiziranim temama i njihovim implikacijama za dalji razvoj ekonomske teorije i prakse. Takođe, kandidat prepoznaje ograničenja svog istraživanja, ukazujući na faktore koji su mogli uticati na rezultate i dajući preporuke za njihovo prevazilaženje u budućim studijama. U ovom poglavlju, Žarković takođe pruža smjernice za buduća istraživanja, identifikujući oblasti koje bi mogle biti predmet daljih naučnih istraživanja. Na taj način, disertacija ne samo da doprinosi teoretskom znanju, već i otvara mogućnosti za dalji razvoj u ovom području.

Na kraju disertacije nalazi se detaljan popis korišćene literature, koji obuhvata sve relevantne izvore koji su korišćeni tokom istraživanja. Ovaj popis pruža čitaocima uvid u osnovne reference i teoretske temelje na kojima je zasnovana disertacija, omogućavajući drugim istraživačima da se upoznaju sa korišćenim izvorima i, na osnovu njih, prošire ili unaprijede postojeće pristupe.

4. Ostvareni rezultati i naučni doprinos doktorske disertacije

Doktorska disertacija mr Miloša Žarkovića sprovedena je u skladu sa jasno definisanim tematskim okvirom, ciljevima, postavljenim hipotezama i istraživačkim pitanjima koja su bila naznačena u prijavi teme doktorske disertacije. Takođe, disertacija je uspješno prošla ocjenu podobnosti teze i kandidata. Kroz svoje istraživanje, kandidat je sproveo temeljnu analizu, primijenio efikasne metodološke pristupe i pružio jasno objašnjenje veoma relevantne i aktuelne teme. Komisija za ocjenu rada jednoglasno zaključuje da ova doktorska disertacija predstavlja značajan doprinos kako u teorijskom, tako i u praktičnom i metodološkom smislu. Pored toga, disertacija nudi nove uvide koji mogu biti korisni za dalji razvoj istraživanja u ovoj oblasti, čime potvrđuje svoju vrijednost i značaj za širu akademsku zajednicu, ali i za primjenu u realnoj ekonomiji.

Iako determinante ekonomskog rasta predstavljaju jedno od najvažnijih i najistraživanijih pitanja u ekonomskoj literaturi, kandidat Žarković je pregledom postojećih istraživanja potvrdio da odabrane determinante u doktorskoj disertaciji imaju snažnu teorijsku i empirijsku osnovu. Međutim, ne postoji opšti konsenzus o njihovom uticaju, što rezultira različitim nalazima u dosadašnjim studijama. Upravo zbog ovakvih neslaganja, bilo je potrebno istražiti efekat ključnih ekonomskih varijabli na rast ekonomije u zemljama Evropske unije s različitim nivoima razvijenosti, što je jedan od značajnih doprinosa ove disertacije. Ovo istraživanje predstavlja značajan doprinos literaturi o ekonomskom rastu ne ograničavajući se samo na članice EU, već pružajući uvide i u širi globalni kontekst.

Tokom istraživanja je analiziran uticaj odabranih ekonomskih varijabli na rast u dvije grupe EU zemalja, starih i novih članica, s fokusom na razlikovanje njihovog efekta u dva perioda – prije i poslije proširenja EU. U tom cilju, korišćene su DiD i ARDL ekonometrijske metode koje omogućavaju identifikaciju promjena u ekonomskom rastu pod uticajem specifičnih varijabli. Prvo, potvrđeno je da trgovinska otvorenost i kapitalne investicije imaju pozitivan uticaj na rast u oba klastera zemalja, dok su državna potrošnja i javni dug pokazali negativan efekat na ekonomske performanse. Zanimljivo je da su strane direktne investicije imale značajan uticaj na rast u starim članicama prije proširenja, dok je u novim članicama ovaj efekat bio statistički neznačajan, što ukazuje na razlike u sposobnosti privlačenja i korišćenja stranih investicija. Takođe, istraživanje je otkrilo da obnovljivi izvori energije i ICT tehnologije donose pozitivne efekte na rast, dok negativni uticaji neobnovljivih izvora energije ukazuju na potrebu za većim fokusom na zelenu i digitalnu tranziciju. Politička stabilnost i vladavina prava su se pokazale kao ključni faktori za

postizanje održivog ekonomskog rasta, naročito u novim članicama nakon njihovog pristupanja EU. Ovi rezultati pružaju značajne smjernice za postojeće članice, ali i za zemlje koje teže članstvu, ukazujući na greške koje je moguće izbjeći u procesu konvergencije, te na načine kako postići održiv i inkluzivan razvoj, zasnovan na ključnim ekonomskim, političkim i društvenim faktorima.

Dodatno, rezultati ove disertacije mogu imati značajne naučne implikacije u dijelu razvijanja empirijskih modela, kao i implikacije za praktične politike, pružajući empirijske dokaze, koji mogu pomoći kreatorima politika da donesu informisane odluke o podršci ekonomskom rastu i konvergenciji među EU članicama. Dodatno, ovo istraživanje je utvrdilo uticaj determinanti koje doprinose održivom ekonomskom rastu, uzimajući u obzir zelenu i digitalnu tranziciju, kao najnovije trendove. Svakako, ovaj aspekt može biti koristan za formulisanje politika koje efikasnije koriste evropske fondove i druge mehanizme podrške.

III OCJENA RADA I PREDLOG KOMISIJE

Članovi Komisije sa zadovoljstvom ističu da doktorska disertacija mr Miloša Žarkovića pod nazivom „*Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica*” predstavlja veoma značajan naučni doprinos. Originalnost ove disertacije ogleda se u tome što pruža komparativnu analizu determinanti ekonomskog rasta u starim i novim članicama EU, istražujući specifične izazove i prilike unutar jedinstvenog ekonomskog okvira. Dodatno, ova disertacija konsultuje empirijske dokaze koristeći inovativne metodološke pristupe poput panel analize za identifikaciju ključnih faktora rasta u različitim fazama razvoja. Kandidat je u disertaciji istakao i analizirao regionalne razlike i ponudio preporuke za politike koje mogu podržati ravnomjerniji razvoj unutar EU.

Osim što predstavlja važan teorijski doprinos, rad ima i izrazito značajnu praktičnu vrijednost. Komisija naglašava značaj ove disertacije, posebno zbog personalizovanog pristupa istraživanju i donošenja zaključaka koji nisu generički, već uključuju specifične determinante. Dodatno, razumijevanje determinanti ekonomskog rasta pomaže u izradi politika koje smanjuju ekonomske razlike između starih i novih članica, što vodi ka inkluzivnijem ekonomskom rastu i smanjenju socijalnih nejednakosti.

U skladu s tim, članovi Komisije pozitivno ocjenjuju doktorsku disertaciju mr Miloša Žarkovića i predlažu Vijeću Ekonomskog fakulteta u Podgorici da prihvati izvještaj o ocjeni disertacije pod nazivom „*Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica*” i predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da imenuje Komisiju za odbranu disertacije i zakaže njenu javnu odbranu nakon sprovedene procedure.

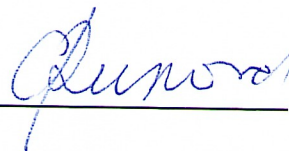
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE:

1. Prof. dr Srdjan Redžepagić, redovni profesor, mentor

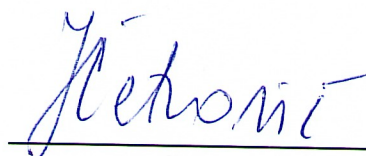
Univerzitet Azurne Obale i Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije Univerziteta
Union

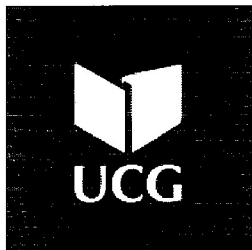
2. Prof. dr Gordana Đurović, redovna profesorica
Ekonomski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore

3. Prof. dr Jasmina Četković, redovna profesorica
Ekonomski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore

Podgorica, 25. decembar 2024. godine

Univerzitet Crne Gore
Centralna univerzitetska biblioteka
adresa / address_ Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone _00382 20 414 245
fax_ 00382 20 414 259
mail_ cub@ucg.me
web_ www.ucg.ac.me
Central University Library
University of Montenegro

Broj / Ref 01/G-UG-312
Datum / Date 20.01.2025.

UNIVERZITET CRNE GORE

EKONOMSKI FAKULTET

DOKTORSKE STUDIJE

N/r Gospodinu Željku Vujoševiću

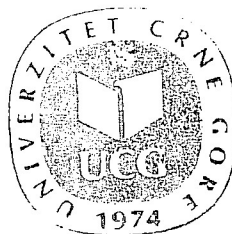
Poštovani gospodine Vujoševiću,

U prilogu akta dostavljamo Vam doktorsku disertaciju doktoranda **mr Miloša Žarkovića** pod naslovom: „**Determinante ekonomskog rasta u Evropskoj uniji kroz prizmu starih i novih članica**“, kao i Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije, koji su u skladu sa članom 42 stav 3 Pravila doktorskih studija dostavljeni Centralnoj univerzitetskoj biblioteci 26. 12. 2024. godine, na uvid i ocjenu javnosti.

Na navedeni rad nije bilo primjedbi javnosti u predviđenom roku od 15 dana.

Molimo Vas da nam nakon odbrane, a u skladu sa Pravilima doktorskih studija, dostavite konačnu verziju doktorske disertacije.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Mr Bosiljka Cicmil

Pripremila:

Milica Barac
Administrativna asistentkinja
Tel: 020 271 427
e-mail: cub@ucg.ac.me

Javni Izvršitelj Dejan Čogurić
Ul.Slobode,Bijelo Polje
Iv.br.1771/2024

Javni izvršitelj Čogurić Dejan iz Bijelog Polja,ul.Slobode br.10,u predmetu izvršenja izvršnog povjerioca Crnogorska komercijalna banka A.D.Podgorica, Bulevar Revolucije br.17, protiv izvršnog dužnika Miloš Lazović iz Bijelog Polja a radi namirenja novčanog potraživanja izvršnog povjerioca VS 656,00 eura,u smislu čl.45 ZIO-a,donio je dana 26.12.2024.godine,

ODLUKU O DOSTAVLJANJU JAVNIM OBJAVLJIVANJEM

Izvršnom dužniku Milošu Lazoviću, sa posljednjom poznatom adresom Nedakusi bb.Bijelo Polje, vrši se dostavljanje pismena:Rješenja o izvršenju Iv.br. 1771/2024 od 02.12.2024. godine sa prilozima I Rješenja o troškovima izvršnog postupka Iv.br. 1771/2024 od 26.12.2024.godine.
Izvršni dužnik Miloš Lazović može se obratiti Javnom Izvršitelju Dejanu Čoguriću na adresi ul.Slobode br.10 u Bijelom Polju i to u roku od 3 dana od dana objavljivanja oglasa radi podizanja pismena.Ukoliko izvršni dužnik u ostavljenom roku ne preuzme pismena,ista će se istaći na oglasnoj tabli nadležnog suda.
Upozorava se izvršni dužnik da se ovakav način dostave smatra urednim, a dostavljanje se smatra izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda ,nakon što je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju.
U Bijelom Polju,dana 26.12.2024.godine

JAVNI IZVRŠITELJ

Iv.br.1360/24; 1526/24; 2517/24; 2518/24; 2996/24; 3001/24; 3003/24; 3004/24; 3005/24; 3006/24; 3009/24; 3010/24; 3119/24; 3461/24; 3462/24; 3599/24;

JAVNA IZVRŠITELJKA SNEŽANA PAVLIČIĆ IZ PODGORICE, u pravnoj stvari izvršnog povjerioca „CRNOGORSKI TELEKOM“ A.D. Podgorica, Moskovska br.29, koga zastupa Jovana Pavlović, advokat iz Podgorice, protiv izvršnog dužnika Pozdniakov Evgeniia iz Podgorice i drugih, dana 23.12.2024. godine, shodno članu 45 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, donijela je odluku o

DOSTAVLJANJU JAVNIM OBJAVLJIVANJEM

Pozivaju se izvršni dužnici: 1. Pozdniakov Evgenii iz Podgorice, ul. Bulevar Peka Dapčevića br.9,ul. II, 2. Adžović Aida iz Podgorice, ul. Bulevar Vojvode Stanka Radonjica br.21, 3. Babović Bojan iz Podgorice, ul. Marka Miljanova br.32, 4.Palević Milan iz Podgorice, ul. Mirka Banjevića br.29, 5.Rajković Sandra iz Podgorice, Rogami bb, 6.Marović Milo iz Podgorice, ul. Valtazara Bogišića bb, 7.Vulić Nada iz Podgorice, ul. Iva Andrića br.44, 8.Hogeson Embr a Bajra iz Podgorice, ul. Španskih Boraca br.48, 9.Radović Radisav iz Podgorice, ul. Fruškogorska bb, 10.Vukosavljević Petar iz Podgorice, ul. Jadranska Magistrala-Bistrice br.24, 11.Brajović Ranka iz Podgorice, ul. Veljka Vlahovića bb, 12.Perišić Andrija iz Podgorice, Naselje Budo Tomović br.124/12, 13.Šušakčević Boris iz Zete, Zakovića ulica Šušunja br.4, 14.Hetaj Brahim koji obavlja privrednu djelatnost frizerski salon „BBB“. Podgorica, Vrela Ribnička bb, 15.DOO „KURTI ZENEL“ Podgorica, Vrela br.4, 16.DOO „ANDREJ-J“ Podgorica, ul. Filipa Brajkovića br.1, da se u roku od 3 (tri) dana od dana objavljivanja ove odluke u ovom štampanom mediju obrate postupajućoj javnoj izvršiteljki na adresi 13. jula br.18, Podgorica ili pozivom na broj telefona 067/500-840, radi uručenja Rješenja o izvršenju sa predlogom za izvršenje i prilozima, i to: Iv.br.1360/24; 1526/24; 2517/24; 2518/24; 2996/24; 3001/24; 3003/24; 3004/24; 3005/24; 3006/24; 3009/24; 3010/24; 3119/24; 3461/24; 3462/24; 3599/24, kao i Rješenja istih poslovnih oznaka od 03.09.2024. godine, donesenim radi naplate troškova postupka.
Ukoliko se izvršni dužnici u ostavljenom roku ne obrate postupajućoj Javnoj izvršiteljki, dostavljanje navedenih pismena će se izvršiti isticanjem na oglasnoj tabli nadležnog suda, pri čemu će se dostavljanje smatrati izvršenim nakon isteka roka od 8 (osam) dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda.
Upozoravaju se izvršni dužnici da se dostavljanje javnim objavljivanjem smatra urednom dostavom i da će negativne posljedice koje mogu nastati ovakvim načinom dostavljanja snositi same stranke, odnosno izvršni dužnici.
Podgorica, dana 23.12.2024. godine

JAVNA IZVRŠITELJKA
Snežana Pavličić

Univerzitet Crne Gore

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

UCC

Univerzitet Crne Gore

OBAVJEŠTENJE

Doktorska disertacija doktoranda MR MILOŠA ŽARKOVIĆA, pod naslovom „DETERMINANTE EKONOMSKOG RASTA U EVROPSKOJ UNIJI KROZ PRIZMU STARIH I NOVIH ČLANICA “ i Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije stavlja ju se na uvid javnosti.
Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije podnijela je Komisija, u sastavu:
-Dr Srdan Redžepagić, redovni profesor Fakulteta za bankarstvo, osiguranje i finansije Union Univerziteta, Republika Srbija i Univerziteta Nica Sophia Antipolis, Francuska, mentor;
-Dr Gordana Đurović, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, član;
-Dr Jasmina Četković, redovna profesorica Ukonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, član.
Pregled doktorske disertacije i Izvještaja se može izvršiti u roku od 15 dana od dana objavljivanja ovog obavještenja, u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci i Biblioteci Ekonomskog fakulteta.

Univerzitet Crne Gore

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

UCC

Univerzitet Crne Gore

OBAVJEŠTENJE

Doktorska disertacija doktoranda MR NEMANJE POPOVIĆA, pod naslovom „MEĐUSOBNA USLOVLJENOST PRIVREDNOG RASTA I RASPODJELE DRUŠTVENOG DOHOTKA “ i Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije stavlja ju se na uvid javnosti.
Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije podnijela je Komisija, u sastavu:
-Dr Milivoje Radović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, mentor;
-Dr Saša Radelović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Beograd, Univerziteta u Beogradu, Republika Srbija, član;
-Dr Ljubinko Dedović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, član.
Pregled doktorske disertacije i Izvještaja se može izvršiti u roku od 15 dana od dana objavljivanja ovog obavještenja, u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci i Biblioteci Ekonomskog fakulteta.

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET ZA SPORT I FIZIČKO VASPITANJE

OBAVJEŠTAVA

javnost da će kandidat mr Erol Vrečić javno braniti doktorsku disertaciju pod nazivom: „Razlike u stepenu uhranjenosti i nivou fizičke aktivnosti kod adolescenata koji žive u urbanim i ruralnim oblastima Crne Gore“ pred komisijom u sastavu:
1.Dr Marina Vukotić, docent Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
2.Dr Danilo Bojanić, vanredni profesor Fakultet za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
3.Dr Rašid Hadžić, redovni profesor Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
4.Dr Aldijana Nokić, docent Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Univerziteta Crne Gore
5.Dr Izet Bajramović, redovni profesor Fakulteta za sport i tjelesni odgoj Univerziteta u Sarajevu

Odbrana će se održati dana 30.12.2024. godine sa početkom u 9:00 časova, na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću.

CRNA GORA
OPŠTINA TIVAT
Sekretarijat za uređenje prostora

Na osnovu člana 24 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list CG“, broj 75/18, 84/24) Sekretarijat za uređenje prostora

OBAVJEŠTAVA
zainteresovanu javnost

da je nosiocu projekta Direkciji za investicije Opštine Tivat, donijeto Rješenje, broj 09-322/24-upl-78/14 od 20.12.2024. godine, kojim je data saglasnost na Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za projekat vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza V, komponenta 2 – Tivat, Kotor, Herceg Novi, za projektnu mjeru TV 10 Rekonstrukcija glavnog kanalizacionog kolektora u Donjoj Lastvi i Seljanovu, opština Tivat.
Rješenjem o davanju saglasnosti na predmetni elaborat utvrđena je obaveza nosiocu projekta da planirani projekat rekonstrukcije glavnog kanalizacionog kolektora realizuje u svemu prema mjerama zaštite životne sredine utvrđenim u Elaboratu o procjeni uticaja na životnu sredinu na koji je data saglasnost, a koje se odnose na:
- Mjere za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja u toku izgradnje, funkcionisanja i u slučaju akcidenta koje su definisane u Poglavlju 8 Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu i
- Program praćenja uticaja na životnu sredinu, koji je definisan u Poglavlju 9 Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.
Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Glavnom administratoru Opštine Tivat u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja, a preko ovog organa.

Broj: 09-322/24-upl-78/17
Tivat, 20.12.2024. godine
Sekretarka Sekretarijata
Milica Manojlović, dipl.ing.arh.

Poslovni broj: Ivm. br. 1830/23.
Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara,odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerioca Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica, Bulevar Revolucije 17, koju zastupa Predsjednik Upravnog odbora Tamas Kamarasi, protiv izvršnog dužnika Hrvatin Nikša iz Bara, 24. Novembra 12B, na osnovu vjerodostojne isprave – mjenice serijskog broja BB 3005597, radi naplate novčanog potraživanja, dana 26.12.2024. godine,

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnog povjerioca, protiv izvršnog dužnika Hrvatin Nikša iz Bara, 24. Novembra 12B, na osnovu vjerodostojne isprave – mjenice serijskog broja BB 3005597. Javni izvršitelj nije mogao da izvrši uredno dostavljanje pismena u vidu rješenja o izvršenju sa predlogom i prilozima od 28.11.2023. godine, kod izvršnog dužnika.
S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.
Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 26.12.2024. godine.

Poslovni broj: Ivm. br. 1829/23.
Javni izvršitelj Veselin Šćepanović iz Bara,odlučujući u pravnoj stvari izvršnog povjerioca Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica, Bulevar Revolucije 17, koju zastupa Predsjednik Upravnog odbora Tamas Kamarasi, protiv izvršnog dužnika Hrvatin Nikša iz Bara, 24. Novembra 12B, na osnovu vjerodostojne isprave – mjenice serijskog broja BB 3005524, radi naplate novčanog potraživanja, dana 26.12.2024. godine,

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnog povjerioca, protiv izvršnog dužnika Hrvatin Nikša iz Bara, 24. Novembra 12B, na osnovu vjerodostojne isprave – mjenice serijskog broja BB 3005524. Javni izvršitelj nije mogao da izvrši uredno dostavljanje pismena u vidu rješenja o izvršenju sa predlogom i prilozima od 28.11.2023. godine, kod izvršnog dužnika.
S tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik u roku od 8 dana obrati ovom Javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim danom posljednjeg objavljivanja.
Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

Javni izvršitelj Veselin Šćepanović
Bar, 26.12.2024. godine.

Na osnovu člana 13 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br. 075/18, 084/24) Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica

OBAVJEŠTAVA
zainteresovanu javnost

da je nosilac projekta „7 AVGUST“ d.o.o. Podgorice podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za privremeni objekat za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju – montažna hala i hangar koji se planira na dijelu katastarskih parcela 4711/1 i 4711/2 KO Tološi, opština Podgorica.
Uvid u predmetnu dokumentaciju je moguće izvršiti:
-u prostorijama Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj - Sektor za održivi razvoj, kancelarija broj 9, ul. Vuka Karadžića broj 41, svakog radnog dana u terminu od 12 do 15 časova;
-na internet stranici nadležnog organa, putem linka https://www.sekretarijat-za-plurzs.podgorica.me/2024/12/27/zahtjev-nosioca-projekta-7-avgust-d-o-o-za-odlucivanje-o-potrebi-izrade-elaborata-o-procjeni-uticaja-na-zivotnu-sredinu/
Primjedbe i mišljenja u pisanoj formi, mogu se dostaviti na adresu ovog organa i na e-mail milanka.baljevic@podgorica.me u roku od pet radnih dana, od dana objavljivanja ovog obavještenja.

JAVNI IZVRŠITELJ BRANKA SAMARDŽIĆ
ŠURANJ ,ZGRADA LOVČEN OSIGURANJA
BROJ: IV-1407/2024
KOTOR, 26.12.2024.GODINE

Javni izvršitelj Branka Samardžić iz Kotora u izvrsnom predmetu izvrsnog povjerioca KUMPAK DOO PODGORICA PODGORICA, KOZARAČKA 51 , PIB: 03275698 koga zastupa adv. MURATOVIĆ ORLE, PODGORICA, ul.MOSKOVSKA 48 ,protiv izvrsnog duznika SPIRIAKOVA DOO BUDVA, BUDVA, GOLOOTOČKIH ŽRTAVA BB ,OLD BAKERY KOMPLEKS, radi naplate novčanog potraživanja , na osnovu vjerodostojne isprave-mjenice, u smislu člana 45.ZIO-a, donio je,

ODLUKU O DOSTAVLJANJU JAVNIM OBJAVLJIVANJEM

Da je kod ovog Javnog izvršitelja u toku izvršni postupak na predlog izvrsnog povjerioca KUMPAK DOO PODGORICA PODGORICA, KOZARAČKA 51 , PIB: 03275698 koga zastupa adv. MURATOVIĆ ORLE, PODGORICA, ul.MOSKOVSKA 48 ,protiv izvrsnog duznika SPIRIAKOVA DOO BUDVA, BUDVA, GOLOOTOČKIH ŽRTAVA BB ,OLD BAKERY KOMPLEKS,a istome nije bilo moguće uruciti rješenje o izvršenju IV-1407/2024 od 16.12.2024. godine.
Izvršenje je određeno radi naplate novčanog potraživanja izvrsnog povjerioca u iznosu od 375,63 eura,sa zakonskom zateznom kamatom shodno rješenju o izvršenju, i troškovima izvršnog postupka ,advokatskim troškovima ,kao i naknadnim troškovima koji će biti naknadno obračunati.
Izvršni duznik se može obratiti Javnom izvršitelju Branki Samardzic na adresi Šuranj ,zgrada Lovčen osiguranja, u Kotoru i to u roku od 3 dana od dana poslednjeg objavljivanja oglasa, radi podizanja rjesenja o izvršenju broj IV-1407/2024 od 16.12.2024.godine.
Upozorava se izvrsni duznik da se ovakav način dostave smatra urednim i da će negativne posljedice koje mogu nastati ovakvim načinom dostavljanja snositi sama stranka, odnosno izvrsni duznik.
Dostavljanje se smatra izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli , ukoliko je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju.
Ovo objavljivanje izvrsice se u dnevnim novinama „Pobjeda “i na oglasnoj tabli Privrednog suda.

Javni izvršitelj
Branka Samardžić

Poslovni broj Iv.br.1585/2024
Javni izvršitelj Snežana Begović iz Pljevalja, ul. Boška Buhe bb, odlučujući u izvršnoj stvari izvršnog povjerioca CRNOGORSKI TELEKOM AD PODGORICA, MOSKOVSKA 29, Podgorica, PIB: 02289377, koga zastupa ADV. JOVANA PAVLOVIĆ, BOKEŠKA 12/I, Podgorica protiv izvršnog dužnika "ADRIA INTERNATIONAL" DOO PLJEVLJA, ŠUMANJE, Pljevlja, PIB: 02824027, sa poslednje poznatom adresom kako je ovde naznačeno, radi naplate novčanog potraživanja izvršnog povjerioca u iznosu od 416,81 eura, dana 26.12.2024 godine,u skladu sa odredbama čl. 45 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju („Sl.list CG“ br.22/17) donio je

ZAKLJUČAK

Za izvršnog dužnika "ADRIA INTERNATIONAL" DOO PLJEVLJA, vrši se dostavljanje Rješenja o izvršenju Iv.br.1585/2024 od 27.11.2024. godine, sa predlogom za izvršenje i prilozima i Rješenja o izvršenju o naknadnim troškovima Iv.br.1585/2024 od 26.12.2024 godine.
Izvršni dužnik može preuzeti navedena pismena u kancelariji javnog izvršitelja, na adresi ul. Boška Buhe bb u Pljevljima, u roku od 3 dana od dana objavljivanja oglasa, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim nakon isteka roka od 8 dana od dana isticanja svih pismena na oglasnoj tabli nadležnog Privrednog suda Crne Gore u Podgorici, s obzirom da je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju. Upozorava se izvršni dužnik da se dostavljanje javnim objavljivanjem smatra urednom dostavom i da negativne posljedice koje mogu nastati snosi sama stranka, odnosno, izvršni dužnik.

Pljevlja, 26.12.2024. godine,

JAVNI IZVRŠITELJ
Snežana Begović

Poslovni broj Iv.br.1586/2024
Javni izvršitelj Snežana Begović iz Pljevalja, ul. Boška Buhe bb, odlučujući u izvršnoj stvari izvršnog povjerioca CRNOGORSKI TELEKOM AD PODGORICA, MOSKOVSKA 29, Podgorica, PIB: 02289377, koga zastupa ADV. JOVANA PAVLOVIĆ, BOKEŠKA 12/I, Podgorica protiv izvršnog dužnika DOO "ENERGY INDUSTRIAL HOLDING" PLJEVLJA, KRALJA PETRA I br.67, Pljevlja, PIB: 03397416, sa poslednje poznatom adresom kako je ovde naznačeno, radi naplate novčanog potraživanja izvršnog povjerioca u iznosu od 549,94 eura, dana 26.12.2024 godine, u skladu sa odredbama čl. 45 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju („Sl.list CG“ br.22/17) donio je

ZAKLJUČAK

Za izvršnog dužnika DOO "ENERGY INDUSTRIAL HOLDING" PLJEVLJA, vrši se dostavljanje Rješenja o izvršenju Iv.br.1586/2024 od 28.11.2024. godine, sa predlogom za izvršenje i prilozima i Rješenja o izvršenju o naknadnim troškovima Iv.br.1586/2024 od 26.12.2024 godine.
Izvršni dužnik može preuzeti navedena pismena u kancelariji javnog izvršitelja, na adresi ul. Boška Buhe bb u Pljevljima, u roku od 3 dana od dana objavljivanja oglasa, u suprotnom, dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim nakon isteka roka od 8 dana od dana isticanja svih pismena na oglasnoj tabli nadležnog Privrednog suda Crne Gore u Podgorici, s obzirom da je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju. Upozorava se izvršni dužnik da se dostavljanje javnim objavljivanjem smatra urednom dostavom i da negativne posljedice koje mogu nastati snosi sama stranka, odnosno, izvršni dužnik.

Pljevlja, 26.12.2024. godine,

JAVNI IZVRŠITELJ
Snežana Begović

Prof. dr Srdjan REDŽEPAGIĆ
BIOGRAFIJA

Redovni je profesor Union Univerziteta – Beograd na Fakultetu za bankarstvo, osiguranje i finansije u Beogradu u Srbiji i ISEM, Univerzitet Nica Sophia Antipolis u Francuskoj.

Oblast naučno-istraživačkog rada:

- Makroekonomija
- Međunarodna ekonomija
- Ekonomija zemalja u tranziciji
- Evropski i međunarodni biznis
- Ekonomija Evropske unije i Evrope
- Strane direktne investicije

Obrazovanje i stručno usavršavanje

29. juna 2010. godine, u Francuskoj na Univerzitetu Nica Sophia Antipolis, odbranio i stekao „habilitaciju za istraživanje“ (Habilitation à diriger des recherches) čime je stekao pravo mentorstva doktorantima i rukovođenja doktorskim studijama na nivou Republike Francuske i zemalja EU. To je najviši stepen koji jedan naučni radnik i predavač može steći i imati u Republici Francuskoj.

Tokom 2008-2010. godine realizovao postdoktorsko usavršavanje na Univerzitetu Nica Sophia Antipolis (Francuska).

2007: Doktorsku disertaciju „Poređenja ekonomskih politika i troškovi integracije zemalja Istočne Evrope kandidata za pristupanje Evropskoj uniji“ odbranio na ekonomskom fakultetu Univerziteta u Nici Sophia Antipolis (Francuska).

2004-2007: Pohađao doktorske studije iz oblasti ekonomskih nauka na Univerzitetu Nica Sophia Antipolis (Francuska). Stipendista francuske vlade. Tema doktorske disertacije: „Poređenja ekonomskih politika i troškovi integracije zemalja Istočne Evrope kandidata za pristupanje Evropskoj uniji“.

2002-2003: Pohađao i sa uspehom završio postdiplomske studije iz oblasti ekonomskih nauka (Makroekonomija i međunarodne finansije) – Diploma magistra ekonomskih nauka Univerziteta Nica Sophia Antipolis (Francuska). Stipendista francuske Vlade. Tema magistarskog rada: „Zemlje i režimi privilegovanih fiskalnih sistema: Fiskalni rajevi“.

1997-2001: Pohađao i sa uspehom završio osnovne studije na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Diploma diplomiranog ekonomiste.

1993-1997: Pohađao i sa uspehom završio gimnaziju "Sveti Sava" u Beogradu.

Posедуje aktivno znanje francuskog i engleskog jezika.

Radni angažmani

02/2015 – Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije Union Univerziteta – Beograd, Beograd, Srbija
Redovni profesor angažovan na predmetima: makroekonomija i međunarodna ekonomija

09/2013 – Univerzitet Nica Sophia Antipolis, Nica, Francuska
Redovni profesor angažovan na predmetima: Makroekonomija, Međunarodna ekonomija, Evropski i međunarodni biznis, Međunarodni projektni menadžment, Međunarodni ekonomski odnosi, kao i projektni koordinator za EU projekte

09/2013 – International University of Monaco, Monako

Redovni profesor angažovan na predmetima: Makroekonomija, Međunarodna ekonomija, Ekonomija za menadžere

01/2004-02/2015 – Institut ekonomskih nauka, Beograd, Srbija

Zamjenik direktora Instituta i Istraživač na polju makroekonomije, mikroekonomije, međunarodne ekonomije i evropske ekonomije

Dodatne aktivnosti

Od 1. januara 2011. godine (za period 2011-2014. godina) Rukovodilac projekta Ministarstva prosvete i nauke Republike Srbije u okviru programa integralnih i interdisciplinarnih istraživanja: „Evropske integracije i društveno-ekonomske promjene privrede Srbije na putu ka EU“.

Direktor je istraživačkog tima u bilateralnom istraživačkom projektu saradnje između Portugalije i Srbije (za period 2011-2013. godina) pod nazivom: *Poljoprivreda, prirodni resursi i ekonomski rast: Uticaji na ruralnu politiku Srbije i Portugalije*

Direktor je istraživačkog tima u bilateralnom istraživačkom projektu saradnje između Francuske u Partenariat Hubert Curien (PHC) projektu « Pavle Savić » pod nazivom: *Integracija sektora finansijskih usluga zemalja Balkana u evropski finansijski sistem*

Autor je više radova u časopisima koje se nalaze na SSCI (Social Sciences Citation Index) listi.

Glavni urednik je časopisa Balkan Economic review. Pomoćnik glavnog urednika časopisa Economic Analysis i član redakcije časopisa Journal of Women's Entrepreneurship and Education.

Naučno-istraživačka deelatnost (za period 2006-2018)

ČLANCI I DRUGI SASTAVNI DELOVI

1.01 Izvorni naučni članak

1. DOMAZET, Siniša, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Državna pomoć za investicije u proizvodnju električne energije, kao odgovor na liberalizaciju elektroenergetskog tržišta EU. *Ecologica*, ISSN 0354-3285, 2013, god. 20, br. 71, str. 365-369. [COBISS.SR-ID 519625621]

2. DOMAZET, Siniša, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Državna pomoć za investicije u proizvodnju električne energije, kao odgovor na liberalizaciju elektroenergetskog tržišta EU. *Ecologica*, ISSN 0354-3285, 2013, god. 20, no. 71, str. 365-369. <http://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0354-32851371365D>. [COBISS.SR-ID 44085519]

3. STOŠIĆ, Ivan, ERIĆ, Dejan, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Unapređenje korporativnog upravljanja u preduzećima u državnom vlasništvu radi podizanja efikasnosti i efektivnosti poslovanja Srbije = Corporate Governance Enhancement in State-owned Enterprises to Raise the Effectiveness and Efficiency Serbian Economy. *Poslovna ekonomija*, ISSN 1820-6859, god. VI, 2012, No.2, str.33-48. [COBISS.SR-ID 512195426]

4. SFAXI, Hend, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Exchange Policy and Economic Growth:Effect of the Real Effective Exchange Rate Misalignment on the Growth of Tunisia. *Economic Analysis*, ISSN 1821-2573, 2010, no.3-4, str.15-28. [COBISS.SR-ID 512199266]

5. VUKOTIĆ-COTIĆ, Gordana, REDŽEPAGIĆ, Srđan, ERIĆ, Dejan. The level of economic development of Serbia and Europe. *Transactions of the Technical University of Košice*, ISSN 1335-2334, 2010, br. 1, str. 79-87, tabele. [COBISS.SR-ID 512227170]

1.02 Pregledni naučni članak

6. REDŽEPAGIĆ, Srđan, DANON, Marko, ZAFIROSKI, J. Serbie et les pays des Balkans entre l'UE et la Russie dans le contexte de la crise. Vestnik, ISSN 0869-8732, str.71-77. [COBISS.SR-ID 512197730]
7. ERIĆ, Dejan, ANĐELIĆ, Goran, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Application of MACD and RVI indicators as functions of investment strategy optimization on the financial market. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci, ISSN 1331-8004, no.1, 2009, str. :171-195. [COBISS.SR-ID 1024354448]

1.03 Kratki naučni članak

8. BONETTO, Fabienne, REDŽEPAGIĆ, Srđan, TYKHONENKO, Anna. Balkan countries : catching up and their integration in the European financial system. Panoeconomicus, ISSN 1452-595X, br. 6, god. 2009, str.: 475-489, graf. prikazi, tabele. [COBISS.SR-ID 1024373392]
9. REDŽEPAGIĆ, Srđan, RICHET, Xavier. The attractiveness of the Western Balkans for FDI. Ekonomska analiza, ISSN 0013-3213, br. 1-2, god. 2008, str. :48-58. [COBISS.SR-ID 1024110224]
10. LLORCA, Matthieu, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Debt sustainability in the EU new member states : empirical evidence from a panel of eight central and east european countries. Post-comunist economies, ISSN 1465-3958, a, issue 2, 2008, str.: 159-172. [COBISS.SR-ID 512098658]
11. REDŽEPAGIĆ, Srđan. The future of the European economy. Ekonomska analiza, ISSN 0013-3213, br. 3-4, god. 40, str. :58-67. [COBISS.SR-ID 512060002]

1.06 Objavljeno naučno izlaganje na konferenciji (pozvano predavanje)

12. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mališa, BODROŽA, Duško. Poslovne zone i regionalni razvoj = Business zones and regional development. U: VUKOVIĆ, Darko (ur.), HANIĆ, Hasan (ur.). Politika regionalnog razvoja: naučno utemeljenje i praktični primeri = Regional development policy: scientific basis and empirical evidence. Beograd: Beogradska bankarska akademija, Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, 2015, str. 132-139, tabele. [COBISS.SR-ID 512308066]
13. ĐUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srđan, VUKOVIĆ, Darko B. Financing energy efficiency and renewable energy projects in Western Balkans by raising capital on financial markets. U: ANGELOVA, Biljana (ur.), JURLINA ALIBEGOVIĆ, Dubravka (ur.), REDŽEPAGIĆ, Srđan (ur.). Contemporary trends and prospects of economic recovery. Nice: CEMAFI International Association, 2014, str. 118-132, tabele. [COBISS.SR-ID 512276834]
14. REDŽEPAGIĆ, Srđan. Western Balkan countries and Serbia on their way to the EU. U: ARANDELOVIĆ, Zoran (ur.), MARINKOVIĆ, Srđan (ur.). Serbia and the European Union : [proceedings of the International scientific conference], Niš, October 18, 2012. Niš: University, Faculty of Economics, 2012, str.:I-XII. [COBISS.SR-ID 1024522384]
15. REDŽEPAGIĆ, Srđan, DANON, Marko, ĐUKIĆ, Mališa. Strane direktne investicije u Srbiji i u zemljama centralne i istočne Evrope = stanje i perspektive. U: DRAŠKOVIĆ, Božo (ur.). Kraj privatizacije, posledice po ekonomski razvoj i nezaposlenost u Srbiji. Beograd: Institut ekonomskih nauka: Beogradska bankarska akademija: Savez samostalnih sindikata Srbije, 2010, str. :212-223, grafički prikazi, tabele. [COBISS.SR-ID 1024390544]
16. REDŽEPAGIĆ, Srđan, VUKOTIĆ COTIĆ, Gordana. Attractivity of the Balkan countries for the foreign investors. U: CANTINO, Valter (ur.), et al. Business Opportunities in Serbia : the case of Italian business sector and the role of management education. Belgrade: Belgrade Banking Academy, Faculty for Baking, Insurance and Finance: Institute of Economic Sciences, 2009, str.: 267-273. [COBISS.SR-ID 1024344720]
17. REDŽEPAGIĆ, Srđan, RICHET, Xavier. Attractivity of the FDI in Western Balkans : evidence from the Central and Eastern European countries (CEEC). U: Economic integrations, competition and cooperation. [Compact disc ed.]. Rijeka [etc.]: Faculty of Economics [etc.], 2009. [COBISS.SR-ID 1024340880]

1.07 Objavljeno stručno izlaganje na konferenciji (pozvano predavanje)

18. REDŽEPAGIĆ, Srđan, RADOVANOVIĆ, Bojana, ZDRAVKOVIĆ, Aleksandar. Barijere ulaska na tržište Srbije = Barriers to entry into Serbian Market. U: DRAŠKOVIĆ, Božo (ur.), VUKOVIĆ, Vlastimir (ur.). Tržišne strukture i zaštita konkurencije : iskustva zemalja u tranziciji. Beograd: Institut ekonomskih nauka: Beogradska bankarska akademija, 2008, str. 199-209, graf. prikazi, tabele. http://ebooks.iien.bg.ac.rs/194/1/br_2008_02.pdf. [COBISS.SR-ID 1024280464]

1.08 Objavljeno naučno izlaganje na konferenciji

19. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ČIZMOVIĆ, Mirjana. Real Exchange Rate and External Competitiveness : An Empirical Investigation for the Eastern European Countries. U: GAVUROVÁ, Beáta (ur.), ŠOLTÉS, Michal

(ur.). Central European Conference in Finance and Economics (CEFE2017), September 20-21, 2017, Herľany, Slovak Republic : Proceedings of the 2nd International Scientific Conference. Košice: Technical University of Košice, 2017, str. 636-655, ilustr. http://cefe.ekf.tuke.sk/CEFE2017_final.pdf. [COBISS.SR-ID 512498274]

20. REDŽEPAGIĆ, Srđan. Position of Balkan countries on their way to the EU. U: RICHET, Xavier (ur.), HANIĆ, Hasan (ur.), GRUBIŠIĆ, Zoran (ur.). New economic policy reforms. Belgrade: Belgrade Banking Academy, 2015, str. 444-450. [COBISS.SR-ID 1024586640]

21. REDŽEPAGIĆ, Srđan, STOJANOVIĆ, Boban, KANDŽIJA, Vinko. Economies et perspectives pour les pays des Balkans dans l'ue. U: MINTCHEV, Vesselin (ur.), NENOVSKY, Nikolay (ur.), RICHET, Xavier (ur.). Western Balkans and the European Union : lessons from past enlargements, challenges to further integrations. Sofia: Publishing concept - UNWE, 2015, str. 51-68, tabele. [COBISS.SR-ID 512333666]

22. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mališa. Economic integration of Serbia in the EU. U: STOŠIĆ, Ivan (ur.), et al. Economic Sciences on the Crossroad : proceedings from the international conference. Belgrade: Institute of Economic Sciences, 2013, str.: 16-24. [COBISS.SR-ID 1024553104]

23. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan, KANDŽIJA, Tomislav. Economie Europeenne et les pays de Balkans. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic system of European Union and accession of Bosnia and Herzegovina. Travnik: Sveučilište / Univerzitet "Vitez", 2013, str. 527-543. [COBISS.SR-ID 512220770]

24. DRAŠKOVIĆ, Božo, STOŠIĆ, Ivan, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Ekonomska kriza = The economic crisis. U: Proceedings. Belgrade: Higher Educational Institution for Applied studies of Entrepreneurship, 2012. [COBISS.SR-ID 1024505744]

25. REDŽEPAGIĆ, Srđan, BERAHA, Isidora, ĐURIČIN, Sonja. Preporuke za unapređenje poslovnog okruženja u cilju intenzivnijeg privlačenja stranih direktnih investicija i privrednog razvoja Republike Srbije. U: GRANDOV, Zorka (ur.), JAKUPOVIĆ, Sanel (ur.). Zbornik radova = Proceedings, (Edicija Ekonomska biblioteka, knj. 80). 1. izd. Banja Luka: Panevropski univerzitet Apeiron za multidisciplinarne i virtualne studije, 2011. [COBISS.SR-ID 1024459664]

26. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mališa, DANON, Marko. SDI u funkciji ekonomskih struktura u zemljama jugoistočne Evrope = FDI in function of economic structures in SEE countries. U: Zbornik radova sa druge međunarodne naučne konferencije "Ekonomija integracija" : izazovi i perspektive integracija zemalja Jugoistočne Evrope : Tuzla, 8. i 9. decembar 2011. Tuzla: Ekonomski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2011. [COBISS.SR-ID 1024481424]

27. ĐUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Fiscal responsibility and public debt. U: HANIĆ, Hasan (ur.), et al. Economic Growth and Development of Serbia : new model. Beograd: Belgrade banking academy, Faculty for banking, finance and insurance: Institute of economic sciences, 2010. [COBISS.SR-ID 1024408976]

28. BONNETO, Fabienne, REDŽEPAGIĆ, Srdjan, TYKHONENKO, Anna. Balkan countries: Catching up and their integration in the European financial system. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic integration, competition and cooperation = Intégrations économiques, concurrence et coopération : research monograph. 1st ed. Rijeka: Faculty of Economics, 2010, str.553-566. [COBISS.SR-ID 512143458]

29. REDŽEPAGIĆ, Srdjan, ERIĆ, Dejan, BODROŽA, Duško. Does banking sector support SMEs in the time of crisis? : The case of V4 countries and Serbia. U: ŠOLTES, Vincent (ur.). National and regional economics VIII : 13th-15th October, 2010 Herľany, Slovak Republic. CD ROM. Košice: Technical University of Košice Faculty of Economics, 2010, str. 173-192. [COBISS.SR-ID 512145506]

30. BONNETO, Fabienne, TYKHONENKO, Anna, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Testing convergence in Europe : the case of integration of Balkan countries in the European Union. U: GUICHARD, Jean-Paul (ur.), et al. Challenges of economic sciences in the 21st Century. Beograd: Institute of Economic Sciences, 2009, str. :510-521. [COBISS.SR-ID 1024375184]

31. REDŽEPAGIĆ, Srđan, LLORCA, Matthieu. The sustainability of fiscal policy Evidence from a panel of eight New Member States. U: BABIĆ, Stojan (ur.), et al. Challenges of globalization and transition : proceedings. Beograd: Faculty of Economics of the University of Belgrade, Publishing Centre: = Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta, 2007, str.201-209. [COBISS.SR-ID 512131426]

1.09 Objavljeno stručno izlaganje na konferenciji

32. REDŽEPAGIĆ, Srđan, STOJANOVIĆ, Boban. Srbija u procesu evropskih integracija i perspektive za razvoj poslovanja. U: ARANDELOVIĆ, Zoran (ur.). 17 [Naučni skup] Regionalni razvoj i demografski tokovi

zemalja Jugoistočne Evrope, Niš, jun 2012. godine. Niš: Ekonomski fakultet, 2012, str. 489-503. [COBISS.SR-ID 1024501136]

1.10 Objavljeni sažetak naučnog izlaganja na konferenciji (pozvano predavanje)

33. DOMAZET, Siniša, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Državna pomoć za investicije u proizvodnju električne energije, kao odgovor na liberalizaciju elektroenergetskog tržišta EU = State Aid for Investment in Power Generation in Response to the Liberalization of the EU Electricity Market. U: JOVANOVIĆ, Larisa (ur.). Knjiga apstrakata = Book of Abstracts. Beograd: Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije Ecologica, 2013, str.17. [COBISS.SR-ID 512207458]

1.12 Objavljeni sažetak naučnog izlaganja na konferenciji

34. ČIZMOVIĆ, Mirjana, REDŽEPAGIĆ, Srđan. The impact of the real exchange rate on the economic growth of Eastern European countries. U: HANIĆ, Hasan (ur.), VUKOVIĆ, Darko (ur.), KAMENKOVIĆ, Sandra (ur.). Europe and Asia : economic integration prospects : book of abstracts. Belgrade: Belgrade Banking Academy, 2017, str. 15. [COBISS.SR-ID 512486754]

1.16 Samostalni naučni sastavni deo ili poglavlje u monografskoj publikaciji

35. STOJANOVIĆ, Boban, REDŽEPAGIĆ, Srđan, ŠARANOVIĆ, Jelena. Integrations engineering : challenges for Western Balkan countries in accession to the European Union. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic integrations, competition and cooperation = Intégrations, économiques, concurrence et cooperation. Nice: Cemafi international, 2016, str. 423-436, tabele. [COBISS.SR-ID 512377954]

36. DURAN, Edo, GRUBIŠIĆ, Zoran, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Application of modern portfolio theory on the international diversification of investment portfolio. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic integrations, competition and cooperation = Intégrations, économiques, concurrence et cooperation. Nice: Cemafi international, 2016, str. 624-647, tabele, graf. prikazi. [COBISS.SR-ID 512378210]

37. BERAHA, Isidora, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Trade and cooperation between the emerging economies : what is the brics position?. U: RICHT, Xavier (ur.), et al. Europe and Asia : economic integration prospects. [Nice]: CEMAFI International, 2016, str. 459-479, tabele. [COBISS.SR-ID 512399970]

38. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan, TOMLJANOVIĆ, Marko. Balkans et l'Europe : aspects institutionnels, passé et avenir. U: DELTEIL, Violaine (ur.), IVAN, Ruxandra (ur.). Trajectoires de transformation et d'intégration dans l'Europe du Sud-Est : Défis pour les élargissements futurs. București: Universității din București, 2016, str. 71-88, tabele. [COBISS.SR-ID 512422242]

39. REDŽEPAGIĆ, Srđan, TODOROVSKA, Marinela. Western Balkans on the road to the EU : perspectives vs. facts. U: RICHT, Xavier, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Western Balkans integrating the EU : challenges, policies, issues. France: CEMAFI International, 2016, str. 13-30, graf. prikazi, tabele. [COBISS.SR-ID 512410210]

40. MALETIĆ, Ivana, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Experience in management of the EU pre-accession funds in Croatia : lessons learnt. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.). Absorption capacity of EU pre-accession programs in the western Balkan countries = La capacité d'absorption des programmes de preadhésion de l'ue dans les pays des Balkans occidentaux. Nice: CEMAFI, 2014, str. 311-326. [COBISS.SR-ID 512268130]

41. IVANDIĆ, Vladimira, KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan. The absorption capacity of the European Union pre-accession assistance in the western Balkans countries. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.). Absorption capacity of EU pre-accession programs in the western Balkan countries = La capacité d'absorption des programmes de preadhésion de l'ue dans les pays des Balkans occidentaux. Nice: CEMAFI, 2014, str. 344-369. [COBISS.SR-ID 512269154]

42. ZRILIĆ, Nataša, KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Economic growth and development of the Republic of Srpska under the conditions of the process of accession of Bosnia and Herzegovina to the European Union. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.). Absorption capacity of EU pre-accession programs in the western Balkan countries = La capacité d'absorption des programmes de preadhésion de l'ue dans les pays des Balkans occidentaux. Nice: CEMAFI, 2014, str. 380-402. [COBISS.SR-ID 512269410]

43. REDŽEPAGIĆ, Srđan, KANDŽIJA, Vinko, STOJANOVIĆ, Boban. Les pays des Balkans sur la voie d'adhésion dans l'UE : capacités d'absorption vs. faites économiques. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.). Absorption capacity of EU pre-accession programs in the western Balkan countries = La capacité

- d'absorption des programmes de preadhésion de l'UE dans les pays des Balkans occidentaux. Nice: CEMAFI, 2014, str. 456-482. [COBISS.SR-ID 512269666]
44. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan, PAVLIĆ, Vedran. The absorption capacity of Karlovac county for receiving EU funds. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.). Absorption capacity of EU pre-accession programs in the western Balkan countries = La capacité d'absorption des programmes de preadhésion de l'UE dans les pays des Balkans occidentaux. Nice: CEMAFI, 2014, str. 483-513. [COBISS.SR-ID 512269922]
45. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan, ZAFIROSKI, Jovan. Le mécanisme de supervision unique : le premier pas vers une union bancaire efficace. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic integrations, competition and cooperation = Intégrations économiques, concurrence et coopération. Rijeka: Faculty of Economics, 2014, str. 331-342. [COBISS.SR-ID 512267874]
46. REDŽEPAGIĆ, Srđan, RICHET, Xavier, KANDŽIJA, Vinko. Catching-up and integration in new and future EU member states through FDI. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic integrations, competition and cooperation = Intégrations économiques, concurrence et coopération. Rijeka: Faculty of Economics, 2014, str. 397-416. [COBISS.SR-ID 512268642]
47. REDŽEPAGIĆ, Srđan, KANDŽIJA, Vinko. Les "difficultés" de l'élargissement de l'UE vers l'Est et la capacité d'absorption. U: BERTHOMIEU, Claude (ur.), et al. La "grande Europe" en devenir. Nice: CEMAFI International Association, 2014, str. 123-136. [COBISS.SR-ID 512273250]
48. REDŽEPAGIĆ, Srđan, KANDŽIJA, Vinko. How to finance the agriculture within the EU?. U: MATYUSHOK, Vladimir (ur.), BALASHOVA, S. (ur.). The trajectory of growth and structural transformation of the world economy amid international instability. Moskva: RUDN, 2014, str. 100-113, graf. prikazi. [COBISS.SR-ID 512281698]
49. ĐUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Economic and Financial Implications of Compliance with an EU Environmental Directive in Serbia. U: REDŽEPAGIĆ, Srđan (ur.), SIMÕES, Marta C.N. (ur.). Agriculture in Serbia and Portugal : recent developments and economic policy implications. Coimbra: Faculty of Economics of the University of Coimbra, 2013, str. 43-56. [COBISS.SR-ID 512210274]
50. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan, KANDŽIJA, Jelena. Les relations économiques entre la Croatie et les pays de la Méditerranée. U: AUVRET-FINCK, Josiane (ur.), et al. L'intégration Euroméditerranéenne en panne. Nice: CEMAFI International Association, 2013, str. 113-123. [COBISS.SR-ID 512211554]
51. REDŽEPAGIĆ, Srđan, FILIMONović, Dragan, BODROŽA, Duško. Forecasting Serbian quarterly GDP. U: MIRDALA, Rajmund, SINIČAKOVÁ, Marianna. Monetary rules and their importance in context of Monetary Union and economic crisis. Belgrade: Institute of Economic Sciences, 2013, str. 157-165. [COBISS.SR-ID 512236386]
52. REDŽEPAGIĆ, Srđan, BAZIN, Damien. European economic perspectives of Serbia and the integration process. U: HANIĆ, Hasan (ur.), et al. Post crisis recovery. Belgrade: Belgrade Banking Academy, 2013, str.: 407-419. [COBISS.SR-ID 1024541840]
53. REDŽEPAGIĆ, Srđan, DANON, Marko, ZAFIROSKI, Jovan. La Serbie et la perspective de son entrée dans l'Union Européenne dans le contexte de la crise. U: BERTHOMIEU, Claude, GUICHARD, Jean-Paul, PONOMARENKO, Elena. La Russie, l'Europe et la Méditerranée dans la crise. Paris: L'Harmattan, 2013, str. 79-89. [COBISS.SR-ID 512212066]
54. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ZAFIROSKI, Jovan, KANDŽIJA, Tomislav. Retrait de la zone euro. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic Integration, Growth Prospects and Enlargement : Research monograph. Rijeka: University of Rijeka, Faculty of Economics, 2012, str. 785-793. [COBISS.SR-ID 512197474]
55. ERIĆ, Dejan, STOŠIĆ, Ivan, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Restructuring of Public Enterprises as Source of Increasing Competitiveness in Serbia and South-Eastern European Region. U: KANDŽIJA, Vinko (ur.), KUMAR, Andrej (ur.). Economic Integration, Growth Prospects and Enlargement : Research monograph. Rijeka: University of Rijeka, Faculty of Economics, 2012, str. 608-623. [COBISS.SR-ID 512197218]
56. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mihajlo. Domaća regulativa i njena usaglašenost sa direktivama EU u vezi sa zaštitom životne sredine = Domestic Regulation and its Compliance with EU Directives Concerning the Protection of the Environment. U: DRAŠKOVIĆ, Božo (ur.). Ekonomski aspekti ekološke politike. Beograd: Institut ekonomskih nauka: Beogradska bankarska akademija - Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, 2012, str. 207-222. [COBISS.SR-ID 512180578]
57. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mališa. Macroeconomic aspects and perspectives of Serbia within the process of enlargement of the European Union. U: TEIXEIRA, Paulino (ur.), et al. European integration

process in Western Balkan countries. Coimbra: Faculty of Economics of the University of Coimbra, 2012, str. 36-53. [COBISS.SR-ID 1024516752]

58. ĐURIĆ, Đuro, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Harmonization of Legislation with EU Standards. U: ANDRADE, João Sousa (ur.), et al. Managing structural changes : trends and requirements. Coimbra: Faculty of Economics of the University of Coimbra, 2012, str.61-92. [COBISS.SR-ID 512186978]

59. STOŠIĆ, Ivan, REDŽEPAGIĆ, Srđan, BRNJAS, Zvonko. Privatization, restructuring and unemployment : the case of Serbia. U: ZUBOVIĆ, Jovan (ur.), DOMAZET, Ivana (ur.). New challenges in changing labour markets. Belgrade: Institute of Economic Sciences, 2012, str. 355-372, tabele. http://ebooks.ien.bg.ac.rs/154/1/is_2012_03.pdf. [COBISS.SR-ID 512171618]

60. REDŽEPAGIĆ, Srdjan, DANON, Marko, STOŠIĆ, Ivan. Postkrizni pravci kretanja zaposlenosti u Srbiji. U: ZUBOVIĆ, Jovan (ur.). Aktivne mere na tržištu rada i pitanja zaposlenosti : tematski zbornik. Beograd: Institut ekonomskih nauka, 2011, str. 338-354, graf. prikazi, tabele. http://ebooks.ien.bg.ac.rs/132/1/is_2011_02.pdf. [COBISS.SR-ID 1024428688]

61. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ĐUKIĆ, Mališa. Serbian place in the process of globalization toward the European integration. U: ŠALEJ, Štefan Bogdan (ur.), et al. Contemporary issues in the integration processes of Western Balkan countries in the European Union. Ljubljana: International Center for Promotion of Enterprises, 2011. [COBISS.SR-ID 1024474768]

62. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ERIĆ, Dejan, STOŠIĆ, Ivan. Culture and cultural diversity as a competitive advantage for economic development. U: RADOVIĆ MARKOVIĆ, Mirjana. Organizational behaviour and culture : globalization and the changing environment of organizations. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller, 2011, str. 261-279. [COBISS.SR-ID 1024456848]

63. MALOVIĆ, Marko, ĐUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Maastricht criteria at the age of 18 : are they even converging, which party and to what end?. U: RADOVIĆ MARKOVIĆ, Mirjana (ur.), et al. Serbia and the European Union : economic lessons from the new member states. Coimbra: Faculdade de economia Universidade de Coimbra, 2011, str. 11-26. http://ebooks.ien.bg.ac.rs/221/1/mm_2011_01.pdf. [COBISS.SR-ID 1024418448]

64. ĐUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srđan, SIMEUNOVIĆ, Ivana. Effects on European monetary and fiscal measures on stock markets in EMU in the post-crisis period. U: GRABARA, Janusz (ur.), et al. Global crisis in the Central-Eastern European region : influence on financial systems and small and medium-sized enterprises. Czestochowa: Czestochowa University of Technology; Belgrade: Belgrade Banking Academy: Institute of Economic Sciences, 2010, str.:55-64. [COBISS.SR-ID 1024398480]

65. GRUBIŠIĆ, Zoran, DJUKIĆ, Mališa, REDŽEPAGIĆ, Srdjan. The Principle of Impossible Trinity:Does it Count for Serbia during the Pre-crisis and Post-crisis Period?. U: ŠOLTES, Vincent (ur.), HANIĆ, Hasan (ur.), ERIĆ, Dejan (ur.). Influence of global economic crisis on CEE region : possible way out. Kosice: Technical University of Kosice, Faculty of Economics, 2010, str.161-170. [COBISS.SR-ID 512135266]

66. REDŽEPAGIĆ, Srđan. Transition tardive et mobilisation des compétences : le cas des balkans. U: GUERRAOUI, Driss. Competitive et accumulation de competences dans la mondialisation : comparaisons internationales. 1. izd. Paris: L'Harmattan, 2009, str.: 295-302, graf. prikazi, tabele. [COBISS.SR-ID 1024373904]

67. LLORCA, Matthieu, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Impacts of global recession in Western Balkan countries : a comparison with the EU new member states. U: BERTHOMIEU, Claude (ur.), et al. Financial system integration of Balkan countries in the European financial system : impact of global financial crisis. Nice: University of Nice - Sophia Antipolis, 2009, str. :9-16. [COBISS.SR-ID 1024355728]

68. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ZAFIROSKI, Jovan, ĐURIĆ, Đuro. European financial system and integration of Serbian and Macedonian banking sector in IT. U: BERTHOMIEU, Claude (ur.), et al. Financial system integration of Balkan countries in the European financial system : impact of global financial crisis. Nice: University of Nice - Sophia Antipolis, 2009, str. 119-127. http://ebooks.ien.bg.ac.rs/121/1/djdj_2009_01.pdf. [COBISS.SR-ID 1024357776]

69. REDŽEPAGIĆ, Srđan, ZAFIROSKI, Jovan. The European integrations:free movement of the capital under SAA. U: RADOVIĆ MARKOVIĆ, Mirjana (ur.), et al. The new economy : Challenges, opportunities and choices. Delhi: Indo American Books, 2009, str. 110-126. [COBISS.SR-ID 512121186]

1.17 Samostalni stručni sastavni deo ili poglavlje u monografskoj publikaciji

70. REDŽEPAGIĆ, Srdjan, ĐURIČIN, Sonja, BERAHA, Isidora. Preporuke za jačanje preduzetništva u cilju izlaska privrede Srbije iz krize. U: Ekonomski razvoj kroz prizmu preduzetništva. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2011, str. 19-25. [COBISS.SR-ID 512167266]

71. LLORCA, Matthieu, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Asymmetric impacts of global recession in Central and Eastern European countries : "Soft landing" versus "Hard landing". U: PRAŠČEVIĆ, Aleksandra (ur.), CERVIĆ, Božidar (ur.), JAKŠIĆ, Miomir (ur.). Economic Policy and Global Recession. Vol 1. Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta: = Faculty of Economic - Publishing Centre, 2009, str. 167-173. [COBISS.SR-ID 512128354]

72. REDŽEPAGIĆ, Srđan. Evropska monetarna unija i njene (buduće) članice. U: DRAŠKOVIĆ, Božo (ur.). Stanje i perspektive privrede Srbije. Beograd: Institut ekonomskih nauka: Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, 2006, str.: 463-473. [COBISS.SR-ID 512040034]

1.25 Drugi sastavni delovi

73. ĐUKIĆ, Mališa, GRUBIŠIĆ, Zoran, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Finansiranje budžetskog deficita u uslovima dužničke krize u evro zoni. Računovodstvo, ISSN 1450-6114, 2011, god. 55, br. 5/6, str. 103-108, graf. prikazi. [COBISS.SR-ID 183755020]

MONOGRAFIJE I DRUGI ZAKLJUČENI RADOVI

2.01 Naučna monografija

74. ERIC, Dejan, STOŠIĆ, Ivan, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Restructuring processes in EU and Southeastern European countries. France: CEMAFI International, 2016. 200 str., Tabele, graf. prikazi. ISBN 978-2-9544508-6-5. [COBISS.SR-ID 512398178]

75. KANDŽIJA, Vinko, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Perspectives Européennes des pays des Balkans. Nice: CEMAFI, 2014. 202 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-2-9544508-3-4. [COBISS.SR-ID 512272482]

SEKUNDARNO AUTORSTVO

Urednik

76. ANGELOVA, Biljana (urednik), JURLINA ALIBEGOVIĆ, Dubravka (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik). Contemporary trends and prospects of economic recovery. Nice: CEMAFI International Association, 2014. 770 str., ilustr. ISBN 978-2-9544508-5-8. [COBISS.SR-ID 512276322]

77. MAKSIMOVSKA VELJANOVSKI, Aleksandra (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik), ŠKOF, Bojan (urednik), STOJANOVIĆ, Boban (urednik), ANĐELKOVIĆ, Mileva (urednik), LUGARIĆ, Tereza (urednik), ZAFIROSKI, Jovan (urednik). Godišnik na Pravniot fakultet "Justinijan Prvi" vo Skopje = Annuaire de la Faculté de droit "Iustinianus Primus" de Skopje : vo čest na prof.d-r Kiki Mangova Ponjavi k. Tom 50, (Godišnik na Pravniot fakultet vo Skopje, #Tom #50). Skopje: Praven fakultet "Justinian Prvi", 2014. XXVII, 636 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 512333922]

78. BERTHOMIEU, Claude (urednik), GUICHARD, Jean-Paul (urednik), PONOMARENKO, Elena (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik). La "grande Europe" en devenir. Nice: CEMAFI International Association, 2014. 262 str., ilustr. ISBN 978-2-9544508-7-2. [COBISS.SR-ID 512272994]

79. REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik), SIMÕES, Marta C.N. (urednik). Agriculture in Serbia and Portugal : recent developments and economic policy implications. Coimbra: Faculty of Economics of the University of Coimbra, 2013. str. 363, ilustr. [COBISS.SR-ID 512210018]

80. STOŠIĆ, Ivan (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik), HANIĆ, Hasan (urednik), BERTHOMIEU, Claude (urednik), ANDRADE, João Sousa (urednik). Economic Sciences on the Crossroad : proceedings from the international conference. Belgrade: Institute of Economic Sciences, 2013. XII, 681 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-86-89465-10-5. http://www.ien.bg.ac.rs/images/stories/2013/dec4_conference_program.pdf. [COBISS.SR-ID 203893004]

81. AUVRET-FINCK, Josiane (urednik), BERTHOMIEU, Claude (urednik), GUICHARD, Jean-Paul (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik). L'integration Euromediterraneenne en panne. Nice: CEMAFI International Association, 2013. 216 str., ilustr. ISBN 978-2-9544508-1-0. [COBISS.SR-ID 512211298]

82. TEIXEIRA, Paulino (urednik), DUARTE, António Portugal (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik), ERIC, Dejan (urednik), ANDREJEVIĆ, Saša (urednik). European integration process in Western Balkan countries. Coimbra: Faculty of Economics of the University of Coimbra, 2012. 740 str., ilustr. ISBN 978-972-9344-05-3. [COBISS.SR-ID 1024516496]

83. BRUNET, Antoine, GUICHARD, Jean-Paul, REDŽEPAGIĆ, Srđan (urednik, autor dodatnog teksta). Ekonomski imperijalizam : hegemonijske težnje Kine. Beograd: Institut ekonomskih nauka, 2011. 196 str. ISBN 978-86-80315-88-1. [COBISS.SR-ID 512160098]

84. RADOVIĆ MARKOVIĆ, Mirjana (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srdjan (urednik), SOUSA ANDRADE, João (urednik), TEIXEIRA, Paulino (urednik). Serbia and the European Union : economic lessons from the new member states. Coimbra: Faculdade de economia Universidade de Coimbra, 2011. 406 str. ISBN 978-972-9344-03-9. [COBISS.SR-ID 1024417936]
85. BERTHOMIEU, Claude (urednik), GUICHARD, Jean-Paul (urednik), ERIĆ, Dejan (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srdan (urednik). Financial system integration of Balkan countries in the European financial system : impact of global financial crisis. Nice: University of Nice - Sophia Antipolis, 2009. str. :XIII, 172 str., ilustr., tabele, graf. prikazi. ISBN 978-2-7466-1290-7. [COBISS.SR-ID 1024355472]
86. RADOVIĆ MARKOVIĆ, Mirjana (urednik), ERIĆ, Dejan (urednik), HANIĆ, Hasan (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srdjan (urednik), STOŠIĆ, Ivan (urednik). The new economy : Challenges, opportunities and choices. Delhi: Indo American Books, 2009. 384 str., ilustr. ISBN 81-89617-78-8. [COBISS.SR-ID 512118626]
87. GUICHARD, Jean-Paul (urednik), VALTER, Cantino (urednik), DUTTO, Guiseppe (urednik), RADOVIĆ-MARKOVIĆ, Mirjana (urednik), REDŽEPAGIĆ, Srdan (urednik), HANIĆ, Hasan (urednik). Challenges of Economic Sciences in the 21st Century. Beograd: Institut ekonomskih nauka, 2008. 1 elektronski optički disk (CD-ROM), tekst, slika. ISBN 978-86-80315-71-3. [COBISS.SR-ID 153961996]

Mentor kod doktorskih disertacija

88. ĐUKIĆ, Mihajlo. External debt sustainability in the EU and the neighbouring countries : dissertation thesis. Košice: [M. Đukić], 2016. 106 listova, ilustr. [COBISS.SR-ID 512421218]
89. VUKADINOVIĆ, Simonida. Zaposlenost kao faktor privrednog razvoja Republike Srbije : doktorska disertacija. Novi Sad: [S. Vukadinović], 2015. 290 listova, ilustr. [COBISS.SR-ID 512393058]

Mentor kod magistarskih radova

90. TSITRIMBINIS, Alexis. La transition macroeconomique des anciens pays socialistes et de la Serbie vers l'integration d'une economie de marche dans l'Union Europeenne. Beograd: Alexis Tsitrimbinis, 2011. 118 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 512160610]

Mentor kod diplomskih radova (2. stepen bolonjskog studija)

91. TASSADIT, Rania. Crise de l'Euro. Nice: [Rania Tassadit], 2012. 82 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024501904]
92. GRUJICIC, Vladimir. Europe et les futurs élargissements : Quelles perspectives pour les pays des Balkans?. Nice: [Vladimir Grujicic], 2012. 117 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024501392]
93. ZIVALJEVIC, Tijana. La capacité des petits pays à résister aux pressions concurrentielles - cas decinq pays des Balkans. Nice: [Tijana Zivaljevic], 2012. 92 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024501648]

Autor dodatnog teksta

94. BRUNET, Antoine, GUICHARD, Jean-Paul, REDŽEPAGIĆ, Srdan (urednik, autor dodatnog teksta). Ekonomski imperijalizam : hegemonijske težnje Kine. Beograd: Institut ekonomskih nauka, 2011. 196 str. ISBN 978-86-80315-88-1. [COBISS.SR-ID 512160098]

Član komisije za odbranu

95. VUKADINOVIĆ, Simonida. Zaposlenost kao faktor privrednog razvoja Republike Srbije : doktorska disertacija. Novi Sad: [S. Vukadinović], 2015. 290 listova, ilustr. [COBISS.SR-ID 512393058]
96. CHACHDI, Aziza. Analyse de la propagation de la crise dans la region MENA : Master 2. Nice: [Aziza Chachdi], 2012. 63 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024502672]
97. ZITOUNE, Touria. La crise économique et financière et les transferts financiers vers les pays de l'euroMed : Master 2. Nice: [Touria Zitoune], 2012. 92 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024502928]
98. SHEVTSOVA, Svetlana. Les echanges entre les pays émergents, notamment les Bricks : Master 2. Nice: [Svetlana Shevtsova], 2012. 81 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024503184]
99. BAJIC, Hristina. Perspectives economique de la Serbie dans l'integration Europeenne des Balkansdans l'Union Europeenne : Integration Vs globalisation. Beograd: [Hristina Bajic], 2012. 26 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024502160]
100. BAJIC, Hristina. Perspektive Srbije u procesu evropskih integracija zemalja Balkana u Evropsku uniju : Globalizacija vs integracija. Beograd: [Hristina Bajic], 2012. 96 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 1024502416]

101. ZAFIROSKI, Jovan. L'integration de la Macedoine dans l'union economique et monetaire : Les questions juridiques et economiques. Nice: Faculte de droit et science politique, 2011. 298 str., ilustr. [COBISS.SR-ID 512160866]
102. SYSSOYEVA, Masson Irina. L'integration financiere et ses effets sur les performances economique. Le cas des nouveaux pays membres de l'Union Europeenne : these. 2010. str.: 380+191, graf. prikazi, tabele, ilustr. [COBISS.SR-ID 1024411536]

NERASPOREDENO

103. RICHET, Xavier, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Western Balkans integrating the EU : challenges, policies, issues. France: CEMAFI International, 2016. 312 str., Graf. prikazi, tabele. ISBN 978-2-9544508-4-1. [COBISS.SR-ID 512409954]
104. GOLUŠIN, Mirjana, MUNITLAK-IVANOVIĆ, Olja, REDŽEPAGIĆ, Srđan. Transition from traditional to sustainable energy development in the region of Western Balkans - current level and requirements. Applied energy, ISSN 0306-2619, 2013, vol. 101, str. 182-191. [COBISS.SR-ID 282473479]
- UČESĆE NA MEĐUNARODNIM KONFERENCIJAMA
- 4th International Scientific Meeting of Dakhla « Dynamiques des Intégrations Régionales et Prospective des Territoires dans la mondialisation Expériences internationales comparées », Dakhla, Morocco, 7-8 December 2017
 - The International Scientific Conference: Europe and Asia: Economic Integration Prospects, Belgrade Banking Academy – Faculty of Banking, Insurance and Finance, Belgrade, Serbia, 27th November 2017
 - International Scientific Conference: "Knowledge Based Society as a Strategy for Faster Economic Growth", Faculty of Economics, University of Prishtina "Hasan Prishtina", Pristina, Kosovo, 16-17 November, 2017
 - « Challenges on the path to the EU », Budva, Montenegro, 2–3 November 2017
 - International Scientific Conference: "Orienter l'Investissement vers un Développement durable et une Croissance partagée ", Hammamet, Tunisia, 7-9 May 2017
 - 1st International Scientific Conference on Business and Economics (ISCBE'17): "Building Bridges between Business Research and Industry Needs", South East European university, Faculty of Business and Economics, Tetovo, Republic of Macedonia, 17-18 February, 2017
 - 6th International Scientific Conference: « L'Europe et la Russie dans une crise multifactorielle: économie, géopolitique, migrations et développement régional ». Nice, France, 2-3 May 2016
 - International Scientific Conference: "Europe and Asia: Economic integration prospects", Belgrade Banking Academy – Faculty for Banking, Finance and Insurance, Belgrade, Serbia, 25-26 January 2016
 - "Montenegrin international conference for entrepreneurial development", Faculty of Economics, Podgorica, Montenegro, 17-19 September 2015
 - International Scientific Conference: "Accession of the Western Balkan countries to the European Union", Opatija, Croatia, 22-24 April 2015
 - International Scientific Meeting: "Balkans occidentaux et Union Européenne: aspects géopolitiques et structurels" Nice, France, 22 January 2015,
 - International scientific conference: "New economic policy reforms", Belgrade Banking Academy – Faculty for Banking, Finance and Insurance, Institute of Economic Sciences, Belgrade, Serbia, 9-10 December 2014
 - 3rd International Conference: "Economic System of European Union and Accession of the Bosnia & Herzegovina", Vitez, Bosnia and Herzegovina, 17-18 September 2014
 - International Scientific Conference: "ECONOMIC SCIENCES ON THE CROSSROAD", Institute of Economic Sciences, Belgrade, Serbia, 4–5 December 2013
 - 2nd International Scientific Meeting of Dakhla « Dynamiques des Intégrations Régionales et Prospective des Territoires dans la mondialisation Expériences internationales comparées », Dakhla, Morocco, 21-22 November 2013
 - 14th International Scientific Symposium SM2009: « Strategic management and decision support systems in strategic management », Palic, Serbia, 21-22 May 2009
 - 7th International Scientific Conference: « Intégrations économiques, concurrence et coopération », Université de Rijeka – Faculté d'économie – Chaire Jean Monnet en collaboration avec University of Ljubljana Chaire Jean Monnet, CEDIMES Paris – Centre d'Etudes du Développement International et

des Mouvements Economiques et Sociaux and l'University Antwerpen – Jean Monnet Centre d'excellence, Rijeka – Opatija, Croatia, 1-4 April 2009

- « 8th International Conference of the Middle East Economic Association (MEEA) », Nice (France) et Monte-Carlo (Monaco), Nice, France, 18-20 Mars 2009
- International Scientific Conference: « Assistance to stabilisation, reconstruction and development of the Balkans by supporting the reform in Serbia of legal frameworks favourable to citizens' participation », Fostering Civil Society in Serbia dans le cadre du projet du European Centre for Non-for-Profit Law – PRAVOK, Institute of Economic Sciences, Belgrade, Serbia, 16 December 2008
- International Scientific Conference: « Challenges of Economic sciences in the 21st century Institute of Economic Sciences, Belgrade, Serbia, 4–5 December 2008
- International Scientific Conference: « Compétitivité et accumulation de compétences dans la mondialisation : Comparaisons internationales », Rabat, Morocco, 13-14 November 2008
- International Scientific Conference: « Trust and Integrity in the Global Economy (TIGE): Cultivating Knowledge – Generating Action », Caux, Swiss, 11-16 July 2008
- International Scientific Conference: « Market structures & competition protection: experiences of countries in transition », Institute of Economic Sciences, Belgrade, Serbia, 16 May 2008
- « La consolidation du changement institutionnel », Colloque du Programme Pluriformation University Paris 1, Paris, France, 4-5 October 2007
- International Scientific Conference: « Contemporary Challenges of Theory and Practice in Economics », Faculty of Economics of the University of Belgrade, Belgrade, Serbia, 26-29 September 2007
- 17° International Scientific Conference CEDIMES: « Europe sans frontières: Elargissements et coopérations », Targoviste, Romania, 3-4 November 2008
- 11° International Scientific Conference SM2006: « Assessing and measuring the potential and achievements of the organization in the context of strategic management », Palic, Serbia, 25-26 May 2006

Универзитет УНИОН

Београд

Број: А 174-01/17

Датум: 17.07.2017. године

На основу члана 65. став 2. Закона о високом образовању, („Сл. гласник РС“ бр. 76/05, 100/2007-аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015-аутентично тумачење и 68/2015), и члана 119. Статута Универзитета Унион, (А 283-02/15 од 24.06.2015. године), дана 17.07.2017. године Сенат Универзитета донео је

ОДЛУКУ О ИЗБОРУ У ЗВАЊЕ

Др Срђан Реџепагић бира се у звање редовног професора за ужу научну област: Економија и финансије.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сенату Универзитета Унион предат је предлог Наставно научног већа Београдске банкарске академије-Факултета за банкарство, осигурање и финансије, за избор др Срђана Реџепагића у звање редовног професора за ужу научну област: Економија и финансије.

Уз захтев је приложен и извештај комисије за писање реферата, образоване од стране Наставно научног већа Београдске банкарске академије-Факултета за банкарство, осигурање и финансије, у саставу: проф. др Хасан Ханић, проф. др Зоран Грубишић и проф. др Бобан Стојановић. У свом извештају Комисија је оценила да кандидат испуњава законом и актима Универзитета предвиђене услове за избор у звање редовног професора, те је предложила да кандидат буде изабран у ово звање.

На седници Сената, одржаној дана 17. јула 2017. године прихваћен је предлог Наставно научног већа Београдске банкарске академије-Факултета за банкарство, осигурање и финансије, па је донета одлука да се др Срђан Реџепагић бира у звање редовног професора за ужу научну област: Економија и финансије.

У Београду,
17.07.2017. године

Председник Сената

ректор
проф. др Гордана Вукелић

Доставити: - кандидату,
- Београдској банкарској академији-Факултету
за банкарство, осигурање и финансије,
- у досије кандидата,
- архиви.

Univerzitet Union - Beograd
Beogradska bankarska akademija -
Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije
Zmaj Jovina 12
11000 Beograd
Srbija

BEOGRADSKA BANKARSKA AKADEMIJA-
FAKULTET ZA BANKARSTVO, OSIGURANJE I FINANSIJE

Br. 337
6. 7. 20 18. god.
BEOGRAD

POTVRDA

Potvrđujem da je prof. dr Srdjan Redžepagić, rođen 26.04.1978. godine, u stalnom radnom odnosu na mestu redovnog profesora na Beogradskoj bankarskoj akademiji - Fakultetu za bankarstvo, osiguranje i finansije Univerziteta Union u Beogradu.

Potvrda se izdaje na zahtev zaposlenog.

Sekretar Fakulteta
Dragana Nešović

Prof. dr GORDANA ĐUROVIĆ

Redovni profesor Univerziteta Crne Gore i član Odbora za ekonomske nauke CANU

Datum rođenja: 2.3.1964. Novi Kneževac, Vojvodina, Srbija

Email: gordana@t-com.me

Angažovanje na predmetima:

- **PRIVREDNI RAZVOJ**
- **REGIONALNA EKONOMIJA**
- **EKOLOŠKA EKONOMIJA**
- **CRNA GORA I EVROPSKA UNIJA (EX. POLITIKA PROŠIRENJA EU, FPN)**
- **MEĐUNARODNI EKONOMSKI ODNOSI (FPN)**
- **MAKROEKONOMIJA (Doktorske studije, Ekonomski fakultet)**

Obrazovanje:

- Srednja ekonomska škola (1982), Herceg-Novi (diploma Luča)
- Ekonomski fakultet (1986), Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu;
- Posdiplomske studije, Smjer makroekonomska politika (1991), Ekonomski fakultet, Podgorica, Magistarski rad: „Jugoslavija u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta sa posebnim osvrtom na evropske zemlje“, [COBISS.CG-ID [533517](#)]
- Doktorat (1994): Planiranje privrednog razvoja u uslovima tržišne transformacije“, Ekonomski fakultet, Podgorica <http://phaidra.cis.ac.me/o:641>. [COBISS.CG-ID [6472205](#)]
- July 1997, kurs inovacije znanja za nastavnike u oblasti održivog razvoja: Summer University: "Economics and Ecological Ethics", CEU, Budapest, Hungary;
- March 2000, kurs inovacije znanja za nastavnike u oblasti održivog razvoja, Curriculum Resource Centre: "Sustainable development – revising course syllabus"; CEU, Budapest, Hungary;
- January 2002, Canter for Innovation Policy Research and Education for CEE, (CIPRE), Budapest & American Association for Advancement in Science, (AAAS), USA; "The Role of National Governments in Policy Making in The Age of Globalisation and Rationalisation", Budapest, Hungary;

Kretanje u akademskoj karijeri:

- 01.09.1990, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, Asistent-privravnik na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 27.01.1993., Asistent na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 28.09.1995., Docent na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 28.03. 2001., Vanredni profesor na predmetu Privredni razvoj
- Od 26.10. 2006.godine - Redovni profesor na predmetima: Privredni razvoj, Međunarodni ekonomski odnosi, Ekološka ekonomija i Regionalna ekonomija

Radni angažmani

- 1987-1988, Sekretarijat za privredu Republike Crne Gore, pripravnik
- Od 1.09.1990, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet
- u Savjetu Ekonomskog fakulteta (1990-1994)
- u Kreativnom jezgru za implementaciju PMB studija (1995)
- Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Podgorici (1995), sekretar Uređivačkog odbora;
- Izabrana djela prof dr Rista Vukčevića, CID, Podgorica, 1995 - jedan od priređivača; ISBN 86-80133-02-7. [COBISS.CG-ID [3268112](#)];
- Direktor IDEI - Prodekan za naučno-istraživački rad na Ekonomskom fakultetu (1998-2000);
- Jedan od osnivača NVO Makromenadžment centar Podgorica (2000) i NVO Crnogorska panevropska unija (2016)

- Član Ekspertskog tima Skupštine RCG za pregovore o kreiranju Ustavne povelje, 2002;
- Član Savjeta za ustavna pitanja Skupštine RCG, 2003;
- Šef Katedre za ekonomsku politiku na Ekonomskom fakultetu (2003);
- Rukovodilac smjera „Evropske ekonomske integracije“ na posdiplomskim studijama i predavač na predmetima „Ekonomija EU“ i „Politika proširenja“ (2006 -); predavač na predmetu „Politika proširenja EU“ na posdiplomskim studijama Fakulteta političkih nauka (2007 -); Predavač na doktorskim studijama (Makroekonomija);
- Ministar za ekonomske odnose sa inostranstvom i evropske integracije u Vladi Crne Gore (15.2.2004. - 9.11.2006)
- Potpredsjednik Vlade Crne Gore za evropske integracije (10.11.2006. – 9.6.2009)
- Ministar za evropske integracije u Vladi Crne Gore (10.6.2009. – 29.12.2010.)
- Tokom mandata u Vladi Crne Gore:
 - Glavni pregovarač za pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU (2005-2007), potpisan SSP, [COBISS.RS-ID [12288528](#)]
 - Glavni pregovarač za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (2004-2010), završeni multilateralni pregovori i 10 bilateralnih pregovora,
 - Ministar resorno nadležan za pregovore CEFTA 2006, do njihovog parafiranja novembra 2006.g.;
 - Nacionalni koordinator za IPA fondove (NIPAC, 2008-2010),
 - Predsjednik Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2007-2010),
 - Šef radnih grupa za pripremu više zakonskih propisa (spoljna trgovina, slobodne zone, strane direktne investicije, konkurencija) i povezanih podzakonskih akata,
 - Koordinator pripreme prvog Nacionalnog programa pristupanja Crne Gore EU 2008-2012, [COBISS.CG-ID [13360912](#)]
 - Koordinator i koautor pripreme Strategije privlačenja stranih direktnih investicija (2006) i Strategije podsticanja izvoza (2006);
- **Vodeći ekspert za pripremu tri razvojne strategije Crne Gore:**
 - Strategija regionalnog razvoja (2000), i input za Strategiju regionalnog razvoja Crne Gore (2022-2027)
 - Strategija razvoja i redukcije siromaštva (2003) i
 - Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore 2030 (2016);
- Član HERE tima za Crnu Goru, High Education Reform Expert for EACEA (2014-2017)
- U [međunarodnom uređivačkom odboru](#) časopisa „Ekonomske ideje i praksa“, Ekonomski fakultet, Univerziteta u Beogradu
- Član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost (2017- 2020)
- Član Odbora za ekonomske nauke **CANU**
- **Evaluator H2020 projekata** za EC – Reasearch Executive Agency, ekspert za oblast međunarodne trgovine (2017-2021)
- **Dobitnik priznanja Univerziteta Crne Gore** za postignute rezultate i doprinose razvoju naučno-istraživačkog, umjetničkog i stručnog rada na Ekonomskom fakultetu u **2018.** godini
- Dobitnik studentske nagrade **“Najdraži profesor”** za 2003. godinu, Ekonomski fakultet, UCG;

Gostujuća predavanja:

- Djurovic G., „**The EU and the Western Balkans in 2009: Troublemakers and Boring Countries**“, public lecture, London School of Economics, London, UK, 25 February 2009;
- Djurovic G., „**Montenegro after the Commission’s Opinion**“, Policy Briefing, European Policy Centre, Brussels, 7 December 2010;
- Djurovic G. „**Montenegro Country profile: the progress of economic integration to the European Union**“, School of Business, Jiangnan University, Wuxi City, China; 25 September 2014;
- Djurovic G. „**Political and economic aspects of the Western Balkans European integration process: case study Montenegro**“, Fakultet za družbene vede, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, 23 May 2015;

Ostali angažmani

- predsjednik i osnivač NVO „Makromanagement centre“ (2000-2004);
- jedan od osnivača i predsjednik NVO „Crnogorska panevropska unija“ (2016-), članice Međunarodne panevropske unije
- član Predsjedništva Međunarodne panevropske unije (2020 -);
- član Udruženja ekonomista Crne Gore

Naučno-istraživačka djelatnost

1. Knjige

na engleskom jeziku (ili dvojezično):

1. Djurovic G., Boskovic P., Stankovic J. (2002) „**Alternativni razvoj koncepti privrede Crne Gore/Alternative Development Concepts of Economy of Montenegro**“, Ekonomski fakultet, Makromenadžment centar, Podgorica, 2002, 72 strane, dvojezično, ISBN 86-80133-33-2. [COBISS.CG-ID [1958413](#)];
2. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag (2002).. **The analysis of employment law implementaiton – Employment Law on the Republic of Montenegro / Analiza implementacije reformskih zakona u Crnoj Gori : Zakon o zapošljavanju**. Podgorica: Akcija: Ekonomski fakultet, Makromenadžment centar, 2002. 44 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 86-80133-25-6. [COBISS.CG-ID [5559312](#)];
3. Crna Gora u XXI stoljeću - u eri kompetitivnosti (2010). / urednik Momir Đurović, stručna monografija, autori priloga: Burić Mihailo, Đurović Gordana, Mirković Jovan, Tomović Šundić Sonja, Šuković Mijat, Akademik, Vlahović Petar, Akademik, Vujošević Ilija, Vukotić Perko, Vukotić Veselin, Dio: Sinteza podprojekta: Integracija u Evropske i Evroatlanske strukture“/ **"Synthesis of the subproject: Integration into the European and Euro-Atlantic Structures"** in Montenegro in the XXI Century - in the Era of Competitiveness, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, Special editions, 2010 , Volume 73, Issue 1, Oct. 2010, Page(s) 107-128; (on English); [COBISS.CG-ID [16465680](#)];
4. Djurovic Gordana, Stojanović Blazenka (2016)., **The Optimization of Public Administration in the Western Balkan region**, Regional School for Public Administration, ReSPA, Danilovgrad, Montenegro, 2016, ISBN 978-9940-37-012-1; [COBISS.CG-ID [31649296](#)];
5. Djurovic Gordana, Muhadinovic Milica, Djurovic Vasilije, Bojaj Martin (2018). **"Agenda 2030: measuring progress in the Montenegro's national strategy for sustainable development"**, chapter in Book *"Statistics"*, edited by Turkment Goksel, InTechOpen, UK, 2018, ISBN: 978-953-51-6185-1;
6. Djurovic Gordana (2020). **EU Technical Assistance to the Western Balkans**, Chapter in the book: *European Union and the Western Balkans*, (ed. Qorraj G. and Hashi I.), [ToKnow Press](#), International Academic Publisher, Bangkok, Celje, Lublin, ISBN 978-83-65020-33-8;
7. Djurovic, Gordana and Bojaj, M. Martin (2020). **The quality of economic governance and its impact on the growth of Western Balkans countries**. Chapter in the book: *Linear and Non - Linear Financial Econometrics - Theory and Practice* (Edited by Mehmet Terzioğlu, Co-editor Gordana Djurovic); [InTechOpen](#); Print ISBN 978-1-83962-486-5, 2021.; [DOI: 10.5772/intechopen.91731](#);
8. Djurovic Gordana at all. (2022). **Regional economic cooperation in V4 and WB6: sharing experience and knowledge in the context of Common Regional Market and post-COVID recovery** (editor), e-book, Montenegrin Pan-European Union, Podgorica, ISBN 978-9940-8846-0-4; COBISS.CG-ID 22434820;

na crnogorskom jeziku:

1. "Privreda Crne Gore u tranziciji" (grupa autora, red. Mr Lalić M.), Djurović G., dio **"Planiranje i razvojna politika u uslovima tranzicije sistema"**, Agencija Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja, Podgorica, 1995; 338.246.025.88(497.16)(082); [COBISS.CG-ID [45533698](#)];

2. Cvetanović Slobodan, Djurović Gordana, «**Privredni razvoj**», Ekonomski fakultet, Podgorica, 1996 (UDK.330.34(075.8), ISBN 86-80133-07-8 (univerzitetski udžbenik); [COBISS.CG-ID [513106401](#)]
3. "**Regionalni razvoj Crne Gore**", grupa autora, /Djurović G, rukovodilac istraživanja, autor priloga i priredjivač/, Republički sekretarijat za razvoj, Podgorica, 2000;
4. Đurović, Gordana, radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Analiza implementacije reformskih zakona u Crnoj Gori : Zakon o zapošljavanju**. Podgorica: Akcija: Ekonomski fakultet, Makromenađment centar, 2002. 44 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 86-80133-25-6. [COBISS.CG-ID [5559312](#)];
5. "Crna Gora – opšta monografija" (član Uredjivačkog odbora i autor priloga), G. Djurović: prilozi: "**Privredni razvitak Crne Gore**", "**Energetika**" i "**Crna Gora - ekologija i razvoj**", Narodna knjiga, Beograd, 2003, /ISBN 86-331-0751-1, [COBISS.SR-ID 104621324](#)/, (str.305-312 i str. 335-339) ;
6. Djurović Gordana (autor, urednik, autor dodatnog teksta), Čehulić-Vukadinović Lidija, Tahirović Mehmedin, Jaćimović Danijela, Milović Nikola, "**Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti: Integracija u evropske i evroatlanske strukture**", (posebna izdanja, knj.73, sv.4), Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, 2010, 420 str; graf. prikazi, tabele. ISBN 978-86-7215-247-0. [COBISS.CG-ID [16223760](#)]
7. Grupa autora (G.Djurovic red. i autor više priloga), „**Evropska unija**“, udžbenik za 8. ili 9. razred devetogodišnje osnovne škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1432-2) [COBISS.CG-ID [15174928](#)];
8. Grupa autora (G.Djurovic red.), „**Evropska unija - priručnik za nastavnike**“, za osmi ili deveti razred devetogodišnje osnovne škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010, ISBN 978-86-303-1438-4 [COBISS.CG-ID [15346704](#)];
9. Grupa autora (Djurović G., red. i autor više priloga), „**Evropske integracije**“, udžbenik za 3. i 4. razred srednje škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1444-5), [COBISS.CG-ID [15644176](#)];
10. Grupa autora (G.Djurovic red.), „**Evropske integracije – priručnik za nastavnike**“, udžbenik za 3. i 4. razred srednje škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1443-8), [COBISS.CG-ID [15645200](#)];
11. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: ciljevi ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije**. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, 2012, 365 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-86-80133-57-7. [COBISS.CG-ID [20040464](#)];
12. Đurović Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: politika proširenja**, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, Podgorica, 569 str., ilustr. ISBN 978-86-80133-60-7. [COBISS.CG-ID [21068816](#)];
13. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora**, naučna monografija, EU info centre, Podgorica, Januar 2016, ISBN 978-9940-9725-0-9 (130 str); [COBISS.CG-ID [28875024](#)];
14. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: proces pristupanja**, EU info centre, Podgorica, XII 2017; tabele, graf. prikazi. ISBN 978-9940-9725-1-6. [COBISS.CG-ID [34138384](#)];
15. Djurovic Gordana, Mišćević Tanja & Igor Vidaček (2020), **Uporedna analiza iskustava saradnje civilnog sektora i državnih institucija i tijela u procesu evropske integracije u Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji**, CEDEM, Podgorica, 2020 (ISBN 978-86-85803-30-7; COBISS.CG-ID 40348688);

2. Radovi objavljeni u časopisima

Radovi u međunarodnim časopisima

1. Djurovic Gordana (2022). **Regional economic integration of the Western Balkans: from the CEFTA 2006 towards the EU single market**, *Diplomacy Journal*, Issue 28, Bulgarian Diplomatic Institute, Sophia, Bulgaria, July 2022;
2. Djurovic Gordana (2022). **War in Ukraine and implications for Montenegro's EU Membership**, ACM Briefs, April 2022, Atlantic Council of Montenegro; (<https://ascg.me/en/publications/>);
3. Zarkovic M., Cetkovic J., Redzepagic S., Djurovic G., Vujadinovic R., Zivkovic A. (2022), **Economic Growth Determinants in New and Old EU Countries with Focus on Construction**, in *Technological and Economic Development of Economy*, ISSN: 2029-4913 / eISSN: 2029-4921, paper in press, <https://doi.org/10.3846/tede.2022.17598>, **SSCI indexed**;
4. Muhadinovic M., Djurovic G., Bojaj M. Martin (2021). **Forecasting Greenhouse Gas Emissions and Sustainable Growth in Montenegro: A SVAR Approach**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 2021; ([online first](#) on June 2021, scheduled for Issue 5/2021 vol. 30), **SSCI indexed**;

5. Cetkovic J., Lakic S., Zarkovic M., Djurovic G., Vujadinovic R.(2021), **Application of Economic Analysis of Air Pollution Reduction Measures**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 2021; 30(1): 571–583; DOI: <https://doi.org/10.15244/pjoes/122230>; [SSCI indexed](#);
6. Đurović Gordana (2020). **Od Šumanove deklaracije do savremene Unije: integracioni put Crne Gore**, *Istorijski zapisi*, Godina XCIII, br. 1-2/2020, Istorijski institut Univerziteta Crne Gore, Podgorica, UDK 327(497.16):061.1EU (Eng. translation: On the Occasion of Seventy Years of European Integration: from the Schuman Declaration to the Contemporary Union: the Integration Path of Montenegro); Available at: <https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog/21704/objava/101835/fajlovi/zapisi%201.2.%202020.pdf>;
7. Djurovic G., Lajh D. (2020). **Relationship with the European Union: Slovenia and Montenegro Compared**, *Politics in Central Europe, The Journal of Central European Political Science Association*, 16(3), Dec.2020, ISSN 1801-3422, DOI:10.2478/pce-2020-0030, De Gruyter Open access publish, Scopus database, https://www.politicsincentraleurope.eu/documents/file/PCE_2020_3_16.pdf, [Scopus](#);
8. Djurovic G., Djurovic V., Bojaj B.M. (2020), **Macroeconomic Effects of COVID-19 in Montenegro: A Bayesian VARX Approach**, *Financial Innovation* 6, 40 (2020). <https://doi.org/10.1186/s40854-020-00207-z>, A Springer OA Journal, [SSCI indexed](#);
9. Bojaj M. Martin, Djurovic Gordana (2020), **Forecasting of inflation: A Combination Approach**, *Engineering Economics*, Vol. 31(2): 145-144, DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.ee.31.2.24609>, [SSCI indexed](#);
10. Galli Alessandro, Djurovic Gordana, Hanscom Laurel and Knezevic Jelena (2018). **Think Globally, Act Locally: implementing the Sustainable Development Goals in Montenegro**, *Environmental Science and Policy*, Volume 84, June 2018, Pages 159–169, DOI [10.1016/j.envsci.2018.03.012](https://doi.org/10.1016/j.envsci.2018.03.012); [SCI Expanded](#);
11. Wu Feng and Djurovic Gordana (2018). **"3I Index: A New Method to Examine the Competitiveness of Countries"** International Publication Productivity in the Communication Field (1996–2014)", *Malaysian Journal of Library & Information Science*, Vol. 23, No. 1, April 2018, ISSN 1394-6234, DOI: [10.22452/mjils.vol23no1.6](https://doi.org/10.22452/mjils.vol23no1.6) (accepted for publication in January 2018, will be published in April 2018), [SSCI indexed](#);
12. Djurovic G., Cetkovic J., Djurovic V., Jablan N. (2018). **"Paris Agreement and Montenegro's INDC: assessing the environmental, social and economic impacts of selected investment"**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 26, No.3, 2018; ISBN 1230-1485 DOI: [10.15244/pjoes/76308](https://doi.org/10.15244/pjoes/76308), [SCI Expanded indexed](#);
13. Djurovic G., Bigovic M., Milovic N.(2017). **„Support for Further Enlargement of the EU: Statistical Analysis of Regional Differences“**, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, London, Volume 19, Issue 3, 2017, DOI:[10.1080/19448953.2017.1267394](https://doi.org/10.1080/19448953.2017.1267394), [SSCI indexed](#);
14. Djurovic Gordana, Bulatovic Branko (2014). **„Proposal for the EU CAP compliant agricultural budgeting model in Montenegro“**, *Agricultural Economic*, No. 60, Czech Academy of Agricultural Sciences, Prague, 2014 (10): 479–487; DOI: [10.17221/165/2013-AGRICECON](https://doi.org/10.17221/165/2013-AGRICECON) ; [SSCI and SCI Expanded indexed journal](#);
15. Jianhua Wang, Li Quingying and Gordana Djurovic (2015). **"Management of agricultural production cultivation based on science and technology demand evolution and policy advice: taking farmers of Jiangsu Province for examples"**, *Guizhou Social Sciences Magazine*, Vol. 302, No.2, February 2015; ISSN: 1002-6924, CN: 52-1005/C), DOI:[10.13713/j.cnki.cssci.2015.02.025](https://doi.org/10.13713/j.cnki.cssci.2015.02.025), (published on Chinese language, 基于科技需求演化的农业生产经营主体培育与政策建议—以江苏地区农户为例); [Chinese SSCI indexed](#);
16. Djurovic G. and Radovic M., **"Lobbying for a faster integration track for the western Balkans region"**, *"The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER)*, Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Special Issues – A selection of 17 Years of SEER, 2016, ISBN 978-3-8487-3075-9 (Print), ISBN 978-3-8452-7218-4 (ePDF), pp. 183-195;
17. Djurovic Gordana, Chang Jia-Hui, Wu Feng, **"Raising Competitiveness and Economic Cooperation Through Bilateral Research Mobility Projects: China and Montenegro"**, *Journal of Jiangnan University - Humanities & Social Sciences edition*, Vol. 14, No. 2, Mar. 2015, Wuxi, China, ISSN 1671-6973, CN 32-1665/C; DOI:1671-6973(2015)02-0079-07 (published on Chinese language; "中国与黑山两国经贸和农业合作回顾与前瞻");

18. Boštjan Udovič, Djurović Gordana , „Izkušnje Slovenije na poti v evroatlantske povezave: zgledi, ki naj jim Črna Gora sledi, in napake, ki naj jih ne ponovi”, IB Revija, št.2, let. XLIX, 2015, UMR; Ljubljana, UDK: 330.34, ISSN 1318-2803;
19. Djurovic Gordana, Bulatovic Branko, „**Product support estimate (PSE) for the beef meat production in Montenegro**“, *Industrija*, Vol 42, No.2, Economic Institute, Belgrade, 2014; 35-56;
20. Djurovic Gordana, Milica Muhadinović, „**European Integration Priorities from the EC Perspective: towards a New Methodology of Comparative Analysis**”, Yearbook Šipan [2015](#), Vol. XIV, No.1, The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2016, ISSN 1846-4149; 45-55;
21. Djurovic Gordana, Jacimovic Danijela, "From Stabilisation and Association Process to Full Membership of Western Balkans Countries - Case Study Montenegro" *International Journal of Information Systems and Social Change*, IJISSC, Volume 5, Issue 3, July-September 2014; 12-28;
22. Djurovic Gordana, „**Towards NATO and the EU Membership: fulfilment of political criteria**”, Yearbook Šipan [2013](#), The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2014; ISSN 1846 - 4149; 85-101;
23. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, „**Fulfilling the Goals of Europe 2020 Strategy in the Context of Competitiveness Growth**”, "Economic themes", Vol. 4/2013 , University of Nis, Faculty of Economics, Nis, Serbia (695-712); ISSN 0353-8648 (Print), ISSN: 2217-3668 (Online);
24. Djurovic Gordana, Jacimovic Danijela, "Montenegro's Integration Perspective in a Time of Crisis," *GSTF Journal on Business Review*, Volume 2, Issue 2, June 2012, Page(s) 120-127;
25. Djurovic G., Jacimovic D., „**Implementation of the Acquis as the most important part in further integration phases of Montenegro**“, Croatian International Relations Review, Vol. XVII, No.62/63, January/June 2011, Institute for International Relations, Zagreb, Croatia;
26. Djurovic G., „**Case of Montenegro: Is WTO membership precondition for opening of EU accession negotiations with Western Balkans countries?**”, "European Perspectives – Journal on European Perspectives of the Western Balkans", Centre for European Perspective, Slovenia, Vol.2, No.1, April 2010, ISSN 1855-7694; p. 17-36; UDK:327(4);
27. Djurovic G., „**Have the problems encountered by Bulgaria and Romania had any influence on the accession policies of the Western Balkan EU candidates?**”, "Europe's World", 7.12.2010, Brussels; Community post;
28. Djurovic G. and Radovic M., „**Lobbying for a faster integration track for the western Balkans region**”, "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol. 2, 2010, ISSN 1435-2869, p. 217-226;
29. Djurovic G., „**The new framework for Enlargement policy and European perspectives of Montenegro**”, "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol.3, 2005, ISSN 1435-2869, p. 95-109;
30. Djurovic G., Radović M., Bošković P., „**Montegrin Labour Market and New Law on Employment**”, in "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol. 2, 2003, ISSN 1435-2869, p. 59-73, [COBISS.CG-ID [4900109](#)]
31. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Unemployment and labour market in Montenegro. Facta Universitatis. Series, Economics and Organization**, ISSN 0354-4699, UDC 331.56(497.16) 331.52(497.16), 2002, vol. 1, no. 10, str. 75-83, graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4899085](#)]
32. Djurovic Gordana, Vasovic Zorica, „**Montenegro Regional Development**”, "Mondonews", Notiziario del Centro Estero del Piemonte, Cammerra di Commercio, Vol. X-XI, Torino, Italy, 2000;
33. Djurović G., Radović M., Bošković P.: „**Tržište rada i politika zapošljavanja – prilog Strategiji razvoja i redukciji siromaštva u Crnoj Gori**”, "Preduzetnička ekonomija" Vol. 3, Postdiplomske studije, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, ISSN 1451-6659, str. 108-125, Podgorica, Decembar 2003;
34. Djurovic G., „**European Messages from Montenegro**”, Yearbook Šipan 2004, Atlantsko vijeće Hrvatske, Zagreb, 2005 /ISSN 13346776/, p. 79-86;
35. Djurovic G., „**Fulfilment of political criteria as one of the preconditions on Montenegrin path towards NATO and the EU**”, Yearbook Šipan 2010 (Ed. Lidija Čehulić-Vukadinović), International Summer School Šipan, Zagreb, 2011, p.; ISSN 1846-4149;
36. Djurovic G., „**Montenegro in the expectation of the status of a NATO membership candidate**”, Yearbook Šipan 2009 (Ed. Lidija Čehulić-Vukadinović), International Summer School Šipan, Zagreb, 2010, p. 58-74; ISSN 1846-4149;

37. Djurovic G., **"WTO: Unclear rules of the accession process are major obstacles"**, "Perspective", Vol. 31, Magazine of the American Chamber of Commerce in Serbia, October 2010, Beograd, ISSN 1452-6085;
38. Djurovic G., **"Montenegro's Strategic Priorities on the Path to Euro-Atlantic Integration"**, "Connections", The Quarterly Journal, Vol IX, No 1, Winter 2009, Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes, Marshall Center, Germany, ISSN 1812-1098; p.93-112;
39. Djurovic G., **"20 Years - The Convention on the Rights of the Child"**, The electronic series "Perspectives" on the Convention on the Rights of the Child, UNICEF, 2009; http://www.unicef.org/rightsite/364_369.htm
40. Djurovic Gordana, **"Foreign investment for an Increased Dynamics"**, "Business Policy", July-August, 1996, Beograd, (UDC 336.648:332.012.32);

Radovi objavljeni u domaćim časopisima

41. Đurovic G., **"Prioritet proizvodnji"**, "Ekonomist" br. 3-4/93, Beograd, 1993;
42. Đurovic G., **"Neki problemi razvojne politike i strukturnog prilagođavanja privrede Crne Gore"**, "Ekonomist", br. 1/2, Beograd, 1995;
43. Đurović G., **"Privreda Crne Gore - prioritetni programi razvoja u funkciji strukturnog prilagođavanja"**, "Ekonomika", br.7-8, Beograd, 1995;
44. Lojpur A., Đurović G., **"Transformacija privrede i ekonomska politika - jedna jednačina sa dvije nepoznate"**, "Ekonomist", br.4/95, Beograd;
45. Lojpur A., Đurović G., **"Transformacija privrede i ekonomska politika - jedna jednačina sa dvije nepoznate"**, "Poslovna politika", Beograd, decembar 1995;
46. Đurovic G., **"Strana ulaganja - bitna pretpostavka druge faze procesa transformacije u Crnoj Gori"**, "Ekonomске teme", br. 2/96, Ekonomski fakultet, Niš, 1996, (UDK 339.727.22:338.246.025.88 (497.96);
47. Đurović G., **"Ekološki aspekti privrednog razvoja u Crnoj Gori"**, "Glasnik", 3/97, Podgorica, 1997;
48. Đurović G., **"Stvaranje povoljnog pravnog i ekonomskog ambijenta za ključne tranzicione procese u Crnoj Gori"**, "Ekonomске teme" br. 2/97, Ekonomski fakultet, Niš, 1997, UDK (65.02+34.028):338.246.025.88 (497.16);
49. Đurović G., **"Ekonomija i ekološka etika"**, The Bulletin REC for FRY, br. 4, Beograd, 1997;
50. Lojpur A., Đurović G., Boskovic P., **"Regionalni razvoj u Crnoj Gori - ocjena i modaliteti uključivanja eksternih faktora"**, "Ekonomске teme" br 1/98, Ekonomski fakultet, Niš, 1998, UDK 332.14 (497.16);
51. Đurović, Gordana. **Perspektive privrednog razvoja SR Jugoslavije u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta**. U: *Ekonomski anali : ekonomska istorija, privredni razvoj, privredni sistem, ekonomska politika : izbor tekstova : [(1960-2000) : četiri decenije]*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2000, str. 167-178. /ISBN 86-80133-24-8/; [COBISS.CG-ID [3983373](#)]
52. Đurović, Gordana. **Položaj male zemlje u globalnoj ekonomiji**. U: *Ekonomski anali : ekonomska istorija, privredni razvoj, privredni sistem, ekonomska politika : izbor tekstova : [(1960-2000) : četiri decenije]*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2000, str. 179-184. [COBISS.CG-ID [3983629](#)]
53. Đurovic G., **"Reforme sistema visokog obrazovanja u savremenim privredama"**, "Vaspitanje i obrazovanje", br.1, Podgorica, 2001, str. 136-147; . [COBISS.CG-ID [4991757](#)]
54. Djurović G., Radović M., Bošković P.: **"Harmonizacija ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore sa EU: Politika zapošljavanja"**, ("Preduzetnička ekonomija" Vol. 1, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2002, ISBN 86-80133-33-7, str.308-319;
55. Djurovic G., **"Harmonization of Economic System of Serbia and Montenegro: Economic Charter"**, in "Reper - Magazine for social affairs", Cedem, Podgorica, Vol. 2, January 2003, p.28-37;

56. Arandarenko Mihail, Djurović Gordana, **“Razvoj socijalne politike u Srbiji i Crnoj Gori”**, “Socijalni rad i socijalna politika”, Fakultet političkih nauka, Beograd, 2004 /ISBN 86-84031-14-8/, str. 3-32;
57. Djurovic G., **“Evropski put Crne Gore”**, “Matica”, Br. 20, Cetinje, Podgorica, 2004, (ISSN 1450-9059), str. 7-20;
58. Djurovic G., **«Prednosti «dvostrukog» kolosjeka – pogled iz Crne Gore»**, Evropski forum, Mjesečnik za evropske integracije, br.10, BeCEI, Beograd, 2004, str. 4-5;
59. Djurovic G., **„Izazovi evropskih integracija Crne Gore“**, „Glasnik“, list PKCG, br.9, septembar, 2010, YU-ISSN 03550-5340;
60. Đurović Gordana, **„Podsticanje procesa integracija kroz novu metodologiju pregovora“**, Glasnik PKCG, Privredna komora Crne Gore, Podgorica, br. 2/2020, str. 84-86;
61. Đurović Gordana, **„Crnogorska ekonomija u vrijeme i nakon pandemije COVID-19“**, Glasnik PKCG, Privredna komora Crne Gore, Podgorica, br. 5/2020, str. 43-44;
62. Đurović Gordana, **„Crna Gora u partnerstvu za otvorenu upravu“**, Reforma, Ministarstvo javne uprave, Podgorica, br. 1/2020, str. 28-31;

3. Radovi na naučnim skupovima i međunarodnim konferencijama

1. Đurović G., **“Prioritetni programi razvoja u funkciji strukturnog prilagođavanja privrede Crne Gore”**, referat u zborniku sa Savjetovanja ekonomista Jugoslavije o aktuelnoj razvojnoj politici, Kopaonik, SEJ, 13-15. mart 1995;
2. Đurovic G., **“Neka pitanja makroekonomske regulacije u tranziciji”**, referat u zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa: Privreda u tranziciji - stanje i perspektive, Ekonomski fakultet, Niš, 18-19.10.1995;
3. Djurović G., **“Perspektive privrednog razvoja SRJ u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta”**, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Podgorici, oktobar 1995.g.; str 43-54. [COBISS.CG-ID [3696397](#)]
4. Đurović G., **“Mogućnosti ino-ulaganja u prioritetne sektore razvoja u Crnoj Gori”**, referat u zborniku sa savjetovanja ekonomista Jugoslavije, Miločer, 18-20.jun 1996., Savez ekonomista Jugoslavije, SEJ, Beograd;
5. Đurović G., **“Značaj inostranog ulaganja u procesu transformacije crnogorske privrede”** referat u zborniku sa Kongresa ekonomista Jugoslavije na temu: Transformacija jugoslovenske privrede, SEJ, Miločer, jun 1997;
6. Djurović G., **“Mjesto male zemlje u globalnoj ekonomiji”** referat u zborniku sa Savjetovanja ekonomista Jugoslavije na temu: Strategija razvoja preduzeća i uključivanje preduzeća u svjetsku privredu, Kopaonik, mart 1998; [COBISS.CG-ID [3983629](#)]
7. Đurović G., Vasović Z., Vukalović B., **“Valorizacija regionalne dimenzije razvoja kroz međunarodne programe”**, referat u zborniku sa savjetovanja ekonomista na temu: Preduzetništvo, menadžment, biznis, Ekonomski fakultet, Podgorica (H.Novi, 29-30.4.1998.g.); str. 183-198. [COBISS.CG-ID [3993357](#)]
8. Đurović G., **“Kreiranje nove zaposlenosti u Crnoj Gori”**, referat u zborniku za Savjetovanja ekonomista Jugoslavije na temu: Oporavak jugoslovenske privrede – izazovi i mogućnosti, SEJ, Beograd, decembar 1999;
9. Đurovic G., **“Regionalna razvojna politika u Crnoj Gori”**, referat u zborniku sa međunarodnog naučnog skupa na temu: “Regionalni razvoj i demografski tokovi na Balkanu”, Ekonomski fakultet, Niš, jun 2000;
10. Đurovic G., **“Privatizacija u visokom obrazovanju: kako se prilagoditi megatrendovima”**, referat u Zborniku sa međunarodnog naučnog skupa: Privatizacija u visokom obrazovanju, Ekonomski fakultet, Podgorica, 16. Septembar 2000; [COBISS.CG-ID [3982864](#)]
11. Djurovic G., **“Ekonomski aspekti implementacije Beogradskog sporazuma”**, referat u Zborniku sa okruglog stola na temu: Polazne osnove za preuredjenje odnosa Srbije i Crne Gore – sadržinski okvir buduće Ustavne povelje, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 21.6.2002, str. 84-92; [COBISS.CG-ID [3893517](#)];
12. Đurović Gordana, Radović Milivoje, Bošković Predrag. **Harmonizacija ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore sa EU: politika zapošljavanja. Preduzetnička ekonomija**, ISSN 1451-6659, 2002, vol. 1, br. 12, str. 308-320. [COBISS.CG-ID [6176781](#)]
13. Đurović G., **“Uslovi za ekonomski razvoj Crne Gore u novom insitucionalnom aranžmanu”**, U: Šuković, Mijat (ur.). *Novi ustav i konstituisanje Crne Gore kao države vladavine prava : radovi sa*

- okruglog stola, Podgorica, 19. mart 2003.*, (Naučni skupovi, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 62, knj. 25). Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, **CANU**, 2003, str. [93]-102. [COBISS.CG-ID [4235789](#)];
14. Đurović G., **“Uslovi za ekonomski razvoj Crne Gore u novom insitucionalnom aranžmanu”**, Uvodno predavanje, Referat u zborniku radova sa okruglog stola “Crna Gora – kako dalje”, Udruženje Korijeni, Podgorica, 19. maj 2003., str. 36-50; [COBISS.CG-ID=20 [3905549](#)]
 15. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Problem nezaposlenosti u Crnoj Gori**. U: *Regionalni razvoj i demografski tokovi balkanskih zemalja*. 8. Niš: Ekonomski fakultet u Nišu, 2003, str. 195-205, graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4898829](#)]
 16. Đurović G., **“Perspektive harmonizacije ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore”**, Referat u Zborniku radova sa naučnog skupa “Tranzicioni procesi – dometi, ograničenja I perspektive”, 26-27. maj 2003., No. 67, **CANU**, Podgorica, 2004, ISBN 86-7215-152-6, str. 277-287; [COBISS.CG-ID [3998221](#)]
 17. Đurović Gordana, Radović Milivoje, Bošković Predrag. **Tržište rada i politika zapošljavanja - prilog Strategiji razvoja i redukciji siromaštva u Crnoj Gori**. *Preduzetnička ekonomija*, ISSN 1451-6659, 2003, vol. 3, br. 12, str. 108-125. [COBISS.CG-ID [6176525](#)]
 18. Đurović G., **Agenda ekonomskih reformi kao “Evropska agenda” - institucionalizacija procesa evropskih integracija u Crnoj Gori**, Referat u Zborniku radova sa naučnog skupa “O Agendi ekonomskih reformi u Crnoj Gori”, 7. maj 2004, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, **CANU**, No. 69, Podgorica, 2004, ISBN 86-7215-154-2, p. 159-164; [COBISS.CG-ID [7866384](#)]
 19. Đurović G., **“Institucionalni okvir za proces evropskih integracija u Crnoj Gori”**, U: Vukčević Dragan K. (ur.), *Pravo i evropske integracije*, (Meditranska škola evropskog prava Petrovac, 3-7. maj 2004), Slovoda i pravo, sv. 3, Podgorica, Pravni fakultet, Podgorica, 2005, str. 53-58; graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4450573](#)]
 20. Đurovic G., **“Evropske perspektive Crne Gore: pripreme za pregovore o sporazumu o stabilizaciji I pridruživanju”**, Miličerski Ekonomski forum, Zbornik radova “Konkurentnost I evropski put”, Savez ekonomista Crne Gore, Savez ekonomista Srbije, Miločer, septembar, 2005, /ISBN 86-907245-0-8, COBISS.CG-ID [9459216](#)/, str. 144-155;
 21. Đurovic Gordana. **Strateški okvir za promociju izvoza Crne Gore**. U: *Reforme i ekonomska politika u dokumentima i praksi Crne Gore* : [radovi sa okruglog stola, održanog u Podgorici 14. decembra 2005. godine, u organizaciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti], (Naučni skupovi, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 79, knj. 31). Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, **CANU**, 2006, str. 73-84. [COBISS.CG-ID [3720205](#)]
 22. Đurović G., Ražnatović S., Milović N., **„Obaveze Crne Gore po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju u dijelu unutrašnjeg tržišta”**, referat u zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa „Zapadni Balkan na putu ka Evropskoj uniji: Gdje smo i kuda idemo: ka centru ili periferiji EU?“, održanog u Igalu, 27-30. avgusta 2007., Institut Mihajlo Pupuin, Beograd, 2007 (ISBN 978-86-904137-6-8, COBISS.RS-ID [145347596](#));
 23. Djurović G., Jacimović D., **„European Enlargement Policy for the Western Balkans: Case of Montenegro”**, International Conference on Eurasian Economies 2010, [Beykent](#) University, Istanbul, Turkey, 4-5. November 2010,
 24. Đurovic G., Radovic M., Đurašković J., **„Makrekonomske performanse crnogorske privrede u periodu 2001—2010.godine”**, Zbornik radova sa međunarodne konferencije „Ekonomski razvoj kroz prizmu preduzetništva“, Ekonomski fakultet, Podgorica, 19. maj 2011; str. 33-56; ISBN 978-86-80133-56-0; [COBISS.CG-ID [5016589](#)];
 25. Đurović Gordana. **Pogled na EU sa Balkana : izazovi pristupanja = View of the EU from the Balkans : accession challenges**. U: *Konferencija Ekonomija Crne Gore : 2013 : Saradnjom do prosperiteta : 28. i 28. novembar, 2013, Budva : zbornik konferencije = Conference economy of Montenegro : 2013 : Through cooperation to prosperity : conference proceedings*. Podgorica: [Privredna komora Crne Gore], 2013, str. 52-63, tabele, grafikoni. [COBISS.CG-ID [6317581](#)]
 26. Đurović Gordana. **Rast i zapošljavanje u EU kao pretpostavka rasta konkurentnosti**. U: *Zapošljavanje kroz prizmu preduzetništva*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2013, str. 29-41, tabele. [COBISS.CG-ID [6168333](#)]
 27. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, **“Fulfilling the Goals of Europe 2020 Strategy in the Context of Competitiveness Growth”**, Conference *“The Global Economic Crisis and the Future of European Integration”*, Nis, Serbia, 18. October 2013 (published in “Economic themes” Vol 4/2013, 695-712);
 28. Djurovic Gordana, **“Importance of the EU Pre-accession Assistance in Financing of Local Economic and Infrastructure Development: Experiences of Montenegro in MFF 2007-2013”**, Proceedings, International Conference *“Local Economic and Infrastructure Development of SEE in*

- the Context of EU*", LEIDSEE, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, 20. September 2013, Sarajevo; DOI [10.5644/PI2013-153-21](https://doi.org/10.5644/PI2013-153-21); ISBN 978-9958-501-92-0;
29. Djurovic Gordana, „Izvještaj o napretku Evropske komisije kao instrument podsticanja institucionalnih reformi zemalja regiona: antikoruptivna politika“, Zbornik: *Institucionalne reforme, ekonomski razvoj i proces pridruživanja Evropskoj uniji*, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu, Naučno društvo ekonomista Srbije, 25. Maj 2013, Belgrade, 2013; ISBN: 978-86-403-1314-8; [COBBIS.RS-ID [199760652](#)]; 121-141;
 30. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, „EU Enlargement Policy Framework for the Western Balkans: Six “C” Principles and the New Negotiating Rules“, 9th International conference „Economic integration, competition and cooperation“, 17-19 april 2013, Opatija, [Zbornik](#), Ekonomski fakultet, Sveučilište u Rijeci, ISBN 978-953-7813-16-1;
 31. Đurović Gordana, Milović Nikola. **Economic effects of Montenegrin strategic foreign policy priorities**. U: Radović Milivoje (ur.). *The Book of abstract*. Podgorica: University of Montenegro, Faculty of Economics, 2014, str. 17. [COBISS.CG-ID [6251533](#)];
 32. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, **Economic effects of Montenegrin strategic foreign policy priorities**, Proceedings, International Conf. "Entrepreneurship and Innovations as Precondition for Economic Development, Faculty of Economics, Podgorica, 17. June 2014; 91-105; ISBN: 978-86-80133-71-3 [COBISS.CG-ID [25639952](#)];
 33. Djurovic Gordana, „Towards NATO and the EU Membership: fulfilment of political criteria“, Yearbook Shipan [2013](#), The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2014; ISSN 1846 - 4149; 85-101;
 34. Djurovic Gordana, Udovič Boštjan, „Small states and EU and NATO integration: experiences of Slovenia and challenges for Montenegro“, MISED conference, 17-18 September 2015, Faculty of Economics, Podgorica, 2015, ISBN 978-86-80133-72-0; 49-58; [COBISS.CG-ID [28928272](#)];
 35. Djurovic Gordana, Milica Muhadinović, „Waiting for integration – going beyond transition: Case study Montenegro“, Conference Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the ‘transition’, REDETE [2015](#), University of Banja Luka, 2016, ISBN 978-99938-46-54-3 (the Conference held in Graz 22-24 October 2015); 519-530;
 36. Djurovic Gordana, „Performance management and its contribution to the process of optimisation of public administration“, In: Strengthening the competences of senior management in the state administration, Conference 4-6 April 2017, Directorate for human resources of Montenegro, Podgorica, 2018 (u štampi);
 37. Đurović Gordana „Ljudski i društveni kapital u Nacionalnoj strategiji održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine“, U: Zborniku sa naučnog skupa Stanovništvo Crne Gore – struktura i projekcije, 29. jun 2017, (red. Veselin Vukotić), Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Knjiga 145, Odjeljenje društvenih nauka knj. 49; ISBN 978-86-7215-432-0, CANU, Podgorica, 2018 [COBISS.CG-ID [514462950](#)];
 38. Djurovic Gordana (2021), „The 15th independence anniversary of Montenegro: achievements and challenges“, International Scientific Conference “Thirty Years After Breakup of the SFRY: Modern Problems of Relations Between the Republics of the Former Yugoslavia”, The Institute of Economics of the Russian Academy of Sciences, 21 May 2021; https://www.inecon.org/docs/2021/Presentation_Djurovic_20210521.pdf

Mentorstvo na doktorskim studijama

- dr Dragana Radević, „Ekonomska efikasnost versus socijalna jednakost u državi blagostanja“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2007;
- dr Nikola Milović, „Konkurentnost privrede Crne Gore“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2011;
- dr Branko Bulatović, Optimizacija modela ruralnog razvoja Crne Gore, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2014;
- dr Martin Bojaj, Maintaining price stability in Montenegro through governing of external and internal factors of inflation, 2021;
- dr Milica Muhadinović, Ostvarivanje globalnih ciljeva održivog razvoja kroz pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, 2022;

Mentorstvo na postdiplomskom studiju

- Veliki broj kandidata (75), dostupno u bazi COBISS.CG-ID

Број: 01-3042
Датум, 26.10.2006 г.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Број: 1275
04/12 20 06 год.
ПОДГОРИЦА

Na osnovu člana 75 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Sl.list RCG br. 60/03.) i člana 19 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 26.10.2006. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr GORDANA DJUROVIĆ bira se u akademsko zvanje **redovni profesor** Univerziteta Crne Gore za predmete: Privredni razvoj, Regionalna ekonomija i Ekološka ekonomija na **Ekonomskom fakultetu u Podgorici** i Medjunarodni ekonomski odnosi na **Fakultetu političkih nauka u Podgorici**.

REKTOR,

[Signature]
Prof.dr Ljubiša Stanković

CURRICULUM VITAE

prof. dr Jasmina Četković

Radno mjesto: Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet Podgorica

1. Prezime: **Četković**
2. Ime: **Jasmina**
3. Datum rođenja: **10. februar 1969. god.**
4. Nacionalnost: **Crnogorska**
5. Nivo obrazovanja: **doktor nauka**

Institucija (Datum početka – Datum kraja)	Nivo obrazovanja / Diploma
Fakultet organizacionih nauka, Univerzitet u Beogradu, Srbija (1996 – 2000)	Doktor Organizacionih nauka
Fakultet organizacionih nauka, Univerzitet u Beogradu, Srbija (1992-1996)	Magistar Organizacija i upravljanje razvojem
Ekonomski fakultet Podgorica, Univezitet Crne Gore, Crna Gora (1987 – 1991)	Diplomirani ekonomista (dipl. oecc)

6. Članstvo u profesionalnim tijelima:

- Član Udruženja ekonomista Crne Gore;
- Član Međunarodne asocijacije za projektni menadžment IPMA;
- Član uredništva naučnog časopisa "Menagement" u izdanju FON Beograd.

7. Ostale vještine: MS Office.

8. Trenutno angažovanje:

- **Univerzitetski profesor** – Nastavnik na disciplini Upravljanje promjenama na **doktorskim studijama** na Ekonomskom fakultetu u Podgorici (2017/2018 god.). Nastavnik na **osnovnim studijama** - disciplina Ekonomija firme, Modeli dinamike troškova, Razvoj organizacije i Ekonomija firme (Studije menadžmenta). Rukovodilac usmjerenja na **magistarskim studijama** Organizacijski menadžment na Ekonomskom fakultetu u Podgorici i nastavnik na disciplinama Organizacioni dizajn i Upravljanje organizacionim promjenama na istom usmjerenju.
- Predavač na Studijama menadžmenta u građevinarstvu na Građevinskom fakultetu u Podgorici na disciplinama: Ekonomika u građevinarstvu i Ekonomika troškova u građevinarstvu.
- Broj godina rada na Fakultetu: 27 godina

9. Ključne kvalifikacije:

- Univerzitetski profesor sa izuzetnim komunikacionim i međuljudskim vještinama; 27 godina iskustva u predavanju i naučnim istraživanjima na UCG;
- Iskustvo u pripremi studija opravdanosti i studija prethodne opravdanosti u različitim sektorima privrede (sektor sobračaja, energije, poljoprivrede);
- Iskustvo u reviziji studija opravdanosti i studija prethodne opravdanosti;
- Iskustvo u pripremi makroekonomskih analiza i studija;
- Iskustvo u pripremi nacionalnih strategija;
- Iskustvo na projektima finansiranim od strane EU;
- Iskustvo u izradi investicionih programa i biznis planova (u okviru programa MIDAS, IPARD like 1, IPARD like 2, programi IRF-a, programi podrške bankarskog sektora) za pravna i fizička lica.

10. Publikacije

Izabrani radovi u međunarodnim naučnim časopisima (SSCI/SCI i druge baze):

1. **Četković, J., Lakić S., Lazarevska M., Žarković M., Vujošević S., Cvijović J., Gogić M.** (2018), Assessment of the Real Estate Market Value in the European Market by Artificial Neural Networks Application, COMPLEXITY (Indexed in SSCI/SCI, IF 2017: 1,829), Volume 2018 (2018).

2. Djurovic G., **Četković J.**, Djurovic V., Jablan N., "Paris Agreement and Montenegro's INDC: assessing the environmental, social and economic impacts of selected investment", Polish Journal of Environmental Studies, (SCI Expanded indexed, IF 2017: 1,12), Volume 26, No.3, 2018.
3. Motaeva A., **Četković J.**, "Influence of the Sustainable Development of the Fuel Power Complex on the Formation of Competitiveness of the Region", International Scientific Conference Energy Management of Municipal Transportation Facilities and Transport EMMFT 2017, Conference paper, First Online: 19 December 2017, pp 1151-1159
4. **Četković J.**, Lakić S., Knežević M., Bogradnović P., Žarković M., "Financial and socioeconomic analysis of waste management projects", Građevinar (Indexed in SCI, IF 2017: 0,515), Volume 69, Issue 11, 2017. god.
5. Lakić S., Šehović D., **Četković J.**, "An analysis of the official dollarization regime in Montenegro: theoretical approaches and empirical evidence", Journal of International Studies, Vol. 9(2), pp. 48-64
6. Simankina T., **Četković J.**, Verstina N. and Evseev E., "Influence of the economy crisis on project cost management", EMMFT 2017, IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 90 (2017) 012209, IOP Publishing, doi :10.1088/1755-1315/90/1/01
7. **Četković J.**, Lakić S., Žarković M., Sazonova T., "The use transaction costs in theory in international design", Matec Web of Conferences, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 2261-236x, Vol. 53 (2016)
8. Lakić S., Šehović D., **Četković J.**, "An analysis of the official dollarization regime in Montenegro: theoretical approaches and empirical evidence", Journal of International Studies, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 2071-8330, Vol. 9 (2016)
9. **Četković J.**, Rutešić S., Žarković M., Knežević M., Nikolay V., "Primary directions and advancements in competitiveness of Montenegrin construction sector", Procedia Engineering, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 1877-7058, Vol. 117, 2015., pp. 780 – 790, Publisher: Elsevier BV., Netherlands
10. Rutešić S., **Četković J.**, Knežević M., Žarković M., Nikolay V., "Institutional framework, current investments and future strategic direction for development of construction sector in Montenegro", Procedia Engineering, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 1877-7058, Vol. 117, 2015., pp. 642 – 650, Publisher: Elsevier BV., Netherlands
11. Rutešić S., **Četković J.**, Žarković M., Knežević M., Nikolay V., "Analysis of the Situation in Montenegrin Civil Engineering Sector from the Point of Application of National Regulations and the EU Technical Standards in Construction", Procedia Engineering, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 1877-7058, Vol. 117, 2015., pp. 905 – 915, Publisher: Elsevier BV., Netherlands
12. Knežević M., **Četković J.**, Žarković M., "Economics of transaction costs and its implications on modern interorganizational design", Wulfenia (Indexed in SCI expanded), ISSN: 1561-882X, Vol. 22, No. 4, pp. 514-524, Apr 2015.
13. Rutešić S., **Četković J.**, Knežević M., Žarković M., "Institutional Framework, Current Investments and Future Strategic Directions for Development of Construction Sector in Montenegro", Proceedings of SPbUCEMF 2015, 18-20 March 2015, Saint-Petersburg, Russia.
14. Žarković M., **Četković J.**, Knežević M., "Organization of enterprises in function of a successful business", Construction of Unique Buildings and Structures, Saint-Petersburg State University of Architecture and Civil Engineering, ISSN 2304-6295, 1(28), pp. 91-98, 2015.
15. Bolotin S., Kotovskaya M., Ptuhin I., Ptuhina I., Chahkiyev I., **Četković J.**, "Quasi float time revealing when evaluating construction schedules based on discounting", Applied Mechanics and Materials, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 1662-7482, Vols. 725 - 726 (2015), pp. 1119 - 1125, Trans Tech Publications, Switzerland.
16. **Četković J.**, Knežević M., Žarković M., V. Murgul, Nikolay V., "Development and competitiveness improvement of the construction sector in Montenegro", Applied Mechanics and Materials, (Indexed in SCOPUS), ISSN: 1662-7482, Vols. 638-640 (2014), pp. 2465-2470, Trans Tech Publications, Switzerland.
17. **Četković J.**, Knežević M., Ivanišević N., Rutešić S., "Mark of the investment projects in civil engineering with the special retrospection to the economical-financial mark of the project", Terra Spectra, Slovak University of Technology in Bratislava, SPECTRA Centre of Excellence EU, 1/2010, pp. 47 – 55, ISSN: 1338-0370
18. **Četković J.**, Despotović A., Cimbaljević M., "Analyses of organization and milk production economics on farms in Montenegro", Economics of Agriculture, suizdavači: The Balkan Scientific Association of Agrarian Economists, Academy of Economic studies Bucharest, Institute of Agricultural Economics Belgrade, , Vol. 59, No.1, 2012, pp. 9-20, ISSN: 0352-3462
19. **Četković J.**, Rutešić S., Knežević M., "Analysis of Existing Housing Fund and Current Housing Construction with Focus on real Estate Market in Montenegro", Management, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Vol 16, No 61, 2011, pp. 33-42, ISSN: 1820-0222
20. **Četković J.**, Rutešić S., Knežević M., "Housing situation of special target group and ways of its solutions", Nehnutelnosti a byvanie, Slovak University of Technology in Bratislava, Vol 7, No1, 2012, pp. 94-101, ISSN: 1336-944X

21. **Četković J.**, Žarković M., »The key challenges of future path of globalization in the world economy«, Intellectual Economics, Mykolo Romerio Universitetas, Vilnius, Vol. 6, No 2(14), p. 7-17, ISSN: 1822-8011.
22. **Četković J.**, Knežević M., Nenezić M., »Virtual Organizations in Telecommunications Industry - Case of Montenegrin Company«, Facta Universitatis, Series Economics and Organization, University of Nis, ISSN: 0354 – 4699 - potvrda da će rad biti objavljen u sljedećem broju, FU 2/2012
23. **Četković J.**, Rutešić S., Hanak T., Knežević M., Melović B., »Credit rating evaluation in the example of construction industry«, Technics Technologies Education Management, Vol. 7, No 1, 2012, pp. 285-293, ISSN: 1840-1503
24. **Četković J.**, Knežević M., Vujović I., Cerović J., »Decentralization and Democratization of the Education System in Countries in Transition«, Technics Technologies Education Management, ISSN: 1840-1503 , Vol. 7, No. 4, 11/12 2012.
25. **Četković J.**, Nikčević G., »The Montenegrin Labor Market«, Montenegrin Journal of Economics, ELIT Podgorica, Vol.6, No 11, 2010, pp. 91-100, ISSN: 1800-5845

Objavljene knjige/udžbenici:

1. **“The Role of Innovation Policy in Building National Competitiveness: The experience of Slovenia and Montenegro”** (koautor), Fakulteta za društvene vede, Založba FDV, Ljubljana, 2018.
2. **Gospodarska diplomacija – između potreba gospodarstva i interesa država: Hrvatska, Slovenija i Crna Gora**, (koautor), Alinea, Zagreb, 2017.
3. **Bankarsko poslovanje** (koautor), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2015. god.
4. **Ekonomika trgovine** (koautor), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2014. god.
5. **Poslovna ekonomija** (koautor), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2013.
6. **Tehnika prodaje** (koautor), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2013. god.
7. **Ekonomika i organizacija trgovinskih preduzeća**, (koautor), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2013. god.
8. **Ekonomika preduzeća**, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2008. god.
9. **Alternativni koncepti razvoja ekonomije u Crnoj Gori**, (koautor), Makromenadžment Centar, Ekonomski fakultet Podgorica, 2002. godina.

11. Stručno iskustvo – izabrani projekti:

Od datuma	Do datuma	Kompanija i referenca (ime i kontakt)	Pozicija	Naziv projektne aktivnosti
3/2018	5/2018	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Crna Gora Angelina Živković +38269016688	Lokalni ekspert	UNAPREĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA SAOBRAĆAJA CRNE GORE ZA PERIOD 2019-2035 (u skladu sa trećim krugom komentara Evropske Komisije)
12/2018	2/2018	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Crna Gora Angelina Živković +38269016688	Lokalni ekspert	PRIPREMA AKCIONOG PLANA ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE RAZVOJA SAOBRAĆAJA CRNE GORE ZA PERIOD 2019-2035
08/2018	09/2018	East West Consulting – EWC sprl, Brussels, Belgija Sandra Oskorus +381631763821	Key expert	EVROPSKA POMOĆ/137894/DH/SER/ME “JAČANJE KAPACITETA CRNOGORSKIH INSTITUCIJA U PROCESU PRIDRUŽIVANJA EU KROZ IPA II INSTRUMENT”

Od datuma	Do datuma	Kompanija i referenca (ime i kontakt)	Pozicija	Naziv projektne aktivnosti
06/2018	11/2018	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Ešef Husić +38220446383	Član ekspertske tima	PRIPREMA PRVOG IZVJEŠTAJA O SPROVOĐENJU NACIONALNE STRATEGIJE INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM UKLJUČUJUĆI INDIKATORE PROSTORNOG RAZVOJA (ZA PERIOD 2015- 2017)
02/2018	05/2018	Ministarstvo nauke Crne Gore Branka Žižić +38220405331	Lokalni ekspert	STUDIJA OPRAVDANOSTI ZA IZGRADNJU BIOHEMIJSKE LABORATORIJE U INVESTICIONO-PREDUZETNIČKOM CENTRU "TEHNOPOLIS" NIKŠIĆ
10/2017	12/2017	Građevinski institut Miloš Knežević + 38269073318	Ekspert za reviziju finansijske i socio-ekonomske analize	REVIZIJA STUDIJE REVITALIZACIJE I TURISTIČKE VALORIZACIJE PRUGE VIRPAZAR-BAR
9/2017	11/2017	Rudy Energy d.o.o. Berane Vladan Rudanović +382 68 810 470	Rukovodilac projektnog tima	INVESTICIONI PROGRAM SA STUDIJOM FINANSIJSKE IZVODLJIVOSTI ZA IZGRADNJU MALE HIDROELEKTRANE VINICKA RIJEKA
1/2017	2/2017	Hemera, d.o.o. Podgorica Nikola Radomirović +382 67 175 001	Rukovodilac projektnog tima	BIZNIS PLAN ZA NABAVKU POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE U FUNKCIJI UNAPREĐENJA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE
2/2017	4/2017	Montefarm d.o.o. Podgorica Momo Popović, +382 67 613 640	Rukovodilac projektnog tima	IZRADA INVESTICIONOG PROGRAMA ZA POGON ZA PRERADU VOĆA, ŠUMSKIH PLODOVA I BILJAKA KOJE SE KORISTE U ZDRAVSTVU (Javni poziv Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, IPARD like 2.2)
02/2016	08/2016	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Crna Gora Angelina Živković +38269016688	Član ekspertske tima	EKONOMSKA I FINANSIJSKA STUDIJA OPRAVDANOSTI OBILAZNICE TIVAT I MOSTA NA VERIGAMA
05/2016	06/2016	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Crna Gora Angelina Živković +38269016688	Konsultant	PRIPREMA PROJEKTOG ZADATKA "STRATEGIJA RAZVOJA SAOBRAĆAJA CRNE GORE ZA PERIOD 2018-2035"

Od datuma	Do datuma	Kompanija i referenca (ime i kontakt)	Pozicija	Naziv projektne aktivnosti
02/2016	6/2016	“Dekar” Montenegro Momo Miranovic +38269406567	Član projektnog tima	INVESTICIONI PROGRAM SA FINANSIJSKOM STUDIJOM OPRAVDANOSTI ZA IZGRADNJU MALE HIDROELEKTANE PIŠEVSKA RIJEKA
01/2016	12/2017	Ministarstvo nauke Crne Gore Montenegro +38220482145	Član projektnog tima	BILATERALNI PROJEKAT: TRANSFER SLOVENAČKOG ISKUSTVA U IZGRADNJI SISTEMA INOVACIJA U CRNOJ GORI – UNAPREĐENJE IZVOZNIH PERFORMANSI
02/2015	12/2016	Ministarstvo nauke Crne Gore Smiljana Prelević +382 20 405 303	Lider projektnog tima	UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI HRVATSKE I CRNE GORE KROZ PROCES INTERNACIONALIZACIJE PRIVREDE – ULOGA EKONOMSKE DIPLOMATIJE
05/2015	10/2015	Željeznička infrastruktura Crne Gore Podgorica, Lucija Filipović +38269210943	Član projektnog tima	“REVIZIJA STUDIJE OPRAVDANOSTI ZA REHABILITACIJU 12 KRIVINA NA PRUZI VRBNICA BAR (KOS -TREBJEŠICA - LUTOVO - BRATONOŽIĆI - BIOČE)”
12/2013	04/2014	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Crna Gora, Angelina Živković, +382 20 482 189, angelina.zivkovic@msp .gov.me	Član ekspertske tima	„STUDIJA OPRAVDANOSTI AUTOPUTA BAR-BOLJARE, PRIORITETNA DIONICA SMOKOVAC – MATEŠEVO“
09/2012	12/2013	Željeznička infrastruktura Crne Gore, Podgorica, Tatjana Bulatović, +382 68 869 769	Član projektnog tima	“STUDIJA IZVODLJIVOSTI I KONCEPT DIZAJNA NOVE ŽELJEZNIČKE PRUGE PLJEVLJA BIJELO POLJE (RAVNA RIJEKA) – BERANE – KOSOVO (GRANICA)”
03/2013	08/2013	JP Morsko dobro, Budva, Aleksandra Ivanović +382 68 052 007	Lider projektnog tima	“STUDIJA INSTITUCIONALNOG OKVIRA ZA ODRŽIVU KOORDINACIJU INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM SA PRIJEDLOGOM ZA REORGANIZACIJU, IPA ADRIATIC “SHAPE”
01/2011	10/2011	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Član projektnog tima	“NACIONALNA STAMBENA STRATEGIJA CRNE GORE ZA PERIOD 2011-2020 SA OKVIRNIM AKCIONIM PLANOM ZA PERIOD 2011-2015”
01/2011	8/2013	Ministarstvo nauke Crne Gore of Montenegro Smiljana Prelević +382 20 405 303	Lider projektnog tima	"STUDIJA KONKURENTNOSTI GRAĐEVINSKOG SEKTORA U CRNOJ GORI – USLOVI, MOGUĆNOSTI I NAČINI UNAPREĐENJA”

Od datuma	Do datuma	Kompanija i referenca (ime i kontakt)	Pozicija	Naziv projektne aktivnosti
9/2010	11/2010	Medix d.o.o. Podgorica Darko Vuksanović +382 69 311 673	Član projektnog tima	“REVIZIJA STUDIJE OPRAVDANOSTI PROIZVODNJE BRIKETA NA LOKACIJI 13. JUL – PLANTAŽE”
01/2009	12/2009	“CEC”, Montenegro Ratko Mitrović +38267602100	Član projektnog tima	“INVESTICIONI PROGRAM SA FINANSIJSKOM STUDIJOM OPRAVDANOSTI ZA ŠEST MALIH HIDROELEKTRANA NA OSNOVU KONCESIJE NA RIJEKAMA CRNJA, TREPAČKA RIJEKA I LJEVIŠKA RIJEKA”
8/2008	11/2008	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Montenegro Brano Vujačić +382 69 058 096	Član projektnog tima	"PRELIMINARNI EKONOMSKI ELABORAT ZA IZGRADNJU SILOSA ZA ŽITARICE I PRERADU ORGANSKOG OTPADA U OPŠTINI PLJEVLJA”
8/2008	11/2008	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Montenegro Brano Vujačić +382 69 058 096	Član projektnog tima	"PRELIMINARNI EKONOMSKI ELABORAT ZA IZGRADNJU SILOSA ZA ŽITARICE I PRERADU ORGANSKOG OTPADA U OPŠTINI KOLAŠIN”
01/2007	12/2007	“CEC” Montenegro Ratko Mitrović +382 67 602 100	Član projektnog tima	“TEHNIČKO-EKONOMSKA STUDIJA OPRAVDNOSTI I PRELIMINARNI DIZAJN ZA VIŠE MALIH HIDROELEKTRANA (Kaludarska rijeka, Sastavci, Kuti, Breovica, Gradišnica, Jelovica, Zdravac, Buče, Murinska rijeka, Suvi potok, Planinski potok, Lim, Crnja, Ljubaštica, Grlja, Crni potok, Trepačka)”
03/2007	05/2007	FIN Innvest, d.o.o. Podgorica	Član projektnog tima	“PROJCENA VRIJEDNOSTI NEPOKRETNOSTI”
04/2008	06/2008	„Medix“, Podgorica, Darko Vuksanović +382 69 311 673	Član projektnog tima	“REVIZIJA STUDIJE OPRAVDANOSTI ZA IZRADU SANITARNE DEPONIJU U BERANAMA”
03/2007	08/2007	FASSA BORTILO S.p.a., Spresiano	Član projektnog tima	„STUDIJA PRETHODNE OPRAVDANOSTI ZA FABRIKU CEMENTA U OPTŠINI BAR“
03/2005	06/2005	Građevinski fakultet Podgorica Miloš Knežević +382 69 073 318	Član projektnog tima	“STUDIJA TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI TURISTIČKOG KOMPLEKSA RTA KOBILA”
04/2005	07/2005	Građevinski fakultet Podgorica Miloš Knežević +382 69 073 318	Član projektnog tima	“PROJCENA TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI NABAVKE MATERIJALA I UGRADNJE NA ZEMLJIŠTU RASADNIKA”
06/2005	10/2005	Cash&Carry centar »ELA«, Podgorica	Lider projektnog tima	“SISTEMATIZACIJA I OPIS POSLOVA U CASH AND CARRY CENTRU ELA”

Od datuma	Do datuma	Kompanija i referenca (ime i kontakt)	Pozicija	Naziv projektne aktivnosti
9/2005	12/2005	USAID/ORT Montenegro Advocacy Program	Lider projektnog tima	STUDIJA "MOGUĆNOSTI RAZVOJA PRIMARNE PROIZVODNJE ŽITARICA U CRNOJ GORI"
02/2003	06/2003	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore	Član projektnog tima	"PROJEKAT FORMIRANJA UPRAVE ZA VODE U CRNOJ GORI"
06/2004	08/2004	Građevinski fakultet Podgorica Miloš Knežević +382 69 073 318	Član projektnog tima	"EKSPERTSKO MIŠLJENJE O NIVOU IZVRŠENIH RADOVA NA REZIDENCIJALNOM KOMPLEKSU VELJI VINOGRADI"
03/2002	05/2002	Građevinski fakultet Podgorica Miloš Knežević +382 69 073 318	Član projektnog tima	"PROCJENA TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI ZA KOMPANIJU GRANMER"
03/2002	05/2002	Građevinski fakultet Podgorica Miloš Knežević +382 69 073 318	Član projektnog tima	"PROCJENA TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI ZA KOMPANIJU TOMATO"
05/2001	12/2002	Macromanagement center Faculty of Economics University of Montenegro +382 20 241 138	Član projektnog tima	"ALTERNATIVNI KONCEPTI PRIVREDNOG RAZVOJA CRNE GORE"

KONTAKT DETALJI:

IME I PREZIME:		Jasmina Četković
POZICIJA:		Redovni profesor
Institucija:	Ime:	Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet Podgorica Jovana Tomaševića 37, 81000 Podgorica, Montenegro
	Tel:	+38220241138
	Fax:	+38220244 588
	E-mail:	jasmina@ucg.ac.me cetkovicjasmina2@gmail.com

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ

Ул. Цетинска бр. 2
П. фах 99
81000 ПОДГОРИЦА
ЦРНА ГОРА
Телефон: (020) 414-255
Факс: (020) 414-230
E-mail: rektor@ucg.me

UNIVERSITY OF MONTENEGRO

Ul. Cetinjska br. 2
P.O. BOX 99
81 000 PODGORICA
MONTENEGRO
Phone: (+382) 20 414-255
Fax: (+382) 20 414-230
E-mail: rektor@ucg.me

2
= 1402

Број: 08-659
Датум, 28.03.2013 г.

Ref: _____
Date, _____

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

594

24/04/13
ПОДГОРИЦА

Na osnovu člana 75 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Sl.list RCG, br. 60/03 i Sl.list CG, br. 45/10 i 47/11) i člana 18 stav 1 tačka 3 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 28.03.2013. godine, donio je

ОДЛУКУ О ИЗБОРУ У ЗВАНЈЕ

DR JASMINA ĆETKOVIĆ bira se u akademsko zvanje **redovni profesor** Univerziteta Crne Gore za predmete: Ekonomija firme i Razvoj organizacije, **na Ekonomskom fakultetu** i Ekonomika (osnovne studije, studijski program Građevinarstvo), Ekonomika građevinarstva (specijalističke studije, studijski program Građevinarstvo), Ekonomika u građevinarstvu (osnovne studije, studijski program Menadžment u građevinarstvu), na Građevinskom fakultetu u Podgorici.

РЕКТОР

Predrag Miranović
Prof.dr Predrag Miranović